ISSN 2585-8270

E-ŠPORTINFORM

ELEKTRONICKÝ ČASOPIS NÁRODNÉHO ŠPORTOVÉHO CENTRA

ČÍSLO 03 | 2020

GLOBÁLNY ŠPORT A KLIMATICKÉ ZMENY 4

ROZHOVOR SO ZDENKOM KRÍŽOM 37

TOP TÍM - TO ZNELO HRDO. DNES UŽ NIE 43

OBSAH

03/2020

4 GLOBÁLNY ŠPORT A KLIMATICKÉ ZMENY

12 SOŠV PRIPRAVUJE VLASTNÚ STRATÉGIU TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

20 ZAHRANIČNÉ SKÚSENOSTI S NÁRODNOU KONCEPCIOU ŠPORTU

27 ZÁKULISIE OLYMPIJSKÉHO DEDIČSTVA RIO DE JANEIRA

33 ŠPORTOVÉ CENTRUM POLÍCIE POD NOVOU STRECHOU

37 ROZHOVOR SO ZDENKOM KRÍŽOM

43 TOP TÍM – TO ZNELO HRDO. DNES UŽ NIE

58 ÚVAHA O NOVOM ÚRADE PRE ŠPORT

62 ZAUJÍMAVOSTI Z MEDZINÁRODNÉHO DIANIA V ŠPORTE

67 ŠPORT V SLOVENSKOM ŠTÁTE 1939-1944

76 AKTUÁLNY ADRESÁR ZVÄZOV

STRATÉGIA TRVALEJ UDRŽATEĽNOSTI SOŠV STR. 12

ŠCP POD NOVOU STRECHOU STR. 33

ISSN 2585-8270
Vydavateľ: Národné športové centrum, Trnavská cesta 39, 83104 Bratislava
IČO: 30853923, email: office@sportcenter.sk, www.sportcenter.sk

Zodpovedný redaktor: Mgr. Igor Kováč
Redakčná rada: PhDr. Igor Machajdík, PhDr. Zdenko Kríž, Ing. Alica Fisterová, Ing. Ján Mižúr, Mgr. Lýdia Babiaková, PaedDr. Božena Gerhátová
Fotografie: Pixabay, Wikipedia Creative Commons, Google Maps, MOV, litovský NOV, Slovenská kanoistika, ŠCP, Archív NŠC, Anton Hamran, Vladimír Benko, Leif Tuxen, Jozef Jurášek, NAŠA - športová akadémia, český NOV, Flickr
Redakcia nezodpovedá za obsahovú stránku článkov a príspevkov.
Grafické spracovanie: trueCreative

Udalosti práve prebiehajúceho roka poukazujú na zreteľnú zraniteľnosť globálneho športu, ako aj na jeho otáznu udržateľnosť do budúcnosti. Pandémia koronavírusu sa pridala k dlhotrvajúcim klimatickým zmenám a ďalším sociálnym a ekonomickým výzvam, ktoré ešte viac zosilnili naliehavosť problematiky trvalo udržateľného rozvoja. Šport a pohybová aktivita zohrávajú v tomto ohľade veľmi dôležitú úlohu. Zároveň však sektor športu musí tiež podniknúť kroky k tomu, aby v duchu princípov trvalej udržateľnosti dokázal fungovať.

Týmito slovami začína jeden z príspevkov najnovšieho čísla E-Športinformu, ktorý je do podstatnej miery koncipovaný práve na tému trvalej udržateľnosti. V jeho obsahu poodhalíme dopady klimatických zmien na svetový šport, ale tiež spôsoby, akými šport sám prispieva k zvyšovaniu uhlíkových emisií.

Téma trvalej udržateľnosti rezonuje aj v olympijskom hnutí a Slovenský olympijský a športový výbor v tomto smere nie je výnimkou. Práve tento rok začal v rámci medzinárodného projektu ASAP (As Sustainable As Possible) pracovať na príprave vlastnej stratégie trvalej udržateľnosti, ktorú si v časopise tiež predstavíme.

Je potešiteľné, že udržateľným spôsobom sa snažia premýšľať aj v ďalších športových organizáciách u nás. Príkladom je Športové centrum polície, ktorého prístup k projektu nového centra v bratislavskej Dúbravke nesie veľmi sľubné a pozitívne atribúty, ktoré môžu byť inšpiráciou aj pre ostatných v rámci slovenského športového hnutia.

V celosvetovom meradle sa však nájde aj celý rad príkladov, kde sa udržateľné plány a ambície nepodarilo naplniť tak, ako sa očakávalo. Príkladom sú OH 2016 v Rio de Janeiro. Na stránkach časopisu sa pozrieme do zákulisia dedičstva týchto hier a poodhalíme príčiny tohto zlyhania brazílskych organizátorov.

V rozhovore nám na otázky tento raz odpovedal dlhoročný športový funkcionár a tohtoročný jubilant Zdenko Kríž.

Do palety príspevkov sa zmestilo aj zamyslenie nad projektom Top tímu, úvaha o novom úrade pre šport i pohľad na vybrané zahraničné skúsenosti s tvorbou národnej koncepcie športu.

Záver časopisu už tradične patrí zákulisiu z medzinárodného diania v športe a histórii športu na Slovensku.

Veríme, že bude aj tento raz pre vás zaujímavým čítaním.

Mgr. Igor Kováč
zodpovedný redaktor

GLOBÁLNY ŠPORT A KLIMATICKÉ ZMENY

IGOR KOVÁČ

Podobne ako mnohé odvetvia priemyslu či kultúrny sektor aj svetový šport zasiahla pandémia koronavírusu. Bez ohľadu na to, aké devastujúce následky môže táto situácia priniesť, na športový kolotoč čaká niečo oveľa problematickejšie. Britský novinár a vedec David Goldblatt vo svojej najnovšej správe bije na poplach a upozorňuje, že svetový šport v súvislosti s klimatickými zmenami bojuje s časom. Vyzýva preto, aby sa šport postavil do čela celosvetovej aktivity a priniesol vlastné vizionárske a životne dôležité kroky na riešenie tejto klimatickej krízy.

Je všeobecne známe, že ľudská činnosť zanecháva v našom okolí uhlíkovú stopu. Tá ako podmnožina ekologickej stopy je súčasťou vyjadrenia celkového vplyvu ľudských aktivít na životné prostredie. Pod uhlíkovou stopou sa rozumie objem emisií takých plynov, ktoré majú vplyv na podnebie Zeme, pričom tieto emisie sú spôsobené človekom. Zaužívaný je tiež pre ne názov skleníkové plyny.

Za takéto plyny sa považujú okrem oxidu uhličitého aj ďalšie plyny na báze uhlíka (napr. metán), ale tiež plyny so skleníkovým efektom bez obsahu uhlíka (napr. oxid dusný).

Bežne sa uhlíková stopa vyjadruje ako hmotnosť uhlíka CO2, alebo ekvivalent hmotnosti CO2 (eCO2) pre všetky skleníkové plyny.

Uhlík existuje v atmosfére najmä ako plyn práve v podobe CO2 a hoci je jeho podiel na zložení atmosféry veľmi malý (iba 0,04%), má podstatný význam pre život na Zemi. Za posledných 800 tisíc rokov jeho

Výstava For Forest na štadióne v Klagenfurte, autor K. Littmann

koncentrácia nikdy nebola vyššia ako 300 ppm (počet častíc na milión ostatných častíc). Táto hodnota však bola naposledy zaznamenaná začiatkom 20. storočia. Od tej doby koncentrácia CO2 v atmosfére stúpa. V súčasnosti presahuje hodnotu 410 ppm, pričom za bezpečnú úroveň sa ešte považuje 350 ppm. Slovenský klimatológ SHMÚ Jozef Pech pre Denník N povedal, že už teraz je koncentrácia CO2 najvyššia za posledné 3 milióny rokov a čoskoro bude najvyššia za posledných 15 až 20 miliónov rokov.

Príčina tohto stavu je vcelku prozaická. Na zachovanie života na Zemi je potrebná optimálna koncentrácia CO2, pričom príroda má vytvorené vlastné regulačné mechanizmy, aby udržala hladinu uhlíka v atmosfére v správnom intervale. Zvyškový uhlík preto ukladá do rezervoárov, ktorými sú: hydrosféra (rozpustený CO2 a organická hmota), biosféra (organická živá a neživá hmota) a sedimenty (látky s obsahom uhlíka vrátane fosílnych palív).

A práve toľko skloňované spaľovanie fosílnych palív spôsobuje enormne rýchle uvoľňovanie tohto zvyškového uhlíka späť do atmosféry. To, čo príroda ukladala tisícky rokov, človek spaľovaním vracia späť doslova v priebehu niekoľkých dní. Globálne klimatické zmeny, ktorých sme v súčasnosti svedkami, sa pripisujú na vrub práve tejto ľudskej aktivity.

Dopady klimatických zmien na svetový šport

Zmeny klímy majú dopad na každý aspekt ľudského života a šport nie je žiadnou výnimkou. V roku 2019 boli MS v ragby v Japonsku prerušené kvôli bezprecedentným pacifickým tajfúnom. Tenisový Australian Open bol tento rok zasiahnutý dymom z devastujúcich požiarov. Organizátori OH 2020 sú zasa kvôli horúčavám donútení preložiť vytrvalostné atletické disciplíny na sever do Sappora. Lyžiarske podujatia boli už v nejednom prípade zrušené či preložené pre nedostatok snehu.

D. Goldblatt vo svojej správe tiež poukázal na štúdiu vedcov z univerzity Waterloo, ktorá upozornila, že z 19 bývalých dejísk zimných olympijských hier bude z klimatologických dôvodov iba 10 z nich schopných hry usporiadať aj v roku 2050 a iba 6 v roku 2080. Rastúce teploty totiž v týchto dejiskách nielenže spôsobia nedostatok prírodného snehu, ale neumožnia vyrábať ani umelý sneh.

Horúce podnebie výrazne zasiahlo napríklad do priebehu Australian Open 2014. Deblový spoluhráč

OH 2008 V Pekingu zaznamenali uhlíkovú stopu o hmotnosti 1,2 milióna ton eCO2

Filipa Poláška, Chorvát Ivan Dodig spomína, ako počas jedného zo zápasov začal premýšľať, že teraz asi skutočne zomrie. Frank Dancevic počas úvodného kola trpel halucináciami, na čo následne začal zvracať a predčasne ukončil zápas podobne ako osem ďalších tenistov. Carolina Wozniacka bola zasa svedkom toho, ako sa jej plastové fľaše na kurte doslova roztápajú. Wilfred Tsonga mal zasa roztopené tenisky.

Horúčavy a sucho výrazne ovplyvňujú aj súťaže v krikete. V Indii a JAR sa kvôli tomu rušia zápasy alebo sa obmedzuje spotreba vody, keď sa hráči nemôžu sprchovať viac ak 90 sekúnd.

Štadióny a arény čaká vytopenie

Samostatnou kapitolou sú dopady stúpania vodnej hladiny riek a oceánov. Surfisti v Kalifornii podľa jednej zo štúdií prídu do roku 2050 o 18 % svojich najpopulárnejších pláží. Do konca storočia pritom majú zmiznúť až dve tretiny pláží v celej južnej Kalifornii.

Stúpanie morských hladín a pobrežná erózia má zásadným spôsobom zasiahnuť aj golfové ihriská napríklad vo Veľkej Británii.

Podobný osud čaká aj mnohé štadióny po celom svete. S použitím mapovacích technológií a aktuálnych modelov klimatických zmien a stúpania morských hladín D. Goldblatt zistil, že napríklad štadión Matmut Atlantique vo francúzskom Bordeaux by mal byť do roku 2050 každý rok kompletne zaplavený. Nemecký Werder Brémy by mal mať zasa svoj Weserstadion zaplavený čiastočne každý rok.

Vyčíňaniu vodného živla budú čeliť štadióny a arény aj na americkom kontinente, nielen v Miami na Floride (štadión tímu amerického futbalu Jacksonville Jaguars a aréna klubu NBA Miami Heat) či v New Yorku (štadión MetLife), ale tiež vo vnútrozemí, napríklad v kanadskom Edmontone a Toronte.

To všetko je však nič v porovnaní s tým, čo čaká štadióny vo Veľkej Británii a v Holandsku. Z 92 futbalových klubov v Anglicku má až 23 očakávať do roku 2050 čiastočné či kompletné každoročné zaplavenie svojich štadiónov, vrátane londýnskeho štadióna FC Chelsea a olympijského štadióna West Hamu United. V Holandsku sa na totálne zaplavenie môžu „tešiť“ kluby v Haagu, Groningene, Heerenveene a Utrechte a čiastočne zaplavené budú každý rok futbalové stánky amsterdamského Ajaxu a Feyenoordu v Rotterdame.

Šport nie je len obeť, ale aj príčinou klimatických zmien

D. Goldblatt ďalej upozorňuje, že šport vo svete nie je len obeťou klimatických zmien, ale že k jej následkom prispieva aj svojím vlastným nezanedbateľným

Štadión nemeckého Werderu Brémy čaká každoročne čiastocné vytopenie

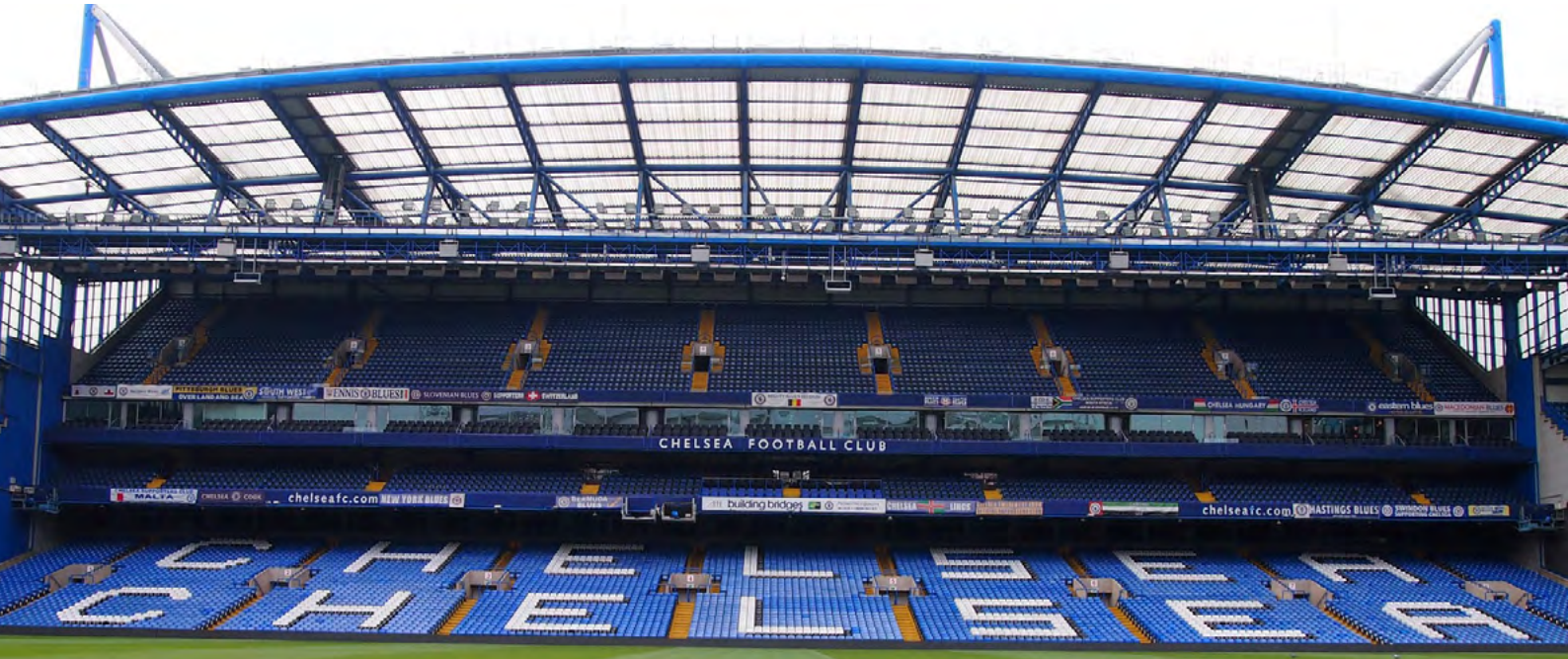

Aj štadiónu londýnskeho klubu FC Chelsea hrozia každoročne záplavy

dielom. Ak má však svetové športové hnutie prispieť k zmierneniu jej následkov, bude si musieť priznať nielen svoju zodpovednosť, ale tiež vedieť, akú uhlíkovú stopu vlastne zanecháva.

V tejto súvislosti sa D. Goldblatt pozastavuje nad tým, že aj napriek tomu, že svet športu je doslova posadnutý číslami a štatistikami, dáva si len veľmi malú prácu s tým, aby zistil, koľko uhlíkových emisií vlastne produkuje. Jediné relatívne komplexné a dôsledné štúdie si dali vypracovať MOV, FIFA a UEFA v súvislosti s olympijskými hrami a futbalovými MS a ME. Existuje tiež malé množstvo prác na túto tému v súvislosti s niektorými futbalovými klubmi, nižšími ligami v anglickom futbale a v rámci severoamerickej NHL.

Úplnou záhadou zostávajú uhlíkové emisie väčšiny športov vo väčšine krajín, ako aj podujatí a líg, o rekreačnom masovom športe ani nehovoriac.

V existujúcich kalkuláciách tiež chýbajú údaje o nezanedbateľnej uhlíkovej stope športového vysielania a výroby športového oblečenia a vybavenia. Podľa D. Goldblatta je absencia týchto údajov príčinou značne podhodnotených odhadov o tom, aké emisie produkuje svetový šport.

Uhlíková stopa olympijských hier

Napriek tomu jeho správa uvádza, že uhlíková stopa OH 2008 v Pekingu dosiahla 1,2 milióna ton eCO2. Táto kalkulácia nezapočítava cestovanie a bývanie divákov, takže je podstatne nižšia ako pri ďalších hrách. OH 2012 v Londýne vyprodukovali 3,4 milióna ton eCO2 a OH 2016 v Rio de Janeiro 3,6 milióna ton eCO2. Vo všetkých troch prípadoch bola do kalkulácií započítaná výstavba športových zariadení. V prípade Londýna a Ria množstvo emisií zohľadňuje aspoň čiastočne aj dopravu a výstavbu dopravnej infraštruktúry, preto ponúkajú asi realite najviac sa približujúcu predstavu o olympijskej uhlíkovej stope.

Pre porovnanie odhady dopadov posledných troch ZOH hovoria, že Vancouver v roku 2010 vyprodukoval 0,25 milióna ton eCO2 (nezahŕňa však výstavbu dopravnej infraštruktúry), Soči v roku 2014 zanechalo 0,52 milióna ton eCO2 a Pjongčang v roku 2018 1,59 milióna ton eCO2. S ohľadom na bezprecedentnú masívnu výstavbu, ktorá predchádzala ZOH 2014, sa predovšetkým odhady ruského Soči považujú za veľmi podhodnotené.

Uhlíková stopa futbalových MS

Kalkulácia produkcie emisií futbalových svetových šampionátov započítava aj organizáciu Pohára konfederácií, ktorý sa koná vždy rok pred MS, ale tiež rôzne sprievodné podujatia, ako sú žreby a bankety. MS 2010 v JAR tak po sebe zanechali 2,75 milióna ton eCO2, brazílske MS 2014 2,27 milióna ton eCO2 a MS 2018 v Rusku 2,16 milióna ton eCO2. Brazílsky a ruský odhad však nezapočítava zásadnú uhlíkovú stopu výstavby štadiónov, a preto sa tieto odhady považujú za podhodnotené. Cestovanie športovcov a divákov tvorilo až 67% z celkových emisií v JAR, 83% v Brazílii a 74% v Rusku.

Aké emisie produkuje svetový šport?

Na základe týchto dostupných údajov D. Goldblatt odhaduje, že ročná uhlíková stopa svetového športu sa dá prirovnať k roku, v ktorom sa hypoteticky konajú olympijské hry i futbalové MS. Ak sa k tomu pripočítajú každoročné pravidelné medzinárodné športové okruhy (napr. formula 1, kriket, tenis, golf atď.), britský vedec dospel k číslu 10 miliónov ton eCO2.

D. Goldblatt vychádzal pri tomto odhade aj z výskumu „Global Sporting Impact“, ktorý v roku 2017 vykonala spoločnosť Sportcal špecializujúca sa na športové analýzy. Tá zanalyzovala 317 globálnych športových podujatí, ktoré sa uskutočnili v olympijskom cykle 2013-2016 a zistila, že sa na nich zúčastnilo 54 milióna divákov. Futbalové MS a zimné a letné olympijské hry z toho predstavovali podiel 10 miliónov divákov. Aj napriek tomu, že ide o jednu pätinu z celkového počtu, D. Goldblatt uvádza, že ich uhlíková stopa je silnejšia, a preto odhaduje, že tieto tri podujatia vytvorili minimálne štvrtinu z celkových emisií. A keďže údaje o emisiách týchto podujatí sú známe, výsledný odhad je podobný, teda 10 miliónov ton eCO2.

Ako sú na tom profesionálne ligy?

V prípade profesionálnych líg D. Goldblatt upozorňuje, že údaje o nich sú ešte menej dostupné a uspokojivé.

Futbalové MS v Rusku vyprodukovali 2,16 ton emisií eCO2

Ďaleko najlepšiu štúdiu má spracovanú brazílsky futbalový klub Fluminense v Rio de Janeiro z roku 2014. Jeho aktivity, do ktorých boli započítavané všetky tímy, letecká doprava aj cestovanie divákov, vyprodukovali 2500 ton eCO2. Keďže mnoho brazílskych klubov v najvyššej súťaži má väčší počet divákov, na základe tohto čísla D. Goldblatt odhaduje, že brazílska liga zanecháva stopu 50 000 ton eCO2 za sezónu.

Tento údaj ďalej používa ako orientačný bod aj pri kalkuláciách uhlíkovej stopy anglickej Premier League. Využíva pri tom aj pomer celkových emisií na obyvateľa medzi Brazíliou a Veľkou Britániou. Na základe týchto údajov produkuje najvyššia anglická súťaž viac ako 110 000 ton eCO2. Ak zohľadní aj skutočnosť, že počet jej fanúšikov (14,5 milióna) je vyšší ako v prípade brazílskej ligy (8,5 milióna), potom sa odhad zvýši na viac ako 200 000 ton eCO2. Priemerný klub anglickej Premier League tak zanecháva uhlíkovú stopu vo výške 10 000 ton eCO2, čo je porovnateľné s kalkuláciou nemeckého futbalového klubu Vfl Wolfsburg, ktorá je jednou z mála existujúcich kalkulácií medzi futbalovými klubmi na svete.

Podobný prístup zvolil aj pri výpočtoch amerických profesionálnych líg, kde bejzbalová MLB zanecháva suverénne najvyššiu uhlíkovú stopu (2,5 milióna ton eCO2), zatiaľ čo NHL, NBA a NFL produkujú v priemere každá 0,75 milióna ton eCO2.

NHL v roku 2016 realizovala aj svoju vlastnú kalkuláciu uhlíkovej stopy prevádzky svojich štadiónov a dospela k hodnote 182 355 ton eCO2. Táto hodnota však vôbec nezahŕňa cestovanie tímov a divákov, a keďže v prípade medzinárodných a domácich podujatí tento faktor tvorí 65-80% z celkových emisií, D. Goldblatt usudzuje, že uhlíková stopa NHL sa viac približuje pôvodnému odhadu 0,75 milióna ton eCO2.

Bejzbalová MLB je najväčším producentom uhlíkových emisií zo všetkých amerických profesionálnych líg

MOV produkuje emisie ako Barbados

Aj napriek tomu, že tieto čísla pôsobia ohromujúcim dojmom, D. Goldblatt ich považuje za veľmi podhodnotené. Hodnota globálneho športu bola totiž vypočítaná na 500 miliárd dolárov ročne, pričom globálne HDP predstavuje 85 biliónov dolárov, z čoho šport predstavuje 0,6%. Ak vezmeme do úvahy, že celosvetová uhlíková stopa sa pohybuje na úrovni 50-60 miliárd ton eCO2, šport, ktorý je síce uhlíkovo menej intenzívny ako iné odvetvia (napr. betónová výstavba), ale je zásadne odkázaný na používanie leteckej dopravy, by sa na základe tohto mizivého percentuálneho podielu mal na uhlíkovej stope podieľať 300-350 miliónmi ton eCO2 za rok.

Tým sa svetový šport porovnáva s uhlíkovou stopou, akú zanecháva napríklad celé Španielsko alebo Poľsko a nie Bolívia či Angola, ako sa pôvodne odhadovalo.

Pre zaujímavosť D. Goldblatt porovnáva uhlíkovú stopu Medzinárodného olympijského výboru s tou, ktorú po sebe každý rok zanecháva Barbados.

Environmentálna politika svetových športových organizácií

Je to už takmer 25 rokov, čo MOV urobil z ochrany životného prostredia a trvalej udržateľnosti jeden z pilierov olympijského hnutia. Donútili ho k tomu predovšetkým okolnosti okolo organizácie zimných olympijských hier, ktoré po sebe zanechávali ťažké a v mnohých prípadoch zbytočné zásahy do životného prostredia. V roku 1994 zorganizoval nórsky Lillehammer ZOH a v roku 2000 austrálske Sydney OH, ktoré sa dodnes považujú za „najzelenšie“ v histórii. Od tej doby sa MOV snaží vyvíjať svoje vlastné kritériá a požiadavky ohľadom organizácie svojho vlajkového podujatia.

V rámci Agendy 2020 sa MOV zaviazal, že od roku 2030 hry nebudú len uhlíkovo neutrálne, ale že budú zanechávať uhlíkovo negatívnu stopu, čo znamená, že majú byť schopné vo svojej celkovej bilancii prispieť k zníženiu koncentrácie CO2 v atmosfére. Tieto kroky sú tiež súčasťou záväzku, ktorý si MOV dal v rámci svojej stratégie trvalo udržateľného rozvoja, ktorú schválil v roku 2015.

V roku 2019 schválila svoju stratégiu trvalej udržateľnosti aj Svetová atletika (SA), ktorú D. Goldblatt považuje za prvý skutočne seriózny pokus spomedzi medzinárodných športových federácií dospieť k celkovej uhlíkovej neutralite. Stratégia sa zatiaľ nezameriava na znižovanie uhlíkovej stopy divákov. SA sa však zaväzuje transformovať interné fungovanie organizácie, znížiť emisie, ktoré produkuje organizácia ich podujatí, ako aj všetkých sponzorov, s ktorými spolupracuje. To všetko sa zaviazala realizovať do konca roka 2030 s tým, že redukcia uhlíkovej stopy má klesať každý rok o 10%. Toto považuje D. Goldblatt za minimum, ktoré by si mala osvojiť každá MŠF.

Podobnou cestou sa vydal aj Svetový jachting, ktorý sa vo svojej stratégii zaviazal zredukovať uhlíkové emisie o 50% do konca roka 2024. Zároveň s tým plánuje zaviesť prísnejšie environmentálne štandardy na lode, ktoré sa používajú na jeho súťažiach. Počas OH 2028 v Los Angeles smú, napríklad, súťažiaci používať len lode, ktoré sú z 90% vyrobené z recyklovaného materiálu a odpad pri ich výrobe v porovnaní s rokom 2018 musí byť znížený o polovicu.

Pochopiteľne svet športu ponúka aj ďalšie príklady športových organizácií, ktoré sa podujali v tejto

súvislosti vykonať zmysluplné kroky. Z hľadiska celkového obrazu svetového športu však stále predstavujú len ojedinelé iniciatívy.

Radikálne cesty k uhlíkovo neutrálnemu svetovému športu

V kontexte s uvedenými informáciami D. Goldblatt preto navrhuje pre svetový šport vskutku radikálne reformy.

Jednou z nich je návrh, aby všetky medzinárodné športové federácie a ich národní členovia spoločne so všetkými profesionálnymi ligami, cyklistickými tour, tenisovými či golfovými okruhmi podpísali rámcovú dohodu OSN „UN Sport for Climate Action Framework“ a zaviazali sa do jedného roka od jej podpisu k vytvoreniu 10-ročného plánu, ktorý by zabezpečil uhlíkovú neutralitu celého ich fungovania, vrátane cestovania divákov.

Po roku 2030 D. Goldblatt navrhuje, aby akékoľvek svetové športové podujatie či tour, ktoré nebudú uhlíkovo neutrálne, boli zrušené, alebo odložené dovtedy, kým sa tak stane. MŠF, ktoré nebudú spĺňať podmienku uhlíkovej neutrality, majú byť vylúčené z programu olympijských hier. Národné federácie, ktoré nebudú vykazovať dostatočné známky progresu v tomto ohľade, majú byť zasa príslušnou MŠF vylúčené z účasti na medzinárodných podujatiach.

Podobný postup navrhuje aj v prípade profesionálnych líg, kde členstvo a účasť na ich súťažiach má byť pre kluby podmienená splnením podmienok uhlíkovej neutrality. Kluby majú každý rok podstupovať audit o progrese v rámci redukcie uhlíkovej stopy, ktorý má byť podmienkou ich účasti v súťaži v nachádzajúcej sezóne.

Za absolútnu nevyhnutnosť tiež D. Goldblatt považuje, aby sa svetový šport čo najskôr zbavil sponzoringu petrochemických spoločností a leteckých dopravcov.

Je zrejmé, že pri týchto návrhoch sa svetová športová komunita nebude cítiť pohodlne. Podľa informácií Medzinárodného panela o zmene klímy (IPCC) však na zmiernenie tých najhorších aspektov jej dopadu je potrebná masívna uhlíková redukcia už v priebehu najbližšej dekády. Podstupovať nepohodlné obete tak nie je žiadnym luxusom, ale skôr alarmujúca nevyhnutnosť.

Uhlíková stopa svetového športu je síce porovnateľná s menším štátom či veľkou svetovou metropolou a predstavuje iba fragment z celosvetovej uhlíkovej produkcie. Zo svojím globálnym dosahom je však šport, podľa D. Goldblatta, vynikajúcim nástrojom, ktorý môže pozitívne ovplyvniť dianie aj v ostatných odvetviach a sektoroch. Ak sa teda svetovému športu podarí zaviesť a realizovať skutočne radikálne zmeny, môže sa stať pozitívnou inšpiráciou a ešte väčším prínosom pre celé ľudstvo.

Použité informačné zdroje:

- Goldblatt, D. (2020): Playing Against the Clock: Global Sport, the Climate Emergency and the Case for Rapid Change. Rapid Transition Alliance, 44 s., dostupné na https://www.rapidtransition.org/resources/playing-against-the-clock/
- Števo, S. (2017): Uhlíková stopa bývania v globalizovaných domoch. ABS, dostupné na https://www.asb.sk/stavebnictvo/technicke-zariadenia-budov/energie/uhlikova-stopa-byvania-v-globalizovanych-domoch
- Vasilko, T. (2019): Denník N bude uverejňovať údaje o CO2 v atmosfére. Je ho tu najviac za tri milióny rokov. Denník N, 8. 5. 2019, dostupné na https://dennikn.sk/1460056/dennik-n-bude-uverejnovat-udaje-o-co2-v-atmosfere-je-ho-tu-najviac-za-tri-miliony-rokov/?ref=list

SOŠV PRIPRAVUJE VLASTNÚ STRATÉGIU TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

IGOR KOVÁČ

Udalosti práve prebiehajúceho roka poukazujú na zreteľnú zraniteľnosť globálneho športu, ako aj na jeho otáznu udržateľnosť do budúcnosti. Pandémia koronavírusu sa pridala k dlhotrvajúcim klimatickým zmenám a ďalším sociálnym a ekonomickým výzvam, ktoré ešte viac zosilnili naliehavosť problematiky trvalo udržateľného rozvoja. Šport a pohybová aktivita zohrávajú v tomto ohľade veľmi dôležitú úlohu. Zároveň však sektor športu musí tiež podniknúť kroky k tomu, aby v duchu princípov trvalej udržateľnosti dokázal fungovať.

V snahe postaviť sa dlhotrvajúcim globálnym výzvam a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj budúcich generácií Organizácia spojených národov (OSN) schválila v roku 2015 tzv. Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ku ktorej naplneniu sa zaviazali všetky členské krajiny, vrátane Slovenska. V rámci tejto agendy bolo definovaných 17 cieľov (Sustainable Development Goals, SDGs), ktoré zohľadňujú nielen environmentálny, ale tiež sociálny a ekonomický rozmer trvalej udržateľnosti.

Agenda 2030 je tak súhrnom globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na zmenu klímy, problémy hladu a chudoby, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby, ale aj na potrebu rešpektovania ľudských práv, vytvárania demokratických inštitúcií a dobrého riadenia. Agenda 2030 je výzvou k spoločnému koordinovanému postupu pri ich riešení.

Dom športu ako budúce nové sídlo SOŠV by malo prispieť k skvalitneniu jeho pracovného prostredia v duchu trvalej udržateľnosti

Naplňovanie cieľov udržateľného rozvoja na Slovensku

Na Slovensku je aplikácia cieľov Agendy 2030 OSN v kompetencii Ministerstva pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu SR (bývalého Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu) a Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Rada vlády SR pre Agendu 2030, ktorá bola pre tento účel vytvorená, má zabezpečiť, aby sa udržateľný rozvoj stal integrálnou súčasťou všetkých verejných politík. Jej posledné zasadnutie sa uskutočnilo 15. mája 2018 (pozri viac na https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html).

Po konzultácii s odbornou verejnosťou bolo 17 cieľov Agendy 2030 premietnutých do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska, a ktoré majú byť základom pre ďalšiu strategickú prácu pri rozvoji krajiny.

K týmto oblastiam patrí: 1) Vzdelanie pre dôstojný život; 2) Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike; 3) Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia; 4) Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy; 5) Právny štát, demokracia a bezpečnosť; 6) Dobré zdravie

Z takto definovaných oblastí jasne vyplýva, že šport a pohybová aktivita by mali mať v rámci udržateľného rozvoja na Slovensku svoje nespochybniteľné miesto. Ešte viac to zdôrazňuje aj nedávna výzva 118 vlád členských štátov OSN, v ktorej apelovali na všetky štáty sveta, aby do svojich plánov obnovy po pandémii COVID-19 začlenili aj šport a pohybovú aktivitu, ktoré by mali byť zároveň integrované aj do národných stratégií trvalo udržateľného rozvoja.

K Agende 2030 sa hlási aj olympijské hnutie

Problematika trvalej udržateľnosti rezonuje už dlhšie obdobie aj v olympijskom hnutí a predstavuje jeden z jeho základných pilierov. Popri dôveryhodnosti a mládeži predstavuje trvalá udržateľnosť súčasť Olympijskej agendy 2020 Medzinárodného olympijského výboru (MOV). Ten má v tomto ohľade vypracovanú aj vlastnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, ktorá vychádza z cieľov (SDGs) definovaných v Agende 2030 OSN (pozri viac na https://www.olympic.org/sustainability).

Príklad MOV nasledovalo v tomto ohľade už niekoľko národných olympijských výborov (NOV) aj medzinárodných športových federácií (MŠF). Dánsky, fínsky, nemecký, ale napríklad aj španielsky

NOV majú vytvorené vlastné stratégie a podobne ako v prípade MOV sa pri ich tvorbe tiež usilujú o naplnenie vybraných cieľov v rámci Agendy 2030. Z medzinárodných športových federácií, ktoré sa vydali podobným smerom, sa v tomto duchu angažuje napríklad Svetová atletika, Svetové taekwondo či Svetový jachting.

Slovenský olympijský a športový výbor (SOŠV) ako líder športového hnutia na Slovensku má v úmysle tiež reagovať na tieto globálne výzvy a prispieť svojím vlastným dielom k naplneniu cieľov Agendy 2030 na Slovensku prostredníctvom budovania slovenského športu v duchu trvalo udržateľných princípov.

ASAP – medzinárodný projekt trvalej udržateľnosti v športe

Prvým krokom v tejto súvislosti je účasť SOŠV na medzinárodnom projekte ASAP (As sustainable as possible), ktorý je iniciovaný Českým olympijským výborom a je financovaný zo zdrojov EÚ prostredníctvom programu Erasmus+. Projekt prebieha od januára 2020 do decembra 2022 a okrem českého a slovenského NOV sa na ňom zúčastňujú aj NOV Maďarska, Fínska, Nemecka a Dánska.

Zmyslom projektu ASAP je nadviazať na iniciatívy niektorých športových organizácií a rozšíriť strategický prístup k trvalo udržateľnému rozvoju aj medzi ďalších členov olympijského hnutia.

Účelom projektu je spojiť dohromady NOV, ktoré majú bohaté skúsenosti s aplikáciou trvalo udržateľných opatrení (tzv. mentorské NOV), s NOV, ktoré v tomto ohľade zaostávajú a môžu profitovať z ich skúseností (tzv. učiace sa NOV). Pre tento účel boli na úvodnom stretnutí projektu (11. – 13. februára 2020 v Prahe) vytvorené partnerské dvojice: nemecký NOV - český NOV, fínsky NOV - maďarský NOV a dánsky NOV - SOŠV.

Slovensko-dánska spolupráca v oblasti trvalej udržateľnosti

Dánsko patrí už niekoľko desaťročí k celosvetovým lídrom v rámci praktickej aplikácie opatrení trvalo udržateľného rozvoja. Podobne ako SOŠV na Slovensku aj Národný olympijský výbor a športová konfederácia Dánska (DIF) predstavuje strešnú organizáciu dánskeho športu, takže má bohaté skúsenosti s touto funkciou a môže byť prínosom pri budovaní tejto novej funkcie v rámci SOŠV.

Nezanedbateľným faktorom sú aj základné geografické parametre Dánska (5,8 milióna obyvateľov a 43-tisíc km²), ktoré sú porovnateľné so Slovenskom (5,4 milióna obyvateľov a 49-tisíc km²). Rozsah a dimenzie opatrení, ktoré sú zavádzané v rámci dánskeho športu, je tak možné do určitej miery reflektovať aj pri tvorbe opatrení v slovenských podmienkach.

V rámci projektu ASAP dostal SOŠV príležitosť spolupracovať s DIF pri príprave svojej vlastnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja a jej následnej aplikácie do praxe. SOŠV verí, že ako

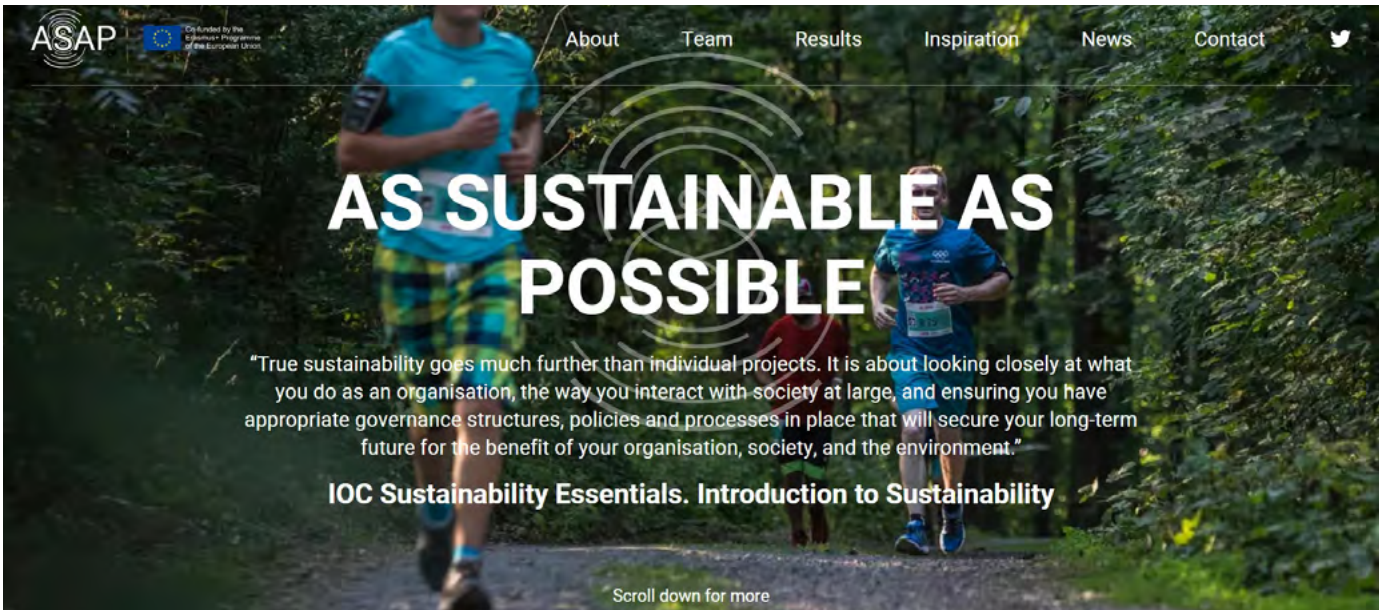

strešná organizácia slovenského športu dokáže prostredníctvom tejto stratégie pôsobiť pre svojich členov ako dôveryhodný príklad a sprostredkovateľ trvalo udržateľných zmien v celom sektore športu na Slovensku.

Kontaktnou osobou v rámci DIF je Dorthe O. Andersen, ktorá má 25-ročné skúsenosti s problematikou trvalej udržateľnosti a aplikáciou jej opatrení do praxe, pričom na týchto úlohách pracuje v rámci špeciálne vytvoreného oddelenia.

Na margo práve sa rozbiehajúcej spolupráce sa vyjadrila nasledovne: „*V DIF sme nadšení z možnosti spolupracovať s SOŠV v oblasti trvalej udržateľnosti. Myslím, že obe organizácie sa môžeme od seba navzájom mnohé naučiť. Skutočný dojem na mňa robí nasadenie a tempo s akým SOŠV na stratégii pracuje. Dúfam, že sa nám spoločne s ostatnými účastníckymi NOV v rámci projektu ASAP podarí túto dôležitú a naliehavú problematiku ešte viac rozšíriť, aby sa ešte viac NOV inšpirovalo a vydalo na cestu trvalej udržateľnosti, pretože šport má v tomto ohľade veľký potenciál.*“

Stratégia trvalo udržateľného rozvoja SOŠV

Pripravovaná stratégia SOŠV by sa mala zameriavať na štyri kľúčové oblasti – pracovné prostredie, podujatia, športoviská a vzdelávanie. Tieto oblasti boli definované na základe analýzy stavu vnútorného fungovania organizácie a jeho aktivít a podujatí. Jedinečná príležitosť spolupracovať s DIF a čerpať z jeho bohatých skúseností s aplikáciou trvalo udržateľných opatrení bola tiež dôležitým faktorom pri stanovovaní zamerania cieľov stratégie s ohľadom na to, aby boli realizovateľné aj v slovenských podmienkach. Zároveň sa zohľadňovala aj skutočnosť, aby ciele stratégie reflektovali environmentálnu, sociálnu aj ekonomickú dimenziu trvalej udržateľnosti a korešpondovali so šiestimi prioritnými oblasťami definovanými slovenskou Radou vlády pre Agendu 2030.

Stratégia trvalej udržateľnosti SOŠV je momentálne

Účastníci prvého stretnutia projektu ASAP v Prahe

v procese prípravy, konzultácie a podrobnejšieho špecifikovania jednotlivých cieľov a krokov. Jej formálne schválenie Výkonným výborom SOŠV by malo prebehnúť do marca 2021, čím sa SOŠV zaviaže k jej naplneniu. Do tej doby môže jej navrhovaný obsah stále podliehať úpravám a zmenám.

Udržateľné pracovné prostredie

Táto oblasť stratégie udržateľnosti SOŠV sa má zameriavať na realizáciu cieľov, ktoré majú prispieť jednak k zníženiu uhlíkovej stopy organizácie ako aj k poskytnutiu optimálnych pracovných podmienok pre zamestnancov.

Jednotlivé kroky by sa mali týkať napríklad dôsledného separovania odpadu, zníženia spotreby papiera a plastov, šetrnejšieho zaobchádzania s vodou, efektívnejšej a ekologickej energetickej prevádzky i zavedenia opatrení pre zlepšenie zdravia a pracovnej pohody zamestnancov.

Mimoriadne dôležitou oblasťou je tiež otázka udržateľnej mobility v rámci činnosti a aktivít SOŠV, ktorá spočíva v zavedení opatrení na zníženie uhlíkovej stopy v rámci dopravy.

Podobne sa stratégia SOŠV má zameriavať aj na zavedenie udržateľných požiadaviek k jeho dodávateľom a sponzorom.

Dôležitou súčasťou stratégie je aj budovanie udržateľnej pracovnej kultúry, ktoré bude spočívať vo vytvorení nového etického kódexu SOŠV s jasne a zrozumiteľne definovaným systémom hodnôt, podľa ktorých sa má riadiť fungovanie organizácie.

Udržateľné podujatia

Organizácia udržateľných športových podujatí na Slovensku je nepochybne témou, ktorá v pripravovanej stratégii udržateľnosti SOŠV má svoje dôležité miesto. Informácie o dopadoch organizácie športových podujatí po celom svete potvrdzujú, že ide o jeden z najvýraznejších faktorov, ktorými sa svetový šport podieľa na zvyšovaní emisií uhlíka.

Stratégia SOŠV sa preto zameriava aj na vypracovanie „manuálu udržateľnosti“ aplikovateľného na rôzne úrovne a typy športových podujatí. Podobne stratégia počíta aj s vytvorením funkcie „špecialistu pre udržateľné športové podujatia“, ktorý by poskytoval športovým organizáciám na Slovensku poradenstvo

Udržateľný prístup sa snažili aplikovať aj počas hokejových MS 2019 na Slovensku

pri organizácii podujatí v duchu trvalo udržateľných štandardov.

Cenným zdrojom informácií má byť v tomto ohľade aj spolupráca s organizáciou Sport Event Denmark, ktorá má s touto agendou bohaté skúsenosti. V rámci projektu ASAP sa tiež ponúka príležitosť využiť poznatky nemeckého NOV, ktorý tiež disponuje cennou databázou informácií v rámci svojho portálu Green Champions (pozri viac na https://www.green-champions.de).

Udržateľné športoviská

Dánska architektonická škola je celosvetovo známa svojím prístupom k realizácii trvalo udržateľných stavieb. Príkladom je aj nové sídlo MOV v Lausanne, ktoré vyšlo z dielne dánskej architektonickej firmy 3XN. Budova patrí k jedným z najudržateľnejších stavieb na svete a je držiteľom troch ocenení celosvetovo najrigoróznejších certifikačných systémov udržateľných budov, vrátane najvyššieho platinového certifikátu LEED.

Význam tejto oblasti v dánskom športe potvrdzuje aj spolupráca dánskeho NOV s nemeckým NOV na tvorbe samostatného medzinárodne platného certifikačného systému, ktorý by mal byť vytvorený

Nové sídlo Medzinárodného olympijského výboru

špeciálne pre udržateľné športoviská.

O dôležitosti tejto témy svedčí aj skutočnosť, že z iniciatívy nemeckého ministerstva vnútra (zodpovedného za šport) má v apríli budúceho roka prebehnúť stretnutie zástupcov ministerstiev športu krajín EÚ, ktoré má byť zamerané na oblasť udržateľnej výstavby a prevádzky športových zariadení a potrebu zavedenia príslušných opatrení v jednotlivých členských krajinách.

Túto informáciu nám poskytla profesorka Natalie Essig z univerzity v Mníchove, ktorá patrí k špecialistom a k jedným z najlepších odborníkov na oblasť udržateľnej športovej infraštruktúry v Nemecku. V rámci projektu ASAP získal SOŠV prostredníctvom nemeckého NOV možnosť spolupracovať s touto odborníčkou na realizácii niektorých z cieľov, ktoré má obsahovať pripravovaná stratégia udržateľnosti.

Jej dôležitou súčasťou by malo byť zavedenie udržateľných štandardov v rámci schémy financovania športovej infraštruktúry u nás. Vzhľadom na skutočnosť, že štandardné stavebné postupy (na báze využitia železobetónu) zanechávajú silnú uhlíkovú stopu, je viac než žiadúce, aby sa do systému kritérií príslušnej komisie Fondu na podporu športu (FNPŠ) podobné štandardy integrovali.

Užitočným krokom v rámci stratégie by malo byť aj vytvorenie databázy športovej infraštruktúry, ktoré by malo byť nástrojom na efektívne používanie finančných prostriedkov, čím by sa mal zohľadniť aj ekonomický aspekt trvalo udržateľného rozvoja. V tomto prípade je možné sa oprieť o spoluprácu s Dánskym inštitútom športových štúdií, ktorý podobnú databázu realizoval v roku 2017 a má s jej tvorbou relatívne najčerstvejšiu skúsenosť.

Úprava existujúcich športových zariadení v duchu udržateľných štandardov je tiež krokom, ktorý by v pripravovanej stratégii nemal chýbať. V rámci FNPŠ je vhodné zaviesť podprogram zameraný na financovanie úprav na zefektívnenie prevádzky existujúcich športových zariadení aj s využitím obnoviteľných zdrojov energie (viď. príklad Maďarska). V podobnom duchu je vhodné postupovať aj v prípade dodatočných úprav Domu športu, ktorý by mal byť sídlom slovenských športových organizácií.

Samostatným cieľom, ktorý pripravovaná stratégia SOŠV chce zohľadňovať, je aj transformácia školských dvorov a zariadení, kde sa okrem bežne vnímanej rekonštrukcie telocviční ponúka príležitosť inšpirovať sa príkladom Dánskej nadácie pre kultúrne a športové zariadenia, ktorá financuje projekty úprav dvorov a interiérov na dánskych školách za účelom motivácie žiakov k častejším pohybovým

Príklad transformácie školského dvora v dánskom meste Norre Snede

aktivitám (pozri viac na https://www.loa-fonden.dk/projekter/#?type=Anl%C3%A6g%20p%C3%A5%20skoler&years=&regions=&elements=)

Vzdelávanie v duchu trvalej udržateľnosti

Dánsko je dlhodobo globálnym lídrom v rámci propagácie zdravého životného štýlu a jeho praktického zavedenia do každodenného života jeho obyvateľov. Už dlhé roky sa udržiava na najvyšších priečkach z hľadiska podielu fyzicky aktívneho obyvateľstva.

Táto krajina vyvíja mimoriadnu iniciatívu v rámci propagácie dôležitosti pravidelnej fyzickej aktivity a veľmi úspešne sa aj vďaka aktivitám dánskeho NOV darí zavádzať pravidelný pohyb vo zvýšenej miere aj do vyučovacieho procesu na školách. Zároveň vyvíja iniciatívy, aby sa šport a pohybové aktivity stali povinnou súčasťou prípravy učiteľov na pedagogických fakultách. Zásadným spôsobom tak prispieva k skvalitňovaniu vzdelávania na dánskych školách.

Vzhľadom na skutočnosť, že pojem trvalej udržateľnosti nezahŕňa len environmentálny, ale tiež sociálny rozmer, jeho nedeliteľnou súčasťou je aj poskytovanie kvalitného vzdelávania, ktoré je definované v rámci cieľov Agendy 2030 OSN. Tento cieľ je aj súčasťou stratégie trvalo udržateľného rozvoja DIF.

Spoluprácou s DIF tak pre SOŠV vznikla príležitosť začleniť do pripravovanej stratégie aj aktivity olympijskej výchovy a vzdelávania a s jeho pomocou skvalitniť prácu v tejto oblasti.

SOŠV sa v tomto ohľade plánuje zamerať na hodnotové vzdelávanie detí a mládeže prostredníctvom aplikácie pripravovaného programu vzdelávania olympijských hodnôt OVEP.

Druhým z cieľov je prispieť k presadeniu pohybových aktivít v procese výuky a k vytváraniu optimálnych podmienok pre duševnú pohodu žiakov na školách. V tejto súvislosti by sa stratégia SOŠV mala zamerať na vytvorenie dokumentu obsahujúceho sumár vedeckých štúdií a dôkazov o prínose pravidelného pohybu pri stimulácii kognitívnych funkcií žiakov a zlepšení ich akademických výsledkov a príklady dobrej praxe ako podkladu pre ministerstvo školstva.

Okrem Dánska je možné v tejto súvislosti využiť aj skúsenosti Fínska, ktoré aj na báze vlastných vedeckých výskumov patrí k svetovým lídrom pri dôslednejšom zavádzaní pravidelného pohybu do školského prostredia.

ZAHRANIČNÉ SKÚSENOSTI S NÁRODNOU KONCEPCIOU ŠPORTU

IGOR KOVÁČ

Slovenský šport potrebuje jasne definovaný cieľ o tom, akým smerom sa má uberať na najbližších desať rokov. Táto myšlienka nie je žiadnou novinkou, veď podobných plánov a koncepcií sa tu vytvorilo už na obdobie posledných 20 rokov. Otázkou je, aké sú dopady týchto vízií, a či sa ich vôbec darí napĺňať. Pre nezainteresovaného tu vzniká dojem, že sú to len akési slovné cvičenia, ktorých osudom je zostať len na papieri, bez akýchkoľvek hmatateľných výsledkov. Nová „desaťročnica“ do roku 2030 tak čaká na slovenský šport s otázkou, či nie je vhodné sa zamyslieť nad iným prístupom, a prípadne sa poobzerať po príkladoch, ktoré by mohli byť vhodnou inšpiráciou.

„*Chýba nám dlhodobá a jasná koncepcia rozvoja športu.*“ Tieto slová stručne vyjadrujú názor prezidenta Slovenského olympijského a športového výboru (SOŠV) Antona Siekela a apelujú na potrebu systémového riešenia športu na Slovensku. Národný program rozvoja športu 2001 – 2010 či Koncepcia štátnej politiky v oblasti športu – Slovenský šport 2020 dnes nemajú svoje pokračovanie na ďalšiu dekádu. Čo je však horšie, a na čo upozorňuje šéf strešnej organizácie slovenského športového hnutia, nikto sa ani nepozerá na to, ako sa plní koncepcia z predchádzajúceho obdobia.

A. Siekel konštatuje, že dnes jednoducho nevieme, aká je predstava štátu o športe do roku 2030. Národný program na rozvoj športu, ktorý presahuje viac než len funkčné obdobie jednej vlády, považuje za nevyhnutnosť. Inšpiráciu vidí napríklad na Islande, kde sa vláde podarilo vyriešiť prostredníctvom športu vážne sociálne problémy miestnej mládeže. Austráliu považuje za ďalší vzor toho, ako existencia národného plánu na desať rokov pomáha pracovať na rozvoji športu systémovo. Skúsme sa preto pozrieť na to, prečo sa vládam v týchto krajinách darí pretaviť svoje vízie do konkrétnych výsledkov, a čo im v tom pomáha.

Island má štátnu stratégiu športu zakotvenú v zákone

Šport na Islande je v kompetencii Ministerstva vzdelávania, výskumu a kultúry, ktoré štátnu stratégiu pre oblasť športu vytvára v spolupráci so športovými organizáciami a samosprávami. Stratégia je vytvorená na päťročné obdobie a je tiež súčasťou Zákona o športe. Z toho vyplývajú pre ministerstvo aj zákonné povinnosti pri napĺňaní jej cieľov.

Štátna stratégia pre oblasť športu na Islande

Tieto ciele boli definované do nasledovných okruhov:

Prostredie a organizácia športu na Islande sa zlepší a bude mu prisúdené zvláštne postavenie v islandskej spoločnosti.

Šport verejnosti bude podporený a občania sa budú viac venovať športu a pohybovým aktivitám.

Intenzívnejšie budú podporované športové aktivity detí a mládeže na školách a činnosť športových klubov.

Zvýši sa podpora súťažného a výkonnostného športu.

Väčšina ľudí bude mať možnosť venovať sa športu podľa svojho výberu a záujmu, či už pre radosť, zdravie alebo dosiahnutie výkonnosti.

Väčší dôraz sa bude klásť na vzdelávanie a výskum v športe.

Športový život na Islande bude vždy čistý a bez zneužívania drog.

Organizácia športu bude zohľadňovať, aby mal každý rovnakú príležitosť sa na ňom zúčastňovať, či už je to pre tréning alebo súťaž.

Tieto ciele sú ďalej rozdelené na ďalšie dielčie úlohy, pričom každý z nich má určeného svojho garanta. Ich priebežné napĺňanie je predmetom samostatných auditov, štúdií či štatistických meraní.

Šport ako liek na problémy mladých Islanďanov

Zvláštna pozornosť je v rámci stratégie venovaná deťom a mládeži a poskytovaniu dostatočných podmienok a príležitostí na to, aby sa mohli venovať pohybovým aktivitám. Šport je totiž súčasťou aj iného národného plánu pod názvom „Mládež Islandu“, ktorý je zameraný na riešenie dlhotrvajúcich problémov islandských tínedžerov s fajčením a konzumáciou drog a alkoholu.

Mesto Reykjavik tiež podporuje šport aj vo forme športových poukazov

Túto situáciu sa tu snažili riešiť už od 90. rokov minulého storočia, pričom sa do nezanedbateľnej miery spoliehali aj na vedecký výskum, a to aj prizvaním odborníkov zo zahraničia. Poznatky o vplyve konzumácie škodlivých látok na činnosť mozgu a alternatív, ktoré by ich dokázali nahradiť a vyvolať v mozgu reakcie, ktoré by prinášali uspokojenie bez vedľajších negatívnych účinkov, boli doplnené dlhotrvajúcimi sociologickými prieskumami medzi generáciami mladých Islanďanov. V rámci nich sa napríklad zistilo to, čo je už viac-menej známe, že tí, ktorí problém s konzumáciou takýchto látok nemajú, trávia viac času so svojimi rodičmi, vo večerných hodinách sú doma, v škole sa cítia bezpečne a tri až štyrikrát do týždňa sa venujú organizovaným aktivitám – predovšetkým športu.

Skúsenosti zo zahraničia im navyše hovorili, že akékoľvek preventívne programy, ktoré sa snažili mládež varovať a upozorňovať na škodlivosť konzumácie drog, alkoholu či fajčenia, sú neúčinné. Potrebné bolo preto zaujať iný prístup.

Islandská vláda berie vedu vážne

Poučením z úspechu Islandu pri riešení tohto problému je, že vláda brala vedecké výskumy vážne a bola ochotná a pripravená tomu prispôsobiť aj svoje konanie. Podobne je to možné vnímať napríklad aj vo Fínsku či v Dánsku, kde jednoducho vedecké poznatky a argumenty napríklad o pozitívnom vplyve pravidelného pohybu na kognitívne funkcie detí a ich správanie, zohľadňujú aj zavedením príslušných opatrení na školách do praxe.

Rovnaké poznatky sú k dispozícii už minimálne dve dekády aj u nás, stále tu však panuje dojem, že každá doterajšia vládna garnitúra ich úspešne ignoruje.

Pozitívny vzťah občanov k štátu

Dôležitým faktorom úspešného napĺňania akejkoľvek vládnej politiky či plánu je aj úzky vzťah Islanďanov a štátu. Výstižným dôkazom je skutočnosť, že Island je krajinou, kde aj obsah samotnej ústavy vzišiel z konzultácie s jej občanmi. Jej posledná reforma v rokoch 2010 – 2013 je výsledkom historicky a celosvetovo najväčšieho konzultačného procesu s verejnosťou. Občania sa k jej obsahu mohli vyjadrovať na národných zhromaždeniach, komunitných stretnutiach i online diskusiách. Niet preto divu, keď s jej znením vyjadrila súhlas väčšina obyvateľov, čo sa samozrejme prejavuje aj na ich ochote sa podieľať na jej dodržiavaní a napĺňaní.

Národný plán „Mládež Islandu“ zohľadňuje podobný prístup. Nie je to výsledok čisto vôle a rozhodnutia politikov a štátnych úradníkov, ale reakciou na dlhotrvajúce starosti a potreby islandských rodičov. Ak sa teda súčasťou plánu stalo aj schválenie zákona, ktorý určuje zákaz vychádzania po desiatej večer v zime a po polnoci v lete deťom od 13 do 16 rokov, tak to verejnosť akceptuje, pretože dôveruje vláde, že to bude fungovať. V takom Švédsku by to však bolo nemysliteľné.

Aj na Islande sú riešením športové poukazy

V reakcii na vedecké výskumy islandská vláda začala v oveľa väčšej miere finančne podporovať športové, ale tiež umelecké kluby, aby dala mladým ľuďom

príležitosť prežívať pozitívne skúsenosti a pocit spolupatričnosti aj bez drog a alkoholu. V Rejkjavíku mesto zaviedlo aj voľnočasové poukazy v hodnote 35 000 islandských korún na rok (asi 320 eur). Podobne ako islandské hlavné mesto, aj ostatné samosprávy začali oveľa viac podporovať športové kluby, keďže si vláda uvedomuje, že preukázateľne poskytujú spoločensky prospešnú činnosť.

Úspech Islandu na amatérskej i profesionálnej športovej scéne

Investovať sa pochopiteľne začalo aj do športovej infraštruktúry, ktorej súčasťou sú aj kryté futbalové ihriská. Futbal sa stal na Islande obzvlášť nečakaným fenoménom, keďže sa jeho mužskej reprezentácii podarilo presadiť aj na medzinárodnej scéne. Dovtedy toto privilégium patrilo skôr hádzanej. V. Halldorsson vo svojej štúdii vysvetľuje, že tento výkonnostný progres netreba pripisovať nejakému zázračnému islandskému systému, ale skôr profesionalizácii donedávna silno amatérskeho prístupu a globalizácii svetového športu, keďže Island vo veľkom už roky angažuje východoeurópskych trénerov.

V. Halldorsson tiež vyzdvihuje účinky štátnej politiky v podobe vysokého podielu fyzicky aktívnych detí a mládeže. V kombinácii s úspechmi na vrcholovej športovej scéne považuje Island za unikátny zjav. Obzvlášť pri jeho nízkom počte obyvateľov. Iným krajinám sa totiž, na rozdiel od Islandu, darí buď dosahovať pozoruhodné medailové úspechy, alebo vysoký záujem obyvateľstva o pravidelný pohyb. Len málo krajín však zaznamenáva prenikavejší úspech na oboch scénach tak, ako táto severská krajina.

Národný športový plán Austrálie je výsledok rozsiahlej konzultácie

Práve toto by mohlo byť kľúčom k úspechu pri napĺňaní a úspešnej realizácii cieľov akéhokoľvek plánu či koncepcie. Podobne ako v prípade ústavy na Islande, aj v Austrálii sa minister zodpovedný za šport rozhodol ešte v roku 2017 realizovať rozsiahly konzultačný proces s austrálskou športovou obcou o tom, čo by malo byť súčasťou národného programu na ďalších desať rokov.

Tento proces trval dva mesiace a jeho súčasťou bolo

Australian Institute of Sport

14 workshopov po celej krajine, na ktorých prebiehali hromadné aj skupinové diskusie o návrhoch, akým smerom viesť šport v Austrálii do budúcnosti. Tieto workshopy boli doplnené o online dotazník, v rámci ktorého ministerstvo dostalo takmer 500 návrhov. Zároveň prebehol prieskum u verejnosti, do ktorého bolo zapojených viac než 3 500 respondentov.

Tieto návrhy boli následne spracované, boli identifikované prieniky a zapracované do štyroch hlavných tematických okruhov, ktoré ministerstvo vopred stanovilo. K týmto okruhom patrila prevencia, participácia, integrita a výkonnosť. Okrem týchto okruhov ministerstvo definovalo ďalšie štyri témy, ktoré sú považované za dôležité faktory úspechu národného plánu. Patria k nim športová infraštruktúra, športové podujatia, riadenie a financovanie.

Výsledky konzultácie boli spracované do samostatnej 40-stranovej správy (pozri tu), ktorá predchádzala vzniku národného plánu. Tá sama je zdrojom zaujímavých postrehov a návrhov, ktoré predstavitelia športovej sféry u protinožcov navrhovali.

V rámci organizácie podujatí napríklad konštatovali, že významné medzinárodné športové podujatia, ktoré Austrália organizuje, majú minimálny dopad na zvyšovanie záujmu o šport a pohybové aktivity u Austrálčanov. Na základe ich skúseností sú v tomto oveľa účinnejšie podujatia tzv. „druhého sledu“. Veľké medzinárodné podujatia sú vnímané skôr ako dobrý marketingový nástroj pre krajinu, ale z hľadiska zvyšovania športovej základne až taký význam nemajú.

V prípade infraštruktúry upozornili na potrebu zabezpečenia multifunkčnosti či inštalácie klimatizácie do austrálskych športovísk, keďže v dôsledku dopadov klimatických zmien a zvyšujúcich sa teplôt, sú mnohé športoviská kvôli neznesiteľnému teplu niekedy nepoužiteľné.

Rovnako zdôraznili aj naliehavosť bezbariérovosti športovísk, aby boli prístupné aj telesne znevýhodneným záujemcom o šport. Športoviská vhodné pre túto záujmovú skupinu by pritom s príslušnými opatreniami a riešeniami mali byť špeciálne dizajnované a nanovo vybudované a nielen dodatočne modifikovať tie existujúce.

Športoviská by tiež nemali byť vnímané iba ako miesto pre šport, ale aj ako komunitné centrum s ďalšími funkciami, kde dokáže prebiehať bohatý spoločenský život miestnych obyvateľov. Tomu je potrebné prispôsobiť aj ich plánovanie a výstavbu.

K tomu sa pridali aj názory na adresu športových organizácií, ktoré upozorňujú na to, aby sa tieto vzdali závislosti na členských príspevkoch a hľadali nové zdroje financovania a diverzifikovali svoje

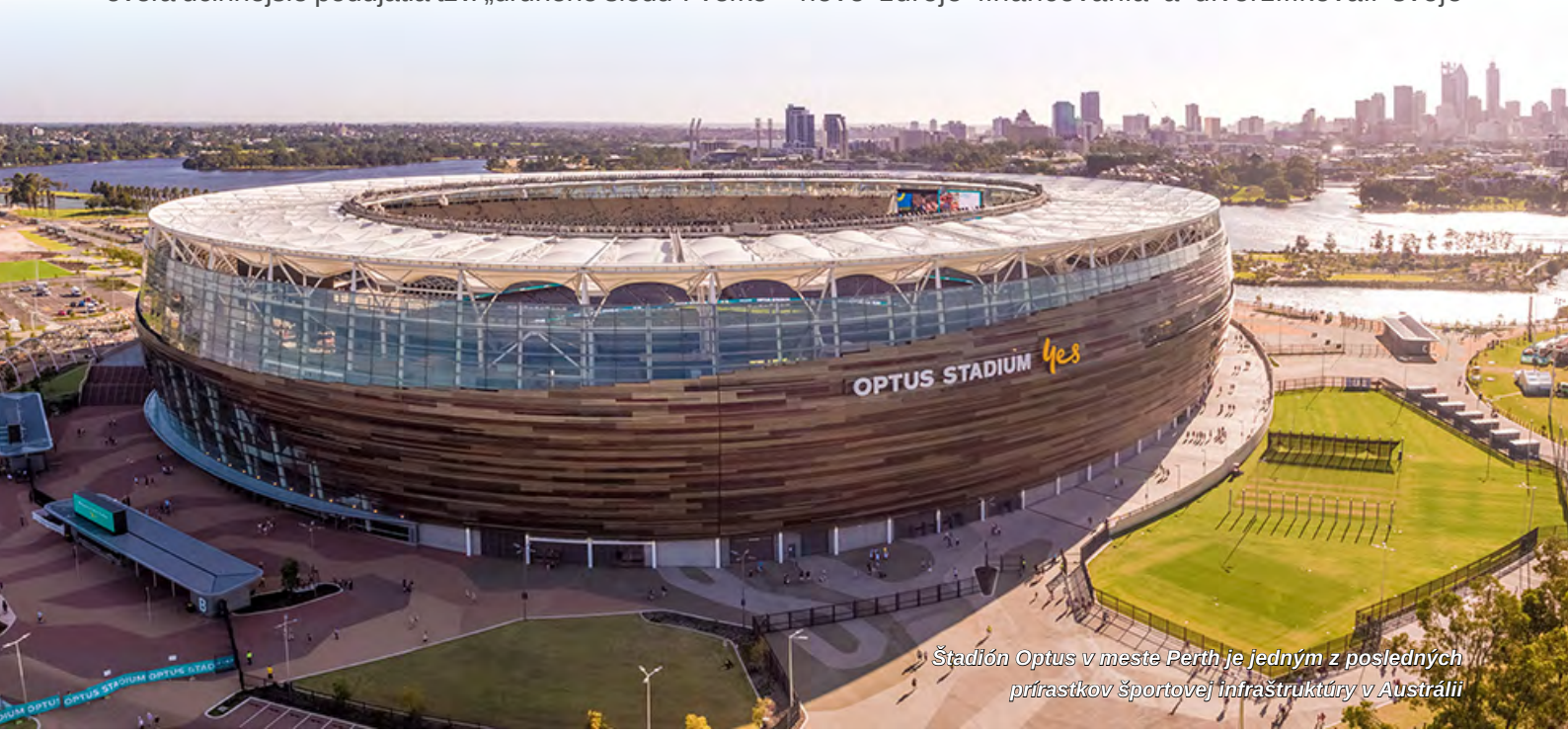

Štadión Optus v meste Perth je jedným z posledných prírastkov športovej infraštruktúry v Austrálii

príjmy. Zvláštny dôraz bol kladený napríklad na filantropickú podporu, ktorá však na rozdiel od umenia či vzdelávania nemá v rámci austrálskeho športu takú silnú tradíciu, čo by si vyžadovalo istý kultúrny posun u Austrálčanov.

Čo je obsahom národného programu 2030?

Nový národný plán austrálskeho športu na roky 2020 – 2030 bol publikovaný už dva roky vopred v roku 2018 a jeho obsah zohľadňuje štyri strategické priority:

Budovanie aktívnejšej Austrálie – zahŕňa, okrem iného, koordinované investície do športovej a rekreačnej športovej infraštruktúry z dôrazom na univerzálny dizajn zabezpečujúci dostupnosť športu pre všetkých Austrálčanov, či zníženie nákladov na účasť v športe a pohybových aktivitách.

Dosahovanie športovej výnimočnosti – zahŕňa, okrem iného, ďalšiu podporu Austrálskeho inštitútu športu či podporu austrálskych športovcov počas a po skončení športovej kariéry.

Ochrana integrity športu – zahŕňa, okrem iného, ochranu detí v rámci športového prostredia.

Posilnenie austrálskeho športového priemyslu – zahŕňa, okrem iného, vytvorenie novej stratégie pre austrálsku športovú diplomaciu či koordinovaný postup pri organizovaní vrcholných športových podujatí.

Súčasťou národného plánu je pochopiteľne aj ďalší rozvoj športovej infraštruktúry, pričom Austrálčania až teraz začínajú vnímať potrebu vzniku celonárodnej databázy športovísk. Výstavba infraštruktúry doteraz prebiehala bez nej. Plán tak počíta so vznikom databázy, ktorá by mala byť výsledkom spolupráce ministerstiev športu a rekreácie jednotlivých austrálskych štátov s miestnymi samosprávami a národnými športovými organizáciami.

Pri rozvoji nových športovísk sa má klásť dôraz aj na viacúčelovosť a predĺženie doby ich používania v rámci dňa. Strešná organizácia Sport Australia má niesť zodpovednosť za rozvoj dobrých príkladov športovísk z hľadiska dizajnu a prevádzky.

Pochopiteľne, aktuálny Národný športový plán Austrálie zahŕňa celý rad ďalších krokov a záväzkov. Súčasťou plánu je aj monitoring realizácie cieľov. Austrálska vláda sa zaviazala priebežne prehodnocovať, príp. upravovať národný plán každé 4 roky.

Sydney bolo v roku 2000 dejiskom posledných OH na austrálskej pôde

Nová koncepcia športu na Slovensku

Je nepochybné, že oba zahraničné príklady neponúkajú pre Slovensko nič nerealizovateľné a prevratné. Aktuálna, stále platná Koncepcia štátnej politiky v oblasti športu – Slovenský šport 2020 bola pripravená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR v spolupráci so Slovenským olympijským výborom, Slovenským paralympijským výborom, vybranými športovými zväzmi a akademickou obcou. Jej obsah teda je výsledkom konzultácie, aj keď možno v porovnaní napríklad s austrálskym prístupom nedal príležitosť vyjadriť sa širšej športovej obci či dokonca verejnosti. Konzultačný proces pri príprave austrálskej koncepcie však prebiehal aj v spolupráci so súkromnou poradenskou spoločnosťou Urbis, ktorá sa špecializuje aj na oblasť prípravy vládnych politík.

Podľa informácií od bývalej generálnej riaditeľky sekcie štátnej starostlivosti o šport Boženy Gerhátovej, návrh koncepcie našiel pozitívnu odozvu v športovom hnutí aj napriek tomu, že niektoré dobré návrhy sa v rámci medzirezortného pripomienkovania museli vypustiť. Negatívnym prvkom z hľadiska jej plnenia sa stalo uznesenie vlády, že nebude schvaľovať materiály, ktoré si vyžadujú aj finančnú podporu od štátu. Výsledkom bolo, že koncepcia nebola podporená vládou aj finančne, ale bola krytá iba v rámci rozpočtu ministerstva školstva. Posledný odpočet plnenia jej úloh prebehol v roku 2016. Podľa uznesenia vlády č. 726 B.13 by malo ministerstvo školstva koncepciu vyhodnotiť a jej plnenie predložiť vláde SR do konca februára 2021. Na zhodnotenie jej výsledkov tak ešte zostáva pár mesiacov času.

To, čo by malo byť obsahom jej novej verzie, by zrejme malo byť vecou širokej nielen odbornej diskusie. Austrálska skúsenosť ukazuje, že takýto prístup môže byť zdrojom zaujímavých podnetov.

Športová infraštruktúra sa skloňuje asi najčastejšie ako jeden z najpálčivejších problémov, ktorý si vyžaduje systémové riešenie vrátane finančných zdrojov. Nepochybne sa k tomu pridajú aj ďalšie témy.

Aj v kontexte s práve prebiehajúcou koronakrízou by v nej však určite nemali chýbať opatrenia v rámci trvalej udržateľnosti. Táto agenda je stredobodom záujmu už niekoľko desaťročí a jej naliehavosť a dôležitosť aj v dôsledku dopadov pandémie ešte viac stúpa. Nevyhýba sa pritom ani oblasti športu, ktorý sa tiež nevyhne osudu a bude musieť aplikovať príslušné opatrenia. Rozvoj športu v duchu trvalej udržateľnosti má vo svojej národnej koncepcii jasne zakotvené napríklad Slovinsko.

SOŠV v tejto súvislosti tiež začína podstupovať prvé kroky, keďže pripravuje svoju vlastnú stratégiu trvalej udržateľnosti. Jej hlavné tematické okruhy sú koncipované tak, aby reflektovali nielen pôsobenie samotnej strešnej organizácie, ale aj potreby širšej športovej obce a slovenského športu ako celku. Je preto vhodné, aby si našli svoje miesto aj v návrhu novej koncepcie do roku 2030.

Tento rok je totiž zároveň míľnikom aj pre Agendu 2030 OSN pre udržateľný rozvoj, ktorej signatárom je aj Slovensko. Šport by pri realizácii jej trvalo udržateľných cieľov nielenže nemal chýbať, ale by v nej mal zohrávať dôležitú úlohu a pomôcť tak svojím vlastným dielom k naplneniu jej záväzkov.

ZÁKULISIE OLYMPIJSKÉHO DEDIČSTVA RIO DE JANEIRA

IGOR KOVÁČ

Luis Millet bol hlavný architekt projektu OH 1992 v Barcelone. V roku 1995 sa stal šéfom konzultačnej skupiny, ktorá bola vytvorená za účelom návrhu projektu OH 2004 v Rio de Janeiro. Jej členovia mali za úlohu preštudovať územie brazílskej metropoly a snažiť sa vytvoriť návrh priestorovej organizácie hier tak, aby čo najharmonickejšie zapadol do priestorovej štruktúry mesta a napomohol jeho transformácii v duchu trvalo udržateľných princípov, z ktorej by profitoval čo najväčší počet obyvateľov.

Po mesiacoch prác predložila pracovná skupina predstaviteľom mesta návrh, ktorý do značnej miery kopíroval ten barcelonský. Ten sa dodnes považuje za jeden z najúspešnejších modelov organizácie hier v meste.

Jeho úspech bol založený na prístupe katalánskych organizátorov usporiadať hry tak, aby slúžili potrebám mesta a nie naopak. Ako poznamenáva vo svojej štúdii A. Aragón-Péréz, tento plán však nebolo jednoduché dodržať. Organizačný výbor totiž nepretržite čelil tlaku Medzinárodného olympijského výboru a športových

federácií, ktoré požadovali stále väčšie a drahšie športoviská.

V jednom z rozhovorov sa na túto situáciu vyjadril aj samotný L. Millet: „*Olympijské hry sú skvelý nástroj na podporu rastu, aktivity a trvalo udržateľného rozvoja v mestách. V olympijskej histórii sa však mnohokrát stalo, že sa tento potenciál nepodarilo zrealizovať... Dôvod je jednoduchý. Predstavitelia olympijského hnutia chcú totiž mať všetky športy pekne vedľa seba na jednom mieste, čo je absolútny nezmysel. Dôležité je správne priestorové rozmiestnenie a lokalizácia, pretože ak toto zlyhá, všetky vybudované športoviská môžete ďalší deň vyhodiť preč. Toto je olympijská dráma, ktorej sme museli čeliť. Ak by sme to totiž nechali na rozhodnutí členov olympijskej rodiny, vznikol by prakticky jeden olympijský park tak komplexný a kompaktný, ako sa len dá.*“

Úspech barcelonských hier so športoviskami rozmiestenými do celého radu lokalít a s dimenziami, ktoré striktne reflektovali ich poolympijské využitie a nie gigantizmom presiaknuté predstavy športových federácií, ukázal, aké dôležité bolo tomuto tlaku odolať. Tieto hry MOV dodnes prezentuje ako vzorový príklad olympijského dedičstva. Paradoxne je to však len vďaka tomu, že ho organizátori jednoducho odmietli počúvať. Práve s touto skúsenosťou pristúpili katalánski architekti aj k olympijskému projektu Rio de Janeira.

Pozitíva projektu OH 2004 v Rio de Janeiro

Katalánski architekti identifikovali na území Ria niekoľko kľúčových zón s už existujúcou infraštruktúrou. Zároveň však našli aj lokality, ktoré niesli dôležitý rozvojový potenciál. Jednou z nich bol aj ostrov Ilha do Fundao na severovýchode mesta. Tu sa rozhodli umiestniť hlavný olympijský park s olympijským štadiónom a ďalšími športoviskami vrátane olympijskej dediny, ubytovania rozhodcov a hlavného mediálneho a vysielacieho centra. Druhou bola oblasť Barra di Tijuca, kde navrhli postaviť len nový velodróm a tenisové centrum a využiť existujúce výstavisko Rio Centro.

Ilha do Fundao bola z ich pohľadu ideálna lokalita, tak z hľadiska organizácie hier, ako aj poolympijského využitia infraštruktúry. Ostrov mal výborné spojenie so susedným letiskom, bol napojený na už existujúcu diaľničnú sieť a čo bolo najdôležitejšie, nachádzal sa v lokalite s vysokou koncentráciou obyvateľstva, ktoré žilo v neďalekom centre mesta a vo favelách na severe Ria. Na ostrove mala navyše sídlo aj miestna univerzita, ktorá po hrách mala športoviská a ubytovacie kapacity spravovať. Ostrov sa mal zároveň stať verejným parkom a priestorom na športovanie a rekreáciu miliónov obyvateľov mesta žijúcich v jeho blízkosti.

Nenaplnené plány barcelonských architektov

Ako však už dnes vieme, tento projekt sa vôbec nezrealizoval. Gabriel Silvestre, odborný asistent územného plánovania z University College v Londýne, ktorý analyzoval situáciu okolo tohto projektu, vysvetlil okolnosti vedúce k zmene pôvodného plánu.

Podľa Silvestreho vyústilo predloženie návrhu konceptu hier s ostrovom Ilha do Fundao ako hlavným centrom do napätých vzťahov medzi členmi kandidátskeho výboru Ria na OH 2004. Na jednej strane bol podporovaný predstaviteľmi federálnej vlády a vtedajším sekretárom pre územné plánovanie mesta L. P. Condem. Zároveň však jeho vtedajší starosta Cesar Maia a šéf Brazílskeho olympijského výboru Carlos A. Nuzman neboli veľmi nadšení a boli proti navrhovanému projektu. Opozičný prístup C. Maiu boľ natoľko evidentný, že sa nezúčastnil ani návštevy hodnotiacej komisie Medzinárodného olympijského výboru (MOV).

Keď hodnotiaca komisia MOV navštívila Rio, aby na mieste videla stav jeho pripravenosti, jej členovia boli zhrození nad stavom znečistenia životného prostredia na ostrove Ilha do Fundao. Olympijské hry mali prispieť k regenerácii tejto lokality a zlepšiť tak životné podmienky miestneho, väčšinou chudobného obyvateľstva. Vtedajší šéf FIFA a brazílsky člen MOV Joao Havelange však pred svojimi kolegami poznamenal, že *„ľudia, o ktorých sa staráme, žijú na juhu.“* Mal tým na mysli pás územia tiahnuci sa pozdĺž pobrežia od Copacabany na západ až po Barra di Tijuca, kde sa koncentruje najbohatšia vrstva obyvateľov mesta. Tento prístup zdieľali aj miestni politici v samospráve mesta, ktorí podporovali plány miestnych developerov. Ich zámery sa totiž sústredili práve do lokality Barra.

Namiesto Ilha do Fundao „barracentrický“ koncept hier

Milletov tím varoval, že výberom Barra di Tijuca ako hlavného dejiska hier “*...tu vzniká riziko spojenia podujatia so špekuláciami s nehnuteľnosťami, použitím štátnych fondov na projekty, ktoré nie sú verejnými prioritami a s umiestnením športovísk ďaleko od väčšiny populácie, predovšetkým v severnej časti mesta, kde je športovísk nedostatok.*”

Projekt OH 2004 však pred MOV neuspel, a preto začali predstavitelia mesta spoločne s NOV presadzovať nový, už nie sociálne a udržateľne, ale marketingovo orientovaný model s hlavným centrom hier v oblasti Barra di Tijuca. Na rozdiel od Barcelony tak predstavy a tlak zástupcov olympijskej rodiny v Riu zvíťazili. To všetko aj napriek nesúhlasu odborníkov z Milletovej pracovnej skupiny, vrátane katalánskeho architekta Jordi Borju, ktorý sa od tohto rozhodnutia

Olympijská dedina Barra

Ilha du Fondao

a následných postupov verejne dištancoval. Veľmi dobre si totiž uvedomoval, aké to môže mať pre mesto následky. Rok pred začiatkom OH 2016 sa na margo olympijských príprav vyjadril:

„*V Riu prebieha perverzný projekt, ktorý slúži špekulatívnym obchodom a nie mestu a jeho občanom. Je evidentné, že to bude mať dopad na životné prostredie, ako aj sociálne dôsledky na jeho území... Možno, že hry budú technicko-športový úspech. To však ešte neznamená, že to zabezpečí úspech aj pre mesto a jeho obyvateľov... Mesto Rio stratilo príležitosť na svoju pozitívnu transformáciu.*“

Tieto slová J. Borju potvrdil aj profesor sídelnej geografie na univerzite štátu Rio de Janeiro Gilmar Mascarenhas, ktorý pracoval na výskume vplyvu megašportových podujatí na mesto. „*Rio trvalo na megalomanskom prístupe, ktorý už vyšiel z módy.*“ Starosta C. Maia uprednostnil pre OH 2016 model s centrom v Barra di Tijuca, ktorý bol použitý aj pre Panamerické hry v roku 2007. V súvislosti s OH to však malo pre mesto oveľa horšie následky.

Neželané zásahy do územného rozvoja Rio de Janeira

Podľa Mascarenhasa mesto ignorovalo existujúce rozvojové plány, ktoré vznikli na báze odborných štúdií a analýz a rozhodlo o predĺžení linky metra ako rozvojovej osi akéhosi lineárneho modelu, ktorý tu v skutočnosti neexistuje a nikto ho tam nevidí. Následkom toho sa tu preinvestovali milióny, aby zasiahli do štruktúry mesta tak, aby napĺňala potreby podujatia trvajúceho 16 dní. Výsledkom toho bola aj výstavba troch diaľnic Transcarioca, Transolímpica a Transoeste, ktoré mali z lokality Barra urobiť centrum. Tento „barracentrický“ koncept olympijských hier narušil celú rozvojovú politiku mesta. Následkom týchto zásahov bolo presídlených 70 000 ľudí a spôsobili sa nenapraviteľné škody na životnom prostredí. Investície sa pritom sústredili do lokality, kde reálne žije len 5% obyvateľov mesta.

G. Mascarenhas sa pozitívne vyjadril na margo vybudovania električkovej trasy (VLT) a regeneráciu centrálnej, prístavnej časti mesta. V súvislosti so športoviskami však nevedel povedať, či budú pre mesto prínosom, aký organizátori očakávali.

Olympijské športoviská nedokázali priniesť očakávané zmeny

Ricard Frigola, profesor územného plánovania začiatkom roka 2018 zhodnotil prínos organizácie OH na územnú transformáciu Rio de Janeira. Mesto, ktoré v roku 1950 malo 3 milióny obyvateľov, dnes prekročilo hranicu 12 miliónov. Tento dramatický demografický nárast však nesprevádzali zodpovedajúce územnoplánovacie zmeny, ktoré by zohľadňovali rastúce potreby bývania, služieb a infraštruktúry. Následkom toho mesto čelilo na prelome milénií extrémnym sociálnym rozdielom. Iba 30% obyvateľov mesta patrilo do vyššej a vyššej strednej vrstvy, ktorá žila s dostatočne kvalitným vybavením a službami. Až 70% obyvateľov malo nedostatočné životné podmienky, príp. žilo hlboko na úrovni chudoby bez vzdelania, zdravotníckej starostlivosti, vody či dodávok elektriny. Tieto okolnosti sa odrazili aj na systematickom prepade miestnej ekonomiky po roku 2000. Len medzi rokmi 2008 až 2014 Rio kleslo zo 47. na 56. miesto v indexe globálnych miest, ktorý sleduje 84 najväčších metropol.

Štadión Maracana

Organizácia olympijských hier predstavovala pokus tento nepriaznivý vývoj zvrátiť. Žiaľ, nedodržanie odporúčaní pracovnej skupiny L. Milleta neprinieslo očakávané transformačné následky. Zvýšenie kvality mestského prostredia prostredníctvom výstavby olympijských športovísk v lokalitách Barra da Tijuca, Zona Sul, Deodoro a historického centra sa nepodarilo dostatočne zrealizovať. Podľa R. Frigolu olympijský park a olympijská dedina v Barra da Tijuca zlyhali ako nástroje vytvorenia nového mestského centra a lokalita si stále udržiava len podobu periférie s nedostatočnými službami. Deodoro, ktoré je obkolesené favelami s nízkopríjmovými skupinami obyvateľstva, využilo hry na skvalitnenie verejných priestorov, ale v skutočnosti žiadna zásadná transformácia sa tým nenaštartovala. Podobne sa dajú vnímať aj olympijské zásahy v lokalite Zona Sul, ktorá je podľa R. Frigolu rovnaká ako predtým.

Pozitívna obnova historického centra

Jedinou pozitívnou výnimkou, podobne ako tvrdí G. Mascarenhas, je tak transformácia historického centra. Porto Maravilha je príkladom úspešného projektu sídelnej obnovy s novou cestnou infraštruktúrou, električkovou trasou, vysokokvalitnými verejnými priestormi, životaschopnými multifunkčnými štvrťami, obnoveným historickým dedičstvom i odvráteným negatívnym trendom k suburbanizácii.

Nie je žiadnym prekvapením, že táto lokalita bola stredobodom záujmu aj Milletovej pracovnej skupiny. Súčasný vývoj totiž dáva barcelonským odborníkom jednoznačne za pravdu. Ak by sa predstaviteľom Ria podarilo nasledovať ich odporúčania, dnes mohli byť pozitívne transformačné efekty organizácie hier rozšírené aj na susedný ostrov Ilha do Fundao a mesto sa mohlo stať pozitívnym príkladom trvalo udržateľného olympijského dedičstva.

Rozpačitý odkaz olympijského Ria

Dedičstvo OH 2016 je však veľmi rozpačité. Popri miliardových investíciách do dopravnej infraštruktúry, ktoré síce zvýšili kapacitu hromadnej dopravy, ale svojím umiestnením minimálne reflektovali potreby väčšiny obyvateľstva, sa tiež vôbec nepodarilo prispieť k zlepšeniu hygienických podmienok mesta. Jednu z hlavných ambícií olympijského projektu tak organizátori nezvládli naplniť.

Príčina sa zvykne hľadať v nedostatku financií, ktorý sužuje krízou zmietanú brazílsku ekonomiku. Dnes je už všetkým zainteresovaným jasné, že k tomu prispeli aj nelegálne praktiky samotných vrcholných predstaviteľov brazílskej vlády. OH 2016 aj futbalové MS 2014 odhalili, ako hlboko bolo zakorenené úplatkárstvo a korupcia v brazílskej politike. Obvineniam sa nevyhol ani samotný šéf organizačného výboru hier a brazílskeho NOV C. A. Nuzman v súvislosti s kupovaním hlasov počas voľby dejiska OH 2016. Do aféry mal byť zapojený aj bývalý

Električková trasa VLT v historickej časti Rio de Janeira

guvernér štátu Rio Sergio Cabral, ktorý bol v dôsledku ďalších obvinení odsúdený na 14 rokov vezenia.

Rôzne podoby ziskuchtivosti, baženia po prestíži či úmysly imponovať a robiť falošný dojem, niekedy za takmer akúkoľvek cenu, prevládli nad zdravým rozumom a úprimnou snahou vykonať zmysluplné a pozitívne zmeny. Ľudská slabosť a charakterové deficity ľudí v rozhodovacích funkciách tak majú nemalý podiel na poolympijskej situácii metropoly žijúcej pod bdelým pohľadom sochy Krista. Stoja v zákulisí dedičstva hier, ktoré sa do histórie mohli zapísať „barcelonským“ zlatým písmom. Namiesto toho sú však len mementom premárnenej príležitosti na trvalo udržateľný rozvoj mesta hrdiaceho sa prívlastkom „Cidade maravilhosa“.

Použité informačné zdroje:

- ARAGÓN-PÉRÉZ, A. (2019): Achievement of Barcelona in the realm of sustainability: goals of urban legacy and a better quality of life. Diagoras – International Academic Journal of Olympic Studies, 3, 12-31, dostupné na http://diagorasjournal.com/index.php/diagoras/article/view/64/33

- BORJA, J. (2015): Rio 2016. El negocio urbano. O sin pan ni circo. 11. 3. 2015, dostupné na http://www.jordiborja.cat/rio-2016-el-negocio-urbano-o-sin-pan-ni-circo/

- FRIGOLA, R. (2018): The current urban reality of Rio de Janeiro: light and dark sides of the Olympic legacy. 13. 2. 2018, dostupné na https://www.ie.edu/insights/articles/the-future-is-upon-us/

- DOLZAN, M. (2016): O Rio insistiu em um modelo fora de moda, diz Gilmar Mascarenhas. Estadao, 13. 2. 2016, dostupné na http://esportes.estadao.com.br/noticias/jogos-olimpicos,o-rio-insistiu-em-um-modelo-fora-de-moda--diz-gilmar-mascarenhas,10000016145

- SILVESTRE, G. (2017): O nao legado e os Jogos que nao foram. A primeria candidatura olímpica do Rio de Janeiro e o imaginário de legado urbano para a cidade. Arquitextos, 17. 1. 2017, dostupné na http://www.vitruvius.com.br/revistas/read/arquitextos/17.200/6390

ŠPORTOVÉ CENTRUM POLÍCIE POD NOVOU STRECHOU

IGOR KOVÁČ

Jedno z troch centier vrcholovej športovej prípravy pod Ministerstvom vnútra SR, Športové centrum polície (ŠCP) začalo minulý rok pracovať na príprave svojho budúceho, nového pôsobiska. Dlhé roky zanedbávaný športový areál v bratislavskej Dúbravke neďaleko Iuventy sa totiž dočká zásadnej rekonštrukcie a revitalizácie.

Prvým krokom k vzniku nového sídla ŠCP bolo vyhlásenie kombinovanej architektonicko-urbanistickej jednokolovej súťaže návrhov, ktorá prebiehala od mája do konca augusta 2019. Do súťaže sa nakoniec zapojilo 18 účastníkov. Dva návrhy však boli z dôvodu ich doručenia po stanovenej lehote vylúčené.

Súčasťou odbornej poroty bol aj zástupca vyhlasovateľa súťaže, riaditeľ ŠCP Juraj Minčík. Počas rozhovoru na konferencii SOŠV Sport (R) Evolution v septembri minulého roka priznal, že nebolo vôbec jednoduché vybrať spomedzi toľkého množstva kvalitných návrhov. Zároveň zdôraznil, že pri realizácii nového sídla ŠCP sa snažia ísť čo najtransparentnejšou cestou.

V praxi to znamená, že predmetom verejnej súťaže nebude iba samotné architektonické stvárnenie areálu. Samostatná súťaž už bola tento rok realizovaná

Juraj Minčík

aj na vypracovanie projektovej dokumentácie a rovnaký postup čaká aj na samotného zhotoviteľa celej rekonštrukcie. Dôvod je vcelku jednoduchý, a to použitie štátnych finančných prostriedkov. ŠCP sa týmto prístupom stáva vzorovým príkladom pre ostatné športové organizácie, ako by sa pri výstavbe športovej infraštruktúry malo postupovať. S týmto názorom sa stotožňuje aj Slovenská komora architektov, s ktorou ŠCP úzko komunikovalo pri koncipovaní podmienok súťaže. Tá ju označila za inšpiratívny model toho, ako by mali podobné súťaže v prostredí štátu prebiehať.

Multifunkčné využitie centra

Nové sídlo ŠCP bude plniť hneď niekoľko funkcií. Administratíva centra tu nájde svoje nové kancelárske priestory. Nesporným posunom vpred bude aj možnosť dlhodobého ubytovania pre členov ŠCP. Mladí, talentovaní športovci, ktorí sú zároveň študentami, dostanú možnosť bývať priamo v priestoroch centra, aby nemuseli bývať na školských internátoch.

Samostatnou kapitolou sú však samotné športoviská. Areál futbalového štadióna, na ktorom svoje zápasy zvykla hrať v nie až tak dávnej minulosti slovenská futbalová reprezentácia do 20 rokov, sa totiž zmení na nepoznanie. Okrem rekonštrukcie hlavnej tribúny, ktorej súčasťou by mali byť spomínané administratívne a ubytovacie priestory, sa revitalizácie dočká aj samotná hracia plocha. Po jej obvode však vznikne blok budov, ktoré prichýlia napríklad strelnicu pre disciplíny na 10 a 50 m, atletický tunel s dráhou v dĺžke 100 m, posilňovňa, regenerácia a samozrejme aj šatne a sociálne zariadenia. Súčasťou nového objektu má byť aj poschodová viacúčelová hala, ktorá má v prízemnej časti poskytnúť priestory pre

úpolové športy a na poschodí ihrisko pre loptové hry s tribúnami. Aby toho nebolo málo, v tesnej blízkosti futbalového ihriska môže vyrásť aj atletická dráha a v priestoroch areálu ďalšie trate na beh, či cyklistický tréning triatlonistov.

Na margo budúceho využitia športovísk J. Minčík upozornil, že ich ambíciou je ich prednostne poskytovať pre členov centra a klubov ŠKP, aby mohli trénovať v ideálnych časoch a nie sa prispôsobovať bežnej verejnosti, ktorá športové kluby zvykne preplatiť. Centrum bude zároveň poskytovať podmienky pre výcvik a napĺňanie služobných úloh zamestnancov Ministerstva vnútra SR. Jeho zariadenia budú tiež schopné ponúknuť podmienky aj na organizáciu menších a mládežníckych súťaží a podujatí.

Projekt má byť ukážkou aplikácie udržateľných opatrení

Víťazom architektonicko-urbanistickej súťaže sa stala architektonická firma MUUR, s.r.o., ktorá za svoj návrh zinkasovala cenu vo výške 21 000 eur. Ďalšie dva návrhy dostali odmenu vo výške 12 600 eur a 8 400 eur.

Odborná porota pri víťaznom návrhu ocenila predovšetkým citlivý prístup k riešeniu, ktoré je vývojaschopné do budúcnosti, ekonomicky prijateľné, nenáročné na výstavbu a umožňujúce rozdelenie

Súčasný stav a navrhované budúce riešenie

ATLETICKÝ TUNEL - INTERIÉR

ATLETICKÝ TUNEL A OVÁL - EXTERIÉR

POHĽAD - VSTUP PRE DIVÁKOV

POHĽAD NA HLAVNÝ VSTUP

Prezentácia projektu nového centra ŠCP ministrovi vnútra Romanovi Mikulcovi
Foto: Vladimír Benko

výstavby do etáp. Za pozitívum považovala tiež navrhnuté funkčné riešenie s dobrými väzbami medzi jednotlivými funkciami. Vzhľadom na to, že návrh umožňuje vstup do celého objektu cez jednu centrálnu recepciu, je toto riešenie zároveň nenáročné na prevádzku.

Z hľadiska ekonomickosti prevádzky areálu je prínosom aj použitie vegetačných striech v rámci jednopodlažných objektov. Vďaka tomu sa objekty v lete nebudú prehrievať, čím sa zníži spotreba energie. Podobne v zimných mesiacoch vegetačné strechy poskytnú ochranu pred chladom, čím sa znížia náklady na vykurovanie. Nezanedbateľnou výhodou takýchto striech je aj schopnosť zadržiavania zrážkovej vody. Jej následným odparovaním tak komplex prispeje k zlepšovaniu klímy v danej lokalite. Projektanti sa zaviazali, že z dažďovej vody nepôjde do odpadu ani milimeter zrážok. Použitá má byť aj na zavlažovanie trávnatých plôch komplexu.

Na základe ekologických požiadaviek ŠCP projekt počíta s využitím fotovoltaických panelov a riešení, ktoré umožnia dosiahnuť centru vysokú energetickú hospodárnosť. Túto podmienku musia na základe legislatívy spĺňať od nového roka všetky nové budovy.

Zaujímavosťou je navrhovaný spôsob chladenia, ktorý má využívať relatívne nový produkt Bratislavskej teplárenskej spoločnosti, ktorá vie v letných mesiacoch zabezpečovať chladenie namiesto vykurovania. Toto riešenie by malo prispieť k zníženiu uhlíkových emisií oproti štandardným systémom chladenia.

Projekt počíta aj s využitím dreva predovšetkým v rámci navrhovanej strelnice kvôli jeho absorpčným schopnostiam v prípade nechcenej trajektórie streliva. Do úvahy však pripadá jeho využitie aj v ďalších objektoch, keďže ako stavebný materiál má podstatne nižšiu uhlíkovú stopu ako betón či oceľ.

Tieto opatrenia a transparentnosť pri používaní finančných prostriedkov sú jasným dôkazom snahy ŠCP pristupovať k realizácii centra v duchu trvalo udržateľných princípov. Už v súčasnom nastavení predstavuje projekt ŠCP na pomery slovenských športovísk doslova priekopnícky počin, ktorý je nepochybne hodný nasledovania.

Celkové náklady na realizáciu rekonštrukcie nového sídla ŠCP sú odhadované na úrovni 15 miliónov eur a uskutočniť by sa mala do roku 2024, resp. 2025. V časopise uverejňujeme vizualizácie víťazného návrhu. Ostatné súťažné návrhy sú k dispozícii na internetovej stránke architektonického portálu Archinfo.

ROZHOVOR SO... ZDENKOM KRÍŽOM

PREDSEDOM SLOVENSKÉHO STOLNOTENISOVÉHO ZVÄZU A VICEPREZIDENTOM SOŠV

Zdenko Kríž je dlhoročným šéfom stolného tenisu u nás. V skutočnosti je najdlhšie slúžiacim predsedom národnej stolnotenisovej organizácie zo všetkých 226 členských federácií v rámci Medzinárodnej stolnotenisovej federácie (ITTF). Zároveň patrí k najdlhšie slúžiacim športovým funkcionárom na Slovensku. Po funkcii generálneho sekretára v dnes už bývalej Konfederácii športových zväzov SR sa angažuje najmä v olympijskom hnutí (20 rokov je nepretržite členom Výkonného výboru SOV), kde už štyri roky zastáva pozíciu viceprezidenta Slovenského olympijského a športového výboru pre rozvoj olympizmu. Jeho prácu ocenil Európsky olympijský výbor v roku 2016 vysokým olympijským vyznamenaním Laurel Awards. V slovenskom športovom hnutí patrí bývalý športový novinár a pedagóg nepochybne k tým najskúsenejším - 13. októbra 2020 oslávi 70. narodeniny. Sme radi, že sa o svoje skúsenosti podelil aj v odpovediach na naše otázky.

Ste držiteľom ojedinelého funkcionárskeho domáceho rekordu, ktorý rezonuje aj vo svete. Stojíte na čele nášho stolného tenisu už 37 rokov. Funkciu predsedu SSTZ vykonávate od roku 1983 (v rokoch 1986 – 1990 ste boli predsedom Československého zväzu stolného tenisu), pričom ide o neplatený post, čo tiež signalizuje, že k tomuto športu máte mimoriadne silný vzťah a veľmi výrazne ovplyvňuje vaše profesionálne pôsobenie, ale aj súkromný život. Dalo by sa povedať, že to prináša pre vás určité obete, ale aj radosti?

Moje detské športové sny o reprezentácii Československa na OH, alebo MS vo futbale, cyklistike, stolnom tenise, či maratóne sa napriek snahe, ale zjavne kvôli nedostatku talentu, nenaplnili. Keďže športom som žil od malička, zostal som mu verný aj po ukončení štúdia na Katedre žurnalistiky FFUK. Dvadsať rokov som pôsobil v denníku ŠPORT v rôznych funkciách – postupne od eléva až po zástupcu šéfredaktora. Mal som možnosť pracovne sa zúčastniť na množstve významných športových podujatí doma i vo svete a stretnúť celú plejádu skvelých športovcov, trénerov i funkcionárov. V roku 1973 som na Považskom maratóne v Novom Meste nad Váhom v rámci stávky bez väčšieho tréningu zabehol základný dlho neprekonaný slovenský novinársky rekord v tejto disciplíne. Už v tom čase som sa funkcionársky angažoval najmä v stolnom tenise, o ktorom som dlhé roly písal a spoznával jeho vnútorné vzťahy, štruktúru, ale aj množstvo hráčov, trénerov, rozhodcov a funkcionárov. Na konferencii v roku 1983 vo Zvolene ma nečakane zvolili na čelo slovenského stolného tenisu. Bol som vtedy najmladším predsedom zväzu a po 37 rokoch som jedným z najstarších, ak nie vôbec najstarší. Keď som v roku 1989 prešiel z novinárskeho kolotoča na funkcionársku dráhu,

z postu hovorcu novovzniknutého Slovenského združenia telesnej kultúry (SZTK) som nastúpil do funkcie generálneho sekretára Konfederácie športových zväzov SR a dlhodobo som sa angažoval aj v práci Slovenského olympijského výboru. Päťkrát ma zvolili do Výkonného výboru a pred 4 rokmi aj do funkcie viceprezidenta. Aj vďaka športu som precestoval kus sveta a zúčastnil sa napr. na 9 olympijských hrách, 5 krát na Svetových hrách neolympijských športov, 27 krát na MS a 29 krát na ME v stolnom tenise. Na vrcholných stolnotenisových podujatiach som v súčte strávil viac ako dva roky a na zasadnutiach orgánov SSTZ ďalší rok zo života. Nesťažujem sa, ale určite to bolo často aj na úkor rodiny.

Na kongrese ITTF počas 53. MS v stolnom tenise v Kuala Lumpure vám odovzdal prezident ITTF Thomas Weikert najvyššie stolnotenisové vyznamenanie za celoživotný prínos pre tento šport Award of Merit ITTF, pričom zdôraznil vaše nesporné zásluhy v oblasti športovej diplomacie. Ako vysoko zaraďujete vo svojej „vnútornej hierarchii hodnôt“ toto ocenenie?

Award of Meritt ITTF je najvyššie svetové vyznamenanie v stolnom tenise, pravda ak nerátame funkciu Čestného člena ITTF. Veľmi si ho vážim, má ho len pár desiatok ľudí zo stolného tenisu - vrátane majstrov sveta či Európy. Diplomacia už od študentských čias patrila spolu so športom medzi moje koníčky, veď popri žurnalistike som zvažoval aj jej štúdium. Oblasť športu mi poskytla veľký priestor na využitie diplomacie a vďaka nej som sa mnohému priučil aj z iných oblastí. Aj z diania v zákulisí svetového športu. Zastupoval som vyše 20 rokov Slovensko v Združení mimovládnych európskych športových organizácií (ENGSO). Vlastne stále sa učím niečo nové. Považujem za veľké šťastie, že som v živote mohol robiť vždy najmä to, čo ma bavilo a napĺňalo.

Posledné optimistické správy hovoria, že olympijské hry sa v Tokiu v lete na budúci rok určite uskutočnia. Po istej odmlke vynútenej prerušením kvalifikačného procesu, by sa tak mal opäť rozbehnúť boj o účasť pod piatimi kruhmi. Aké sú šance slovenského stolného tenisu? Bude mať zastúpenie v olympijskom Tokiu?

Pandémia koronavírusu ovplyvnila nebývalým spôsobom život ľudí na celom svete. Kruto zasiahla

aj do športu. Obrátila na ruby život športovcom, trénerom, rozhodcom, funkcionárom, ale aj fanúšikom. Z termínových kalendárov sa stal zdrap papiera, veľká časť športových podujatí bola zrušená a aj OH v Tokiu sa presunuli na ďalší rok. Covid-19 ukázal reálne hodnoty v športe i hodnotu športu. Nie všetko má zďaleka takú hodnotu, za akú sa vydáva, resp. kupuje a predáva. Bezprecedentné presunutie OH v Tokiu o celý rok bol síce zlý, ale nevyhnutný krok pre športovcov, trénerov, aj pre celé olympijské hnutie i športovú verejnosť. Kvalifikačný proces sa zrazu zastavil a ešte sa napriek prísľubom znovu nerozbehol. Najmenej traja slovenskí stolní tenisti boli už iba krôčik od postupu do Tokia. Rebríčky, z ktorých mohli postúpiť boli zmrazené, a tak definitíva padne až na jar budúceho roku. Najvýraznejšiu šancu nielen na postup, ale aj dobrý výsledok, má slovenský pár Ľubomír Pištej – Barbora Balážová v novozaradenej disciplíne na OH – v mixe. Bude tam štartovať 16 najlepších párov. Vo svetovom rebríčku sú naši aktuálne na 6. mieste, čo je v konkurencii Ázijčanov skvelá pozícia. Šancu nastúpiť v olympijskom turnaji aj v dvojhre má najmä Wang Yang, ale aj Barbora Balážová a Ľubomír Pištej. Teoreticky aj mladá Tatiana Kukuľková, účastníčka OH mládeže v Buenos Aires.

Je pochopiteľné, že COVID-19 zasiahol aj svet stolného tenisu. Ako, podľa vás, ovplyvnila súčasná pandemická situácia činnosť vášho zväzu a klubov? Plánujete sa uchádzať o štátnu pomoc, v rámci pripravovaných schém, ktoré avizoval štátny tajomník pre šport?

Covid-19, podobne ako v iných športoch zastavil všetky medzinárodné i domáce súťaže. Museli sme operatívne stiahnuť naše hráčky z rozohraného turnaja v Poľsku, kandidátov na OH z medzinárodných majstrovstiev v Ománe a už zbalená veľká výprava mládežníkov nevycestovala na turnaj do Tunisu. Prerušili sme domáce súťaže, zavreli národné stolnotenisové centrá v Bratislave (dospelí) a

Záber zo stolnotenisových MS juniorov 2010 v Bratislave. Vlajku ITTF po skončení šampionátu preberá prezident Katarského stolnotenisového zväzu Eyad Hamza, v strede vtedajší prezident ITTF Adham Sharara a vpravo predseda organizačného výboru MS Zdenko Kríž. Foto: Anton Hamran

Nitre (mládež). Zastavil sa aj spoločný tréningový proces. Individuálna príprava v stolnom tenise, aj keď podľa pokynov trénera, má svoje limity. Jemný cit pre loptičku sa postupne stráca a kvalitný hráč potrebuje kvalitného sparingpartnera. Našťastie po uvoľnení epidemiologických opatrení sa nám ako jednému z mála slovenských športov podarilo dohrať najvyššie dlhodobé súťaže a majstrovstvá Slovenska vo všetkých vekových kategóriách. Presné schémy štátnej pomoci pre šport ešte neboli predstavené, ale ak sa pozrieme na pomoc pre podnikateľskú sféru, budú pravdepodobne dosť zložité, najmä po administratívnej stránke. Až po ich preštudovaní sa rozhodneme, ako budeme postupovať a či ich odporučíme aj klubom, ktoré tiež utrpeli kvôli Covidu-19 citeľné finančné straty.

V júni tohto roka inicioval štátny tajomník pre šport I. Husár stretnutie so športovými zväzmi, ktorému dominovala téma vzorca na výpočet štátneho príspevku a zvlášť kritérium popularity. To sa stalo v posledných týždňoch predmetom intenzívnych debát. Aký je váš názor na túto problematiku?

Vzorec na výpočet štátneho príspevku pre športové zväzy je od samotného začiatku achilovou pätou kontroverzného Zákona o športe. Upozorňovali sme na to tvorcov tejto legislatívnej normy už pri jej kreovaní. Žiaľ, väčšinu našich pripomienok k vzorcu, ale aj k nezmyselnej administratíve a tvrdým reštrikciám aj za malé nedostatky tvorcovia zákona ignorovali. Pomýlená je už základná filozofia, ktorá dáva na rovnakú úroveň výkon a popularitu. Zatiaľ čo na dosiahnutie akejkoľvek medaily na OH či MS musíte tvrdo 5 až 10, ba i 15 rokov drieť, popularitu, najmä medzinárodnú, neviete výraznejšie ovplyvniť. O výpočte popularity už ani nehovorím. Zatiaľ čo úspech sa dá relatívne exaktne odmerať, popularita sa vypočítava dosť subjektívne, ba až pofidérne - na základe nedôveryhodných podkladov. A štát podľa takéhoto výsledku rozdeľuje zväzom nemalé finančné prostriedky. Očakávame, že nový štátny tajomník dotiahne ideu zoštíhlenia zákona o športe do úspešného konca tak, aby zákon športu pomáhal a nekomplikoval mu každodenný život.

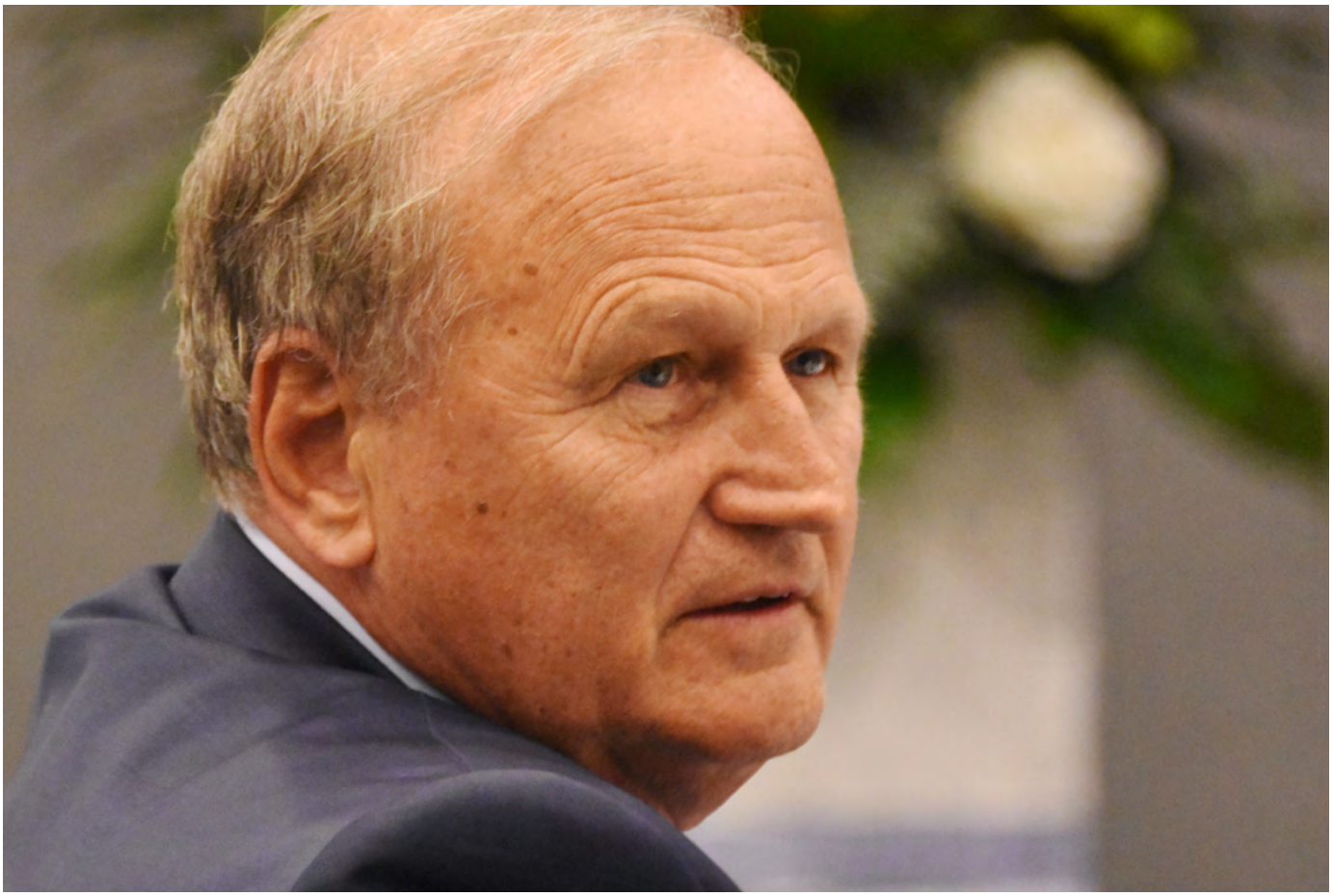

Prezident SOŠV A. Siekel sa na margo týchto diskusií vyjadril, že otázka výpočtu štátneho príspevku pre zväzy, ako aj kritéria popularity, je síce dôležitá, ale nemala by zatieniť oveľa dôležitejšiu skutočnosť - a to potrebu vzniku novej ucelenej koncepcie rozvoja športu u nás. Výsledky naplnenia tej poslednej s platnosťou do konca tohto roka sú, podľa jeho slov, neznáme a nová, ktorá by určovala smerovanie slovenského športu do roku 2030, nie je stále predmetom takej pozornosti a diskusie, akú by si zaslúžila. Ako vnímate túto situáciu? Myslíte si, že slovenský šport potrebuje novú stratégiu pre šport?

Každá dlhodobá a širokospektrálna, celospoločenská oblasť akou šport v SR nesporne je, by mala mať dlhodobejšiu koncepciu i krátkodobé ciele. Samozrejme, bolo by vhodné vyhodnotiť dokument, ktorého platnosť sa skončí na konci roka 2020 a na výsledkoch jeho poznania rozvíjať slovenský šport. Myslím si, že napriek viacerým problémom je čo hodnotiť a je na čom stavať do ďalšieho 10 –ročného obdobia. Spoliehať sa iba na programové vyhlásenie vlády, ktoré je veľmi stručné a navyše iba na 4 roky, by sa nám v budúcnosti mohlo vypomstiť.

V ďalšom smerovaní športu na Slovensku silno rezonuje predovšetkým potreba rozvoja športovej infraštruktúry. Fond na podporu športu, ktorý začal svoje pôsobenie v tomto roku, by mal byť nástrojom pri riešení tejto otázky. Ako hodnotíte doterajšie dianie v rámci fondu a rozhodnutie, že by sa podstatná časť jeho prostriedkov mala venovať práve budovaniu a obnove športovísk?

Vznik Fondu na podporu športu je určite dobrá

myšlienka, pretože slovenský šport ho naozaj potrebuje. Optimistický prísľub však zabrzdili personálne rošády v jeho vedení a zmena filozofie, ktorú mu stanovil pri vzniku zákon. Samozrejme, mal by podporovať najmä obnovu zastaralej športovej infraštruktúry, výstavbu nových športovísk, ale aj ďalšie oblasti dôležité pre rozvoj športu – najmä vzdelávanie, športovanie mládeže, ale aj výchovu talentov, reprezentáciu SR ako aj šport pre všetkých.

Je známe, že Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pripravuje novelu zákona o športe, ktorá by mala pomôcť aj zníženiu byrokratickej záťaže športových subjektov. Aké legislatívne úpravy pre šport by ste ako dlhoročný funkcionár v športovom hnutí uvítali, ktoré by športu mohli pomôcť v jeho rozvoji?

Zákon o športe bol novelizovaný viackrát, ale vždy išlo len o čiastkové zmeny, aj keď niekedy dosť zásadné. Kľúčovou požiadavkou je, aby sa do zákona vrátil najmä šport, ktorý sa jeho tvorcom stratil medzi precízne a rozsiahlo formulovanými paragrafmi. Zákon by mal vychádzať z reálnej praxe športových odborníkov a právnici by mali ich myšlienky iba formulovať do paragrafov. Skrátiť ho treba najmenej o polovičku, vypustiť z neho zbytočné administratívne požiadavky a veľkú časť reštrikčných opatrení. Ak už zostaneme pri vzorci, treba športy rozdeliť na viacero skupín podľa ich veľkosti či zamerania a pripraviť pre nich špecifické vzorce. Vypustiť kritérium popularity, resp. znížiť jeho váhu na minimum. Treba upraviť aj tzv. „brzdy“, ktoré mali ochrániť zväzy pred prílišnými výkyvmi v rozpočte, v súčasnej podobe však iba konzervujú chybné výpočty z prvého roku fungovania Zákona o športe a umožňujú niektorým zväzom získať nespravodlivo slušný rozpočet, aj keď nemajú náležité medzinárodné výsledky.

Medzinárodná federácia stolného tenisu (ITTF) má 226 národných a autonómnych zväzov, čo potvrdzuje, že stolný tenis je najrozšírenejším športom na svete. Vy ste aj predsedom Veteránskej komisie Európskej stolnotenisovej únie (ETTU) a výrazným spôsobom sa podieľate na organizovaní svetových a európskych stolnotenisových podujatí. V súvislosti s veteránskym športom: aký je váš názor na veteránsky šport ako taký? Aký je váš pohľad na športovanie a pohybové aktivity „ ľudí v rokoch“?

Veteránske hnutie je prakticky vo väčšine športov na vzostupe. Čoraz viac ľudí vo veku 40+ sa venuje pravidelne športu ako hobby, ale aj ako významnému faktoru skvalitňujúcemu zdravie. Napríklad v stolnom tenise na ME veteránov štartuje okolo 3 000 športovcov, ktorých sprevádza rodina. Na MS veteránov sa už robí kvalifikácia a záujem má vyše 5000 ľudí. Keďže v tejto kategórii si každý platí všetko sám, takéto turnaje majú aj nemalý ekonomický prínos. Nezanedbateľným benefitom je aj sociálny aspekt veteránskych turnajov, počas ktorých vznikajú tisíce neformálnych priateľstiev. Sú ukážkou toho, že láska k športu môže kvitnúť v každom veku a že šport môže veľmi pozitívne ovplyvňovať život takmer všetkých.

TOP TÍM

– TO ZNELO HRDO. DNES UŽ NIE

ĽUBOMÍR SOUČEK

Dva zo siedmich blogov o financovaní slovenského športu (v poradí piaty a šiesty), ktoré som v priebehu augusta zverejnil na stránke www.olympic.sk, som venoval Top tímu a de facto aj pohľadu na celkový stav nášho vrcholového športu, vrátane starostlivosti o talentovanú mládež. Pre časopis E-Športinform uvádzam skrátenú verziu piateho blogu. Poznámka? Upozorňujem, že fakty o aktuálnom Top tíme a financiách naň určených uvádzam podľa stavu k začiatku augusta. Medzičasom mohli nastať drobné úpravy.

Originálny top tím bol utvorený pre športovcov s reálnou šancou bojovať o umiestenie v prvej šestke na OH

Pojem Top tím dostal do nášho športu Slovenský olympijský výbor (SOV). Koncom roka 1998 spustil projekt s týmto názvom, na ktorom participovali všetky rezortné strediská vrcholového športu, príslušné zväzy, aj ministerstvo školstva. Bol zacielený na úspešné účinkovanie našich športovcov na OH 2000 v Sydney.

Na zasadnutiach štábu SOV pre OH v Sydney sa o stave plnenia kritérií na zaradenie do Top tímu (čo predstavovalo dosiahnutie špičkových výsledkov na majstrovstvách sveta či Európy – v prvej štvorici na ME, resp. v prvej šestici na MS; po OH k tomu pribudlo samozrejme aj umiestenie v top 6 v Sydney), aj o zabezpečení prípravy topšportovcov pravidelne diskutovalo. Súčasťou tohto projektu boli aj oponentúry harmonogramov športovej prípravy.

Medailisti z vrcholných svetových a európskych súťaží (v disciplínach programu OH) s olympijskou miestenkou, ktorí si týmto úspechom pochopiteľne vybojovali aj členstvo v Top tíme, dostali aj právo letieť do Sydney luxusnou biznis triedou.

V knihe Kronika športu 1999, ktorú som zostavoval, som napísal: „*SOV prvý raz v histórii v záujme diferencovanej podpory špičky s výhľadom na OH utvoril tzv. top tím, v ktorom sú slovenskí športovci s najväčšími šancami na olympijské bodované umiestenie. Do konca roka 1999 bolo v top tíme 23 predstaviteľov individuálnych športov a kolektív basketbalistiek, ktoré sa už kvalifikovali na OH. Príprava členov top tímu je prvý raz zabezpečovaná centrálne, zo združených zdrojov od štátu (cez rezorty školstva, armády a vnútra), zo Štátneho fondu telesnej kultúry, SOV, a z príslušných zväzov.*“

V Kronike športu 2000 som sa na túto tému rozpísal už podstatne širšie:

Olympijský park v Sydney bol dejiskom doteraz výsledkovo najúspešnejších hier pre slovenský šport.
Zdroj: Wikipedia Creative Commons

„Oficiálne hodnotenie účinkovania Slovákov na OH 2000 ocenilo najmä premiérový projekt olympijského top tímu. V jeho rámci dostali špičkové zabezpečenie zo združených zdrojov vytypovaní najlepší slovenskí športovci s reálnymi vyhliadkami na umiestenie v prvej šestke na OH. Z nich tento cieľ dokázali v Sydney splniť jedenásti. Problémom však bolo, že tento perspektívny projekt sa financoval dominantne zo štátnych prostriedkov a len čiastkovo z marketingového programu SOV.“

„Vďaka projektu top tímu sa podarilo prvý raz vôbec v slovenských podmienkach nielen kvantifikovať a špecifikovať požiadavky na prípravu vrcholových športovcov, ale aj zreálniť všetky potrebné náklady. To môže mať značný význam pre prácu v budúcnosti. V nej by podľa filozofie SOV mal mať prednosť intenzívny spôsob prípravy olympionikov so zameraním na užší okruh športov aj športovcov, ktorí by mali mať špičkové podmienky na prípravu.“

„Za dva roky sa na zabezpečenie prípravy 27 individuálnych členov top tímu (niektorí športovci boli jeho súčasťou po celý čas, iní len kratšie) a družstva basketbalistiek použilo dovedna viac než 72 miliónov korún. (Aktuálna poznámka autora: v prepočte to vychádza na 2,4 milióna eur, ale samozrejme, vzhľadom na vtedajšie ceny by to dnes bol možno aj dvojnásobok.) Z toho takmer 58 miliónov išlo na športovú prípravu a účasť na podujatiach a viac než 14 miliónov na kapitálové investície. V celkovej sume nie sú zarátané mzdy športovcov a členov ich realizačných tímov, ani odmeny pre úspešných olympionikov.“

Úspešnosť našej výpravy bola na OH 2000 nad očakávanie

Na OH v Sydney vyslal SOV výpravu so 112 športovcami (108 z nich nastúpilo na súťaže), čo je pod piatimi kruhmi suverénne najvyšší počet Slovákov v histórii. V Sydney sme jediný raz v histórii OH v ére slovenskej samostatnosti mali zastúpenie v kolektívnom športe – dokonca trojnásobné (ženský basketbal, mužský futbal aj vodné pólo). Slováci súťažili v 15 športoch, čo je tiež najviac v histórii.

Na porovnanie: pred Sydney sme v Atlante 1996 mali 71 športovcov v 14 športoch, po Sydney už napriek cennejším medailovým ziskom na OH 2004

Zdroj: Wikipedia Creative Commons

aj 2008 nastal celkove pokles: v Aténach 2004 sme mali 64 v 12 športoch, v Pekingu 2008 už len 57 v 14, v Londýne 2012 dokonca už len 47 v 11 a v Riu de Janeiro 2016 síce o niečo viac (51), ale znovu len v 11 športoch. Pokiaľ ide o ZOH, najviac športovcov (72) nás reprezentovalo vo Vancouvri 2010, kde hrali ženský aj mužský hokejový tím. V Soči 2014 sme však mali už iba 62 športovcov a v Pjongčangu 2018 dokonca už len 55.

Naša výprava v Sydney bola nielen najväčšia, ale celkove (nie počtom a hodnotou medailí, ale počtom popredných umiestení) svojím spôsobom aj najúspešnejšia v histórii. Slovenskí olympionici si totiž pripísali až 16 tzv. diplomových umiestení v prvej osmičke (1-3-1-2-4-2-1-2), čo je až dodnes jasne najviac.

Pri historickom porovnaní tohto parametra slovenskej úspešnosti na OH po Sydney nasledujú Atény 2004 s 12 umiesteniami v top 8 a Rio de Janeiro 2016 s 11 (zo štyroch disciplín, v ktorých naši získali medaily, však po OH jednu – vodnoslalomársku kategóriu C2 - z programu OH vyradili a štvorkajaku zmenili kilometrovú trať na polovičnú, takže o tieto tromfy sme rýchlo prišli...). V Atlante 1996, Pekingu 2008 aj v Londýne 2012 naši olympionici získali zhodne len po desať umiestení v prvej osmičke.

Po Sydney len menšie modifikácie stále elitného Top tímu

Po Sydney nastali v zaraďovaní do Top tímu (medzičasom už písaného s veľkým „T“) určité zmeny. Niektorí športovci sa doň dostali nad rámec pôvodných kritérií. Konkrétne tenistky Hantuchová a Husárová na základe vysokého postavenia vo svetovom rebríčku dvojhry, resp. štvorhry, a ďalšia tenistka Suchá vzhľadom na to, že sa podieľala na víťazstve tímu žien vo Fed Cupe 2002. Vodnoslalomárske deblkanoe Kubáň - Olejník zase podmienečne na základe celkového umiestenia v top 3 v seriáli Svetového pohára 2001, pretože majstrovstvá sveta v USA v tom roku po teroristických útokoch zrušili. Stále to však bol elitný tím. Pred OH 2004 v Aténach v ňom bolo 30 športovcov.

Zase musím citovať sám seba, tentoraz z knihy „Slovensko v znamení piatich kruhov“, ktorá vyšla v roku 2007 k 15. výročiu SOV. Vtedy som to mal všetko okolo dovtedajšieho Top tímu ešte v čerstvej pamäti. Napísal som v nej:

„Vďaka projektu Top tímu vznikol prehľadný systém

financovania športovej prípravy, účasti na podujatiach, materiálno-technického zabezpečenia, lekárskej a celkovej odbornej starostlivosti, a došlo k vyčísleniu finančnej nákladovosti jednotlivých športových disciplín i celých odvetví, s väzbou na konkrétneho športovca, resp. družstvo v prípravnom období pred OH, resp. ZOH."

„Do olympijského Top tímu boli pred OH 2000 v Sydney, ZOH 2002 v Salt Lake City, OH 2004 v Aténach a ZOH 2006 v Turíne zaraďovaní najvýkonnejší slovenskí športovci s najväčšími šancami na popredné umiestenia. Projekt Top tímu v každom prípade preukázal svoju opodstatnenosť. Napriek zdravotným či výkonnostným výpadkom jeho niektorých individuálnych členov, či družstiev, bol Top tím celkove úspešný. O takmer všetky popredné umiestenia členov slovenských výprav na OH a ZOH v rozpätí rokov 2000 – 2006 sa postarali športovci, zaradení do Top tímu."

„Napriek úspešnosti projektu Top tímu športové zväzy vyjadrovali nespokojnosť s tým, že finančné dotácie na prípravu a celkové zabezpečenie špičkových športovcov sa presúvali cez SOV. Ministerstvo školstva SR na základe požiadaviek zväzov predošlý systém v roku 2005 zmenilo a zaviedlo nový systém financovania vybraných športovcov MŠ SR, keď štátne dotácie presúva priamo na zväzy. SOV považuje tento systém za menej produktívny ako predošlý, pretože nezohľadňuje špecifikum jednotlivých športovcov a disciplín, a kritériá na podporu stanovuje dosť mechanicky a rovnostársky."

Na týchto mojich slovách spred bezmála 13 rokov nemám ani dnes čo meniť. Žiaľ, sú stále platné, aj keď namiesto niekdajších „vybraných športovcov MŠ SR" tu máme zase niečo, čo sa volá Top tím. Už je to však výrazne odlišný Top tím ako pred 15 – 22 rokmi. Takisto ako „vybraných športovcov" ho má pod palcom ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu. Nedokážem sa zbaviť silného pocitu, že to nie je dobre.

Z intenzívneho sa stalo extenzívne, pôvodný zmysel top tímu sa vytratil

Súčasný systém očividne nie je nastavený produktívne. Z intenzívneho sa stalo extenzívne. Peniaze sú na základe umiestení na stanovených

Foto: J. Jurášek

Zdroj: Flickr

súťažiach prideľované v rovnakej výške – bez zohľadnenia rozdielnej nákladovosti športov. Namiesto koncentrácie na špičkovú prípravu elitných športovcov s výhľadom umiestenia v prvej šestke na OH/ZOH sa Top tím zmenil v mnohých prípadoch na „masovku“.

Keby to nestálo toľko peňazí, až tak by ma to netrápilo. Lenže... V systéme Top tímu je naozaj veľa peňazí – len v roku 2020 ide o vyše 4,8 milióna eur. Žiaľ, celkové športové výsledky Slovenska tomu nezodpovedajú.

Sledujúc v dlhodobom pohľade celkove klesajúcu frekvenciu aj hodnotu výrazných úspechov našich športovcov na medzinárodnom fóre mám veľkú obavu, či viaceré zväzy a organizácie naozaj všetky prostriedky pre členov Top tímu používajú na zabezpečenie ich kvalitnej prípravy, či ich vedia optimalizovať tak, aby sa to prejavilo na zvyšovaní ich výkonnosti, a či je aj dodržaná odborná stránka celého procesu oponovania harmonogramov športovej prípravy. Z viacerých strán som totiž počul, že to tak nie je. Otázne je aj to, koľko členov Top tímu dokáže pridelené veľké finančné prostriedky minúť na naozaj relevantné účely, súvisiace s kvalitnou prípravou.

V prípade športovcov, ktorí sú zaradení do rezortných stredísk vrcholového športu, je pravdepodobnosť odbornej práce podľa mňa určite vyššia, než v prípade športovcov, ktorí majú nad sebou len športový zväz. Zväzy síce v posledných rokoch dostávajú zo štátnych dotácií v rámci príspevku uznanému športu výrazne viac peňazí ako predtým, ale na kvalite výsledkov „ich“ športovcov na vrcholných podujatiach sa to neraz akosi neprejavuje.

SOV bol kedysi odborný garant Top tímu. Odkedy sa tento projekt presunul pod ministerstvo školstva, zabezpečujúce štátnu starostlivosť o šport, sa jeho filozofia zmenila. Top tím sa rozrástol do rozmerov, absolútne nezodpovedajúcich našej realite. Pomiešaní sú v ňom športovci z olympijských i neolympijských športov, paralympionici a deaflympionici a k tomu ešte aj dospelí s juniormi.

Zdroj: Wikipedia Creative Commons

Dnes celý projekt riadia ministerskí úradníci. Už dávnejšie sa doň zamiešali politici, ktorí do Top tímu (predtým medzi vybraných športovcov ministerstva) pridali aj zdravotne postihnutých športovcov. Pod takouto kuratelou to celkove ide k horšiemu.

Odborné riadenie Top tímu znovu pod olympijský výbor?

Žiaľ, výsledky našich špičkových športovcov sú celkove horšie ako v minulosti, keď projekt zastrešoval reprezentant spolkovej sféry. SOV, ktorý vtedy ešte nebol „strechou“ športu, zabezpečoval aj určitý odborný dohľad nad ním – teda dohľad zo strany ľudí priamo pôsobiacich v oblasti športu. Využíval na to aj služby externistov.

Zrejme si nedostatky súčasného stavu uvedomuje aj štátny tajomník MŠVVŠ SR pre šport Ivan Husár. Veď od marcového nástupu do funkcie viackrát povedal, že odbornú stránku celého tohto projektu – teda stanovenie kritérií na zaraďovanie do Top tímu, ako aj návrh športovcov na zaradenie – by ako strešná organizácia slovenského športu mal garantovať Slovenský olympijský a športový výbor (SOŠV – v minulosti SOV).

Poznajúc dôverne personálny stav na SOŠV, kde pracujem, však musím na margo uvedeného dodať, že športové oddelenie SOŠV v súčasnom len trojčlennom zložení má problémy stíhať zvládať neustále narastajúcu agendu. Veď okrem tradičných podujatí (OH/ZOH, OH/ZOH mládeže, letný a zimný EYOF), na ktoré vysiela výpravy národný olympijský výbor, do „olympijského“ portfólia v roku 2015 pribudli Európske hry, vlani Svetové plážové hry ANOV a najnovšie už aj Svetové hry neolympijských športov. Porcia súťaží, na ktorých treba komplexne zabezpečovať účasť, sa teda poriadne zväčšila. A odborné garantovanie celého Top tímu by k tomu ešte pridalo množstvo ďalších povinností.

To znamená, že ak by SOŠV mal odborne zastrešovať Top tím, vyžiadalo by si to výrazné personálne

Zdroj: NAŠA - športová akadémia

posilnenie športového oddelenia. A na tento účel by bolo potrebné znovu využiť aj expertov na športovú prípravu z iných inštitúcií (strediská vrcholového športu, prípadne fakulty športu, voči ktorým však má nemalá časť hnutia averziu). S ich pomocou by sa dalo odborne posudzovať opodstatnenosť financií na prípravu, aj rozdielnosť nákladov na jednotlivé športy. Pochopiteľne, keďže je to náročná odborná činnosť, vyžadovala by si extra peniaze.

Ale samozrejme, aby mohol byť odborným garantom Top tím SOŠV, obsah tohto projektu by sa najprv musel dramaticky zúžiť na ozajstnú športovú výkonnostnú elitu a „očistiť" od športovcov, ktorí tento parameter nenapĺňajú. Tí by mali byť v samostatných projektoch.

„Mládežníkov" by zrejme malo odborne zastrešovať Národné športové centrum, keďže je to priamo riadená organizácia MŠVVŠ SR. A NŠC by sa podľa mňa malo odborne starieť aj do práce športových škôl, hoci ich zriaďovateľmi sú vyššie územné celky. K tomu sa ešte dostanem v ďalšom blogu.

Keďže šport zdravotne postihnutých zastrešujú samostatné subjekty pôsobiace mimo SOŠV, tie by mali mať „pod palcom" svojich členov Top tímu. Nemá žiadnu logiku, aby bol v ich prípade odborným garantom SOŠV.

Prečo prešiel Top tím pod štát?

František Chmelár, ktorý sa v novembri 1999 stal predsedom SOV a predtým bol riaditeľom odboru športu na ministerstve školstva, mi povedal, že keď projekt Top tímu prevzalo do svojej správy ministerstvo školstva, jeho predstavitelia to odôvodňovali tým, že to tak musí byť, keďže sa v ňom používajú štátne peniaze. SOV si odvtedy realizoval vlastný projekt Slovenského olympijského tímu, na ktorý používal aj marketingové prostriedky. Ten sa zameriaval na podporu predovšetkým športovcov s najväčšou šancou na popredné umiestenia na OH/ZOH, ale aj športovcov s reálnou šancou kvalifikovať sa na OH/ZOH a osobitne najperspektívnejších mladých športovcov do 23 rokov.

„Odkedy ministerstvo stiahlo projekt pôvodného Top tímu pod seba, už do toho hovorili len ministerskí

úradníci. Potom si predseda Slovenského paralympijského výboru Ján Riapoš s využitím politikov presadil, že do projektu budú zaradení aj paralympionici. Ja som bol proti tomu, pretože športová hodnota ich výsledkov, dosiahnutých v oveľa nižšej konkurencii, je neporovnateľná s hodnotu výsledkov olympionikov. Ich športovanie má viac sociálny rozmer. V minulosti preto paralympionikov financovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny. Tak by to podľa mňa malo byť aj teraz. Žiaľ, presadilo sa niečo iné."

„*Potom sa medzi vybraných športovcov, čo je dnes Top tím, pridali ešte aj deaflympionici, čiže športovci so sluchovým postihnutím, a k tomu ešte aj juniori. Tých predtým začali zaraďovať do svojich štruktúr aj rezorty armády a vnútra, proti čomu som vzhľadom na charakter týchto rezortov protestoval. Neuspel som. Keď však v strediskách zakrátko zistili, že juniorov nevládzu ufinancovať, niektorí začali byť tiež zaraďovaní medzi vybraných športovcov ministerstva školstva. Tak vznikol dnešný Top tím, ktorý úplne odišiel od pôvodnej idey. A realita je, že v športe celkove výsledkovo upadáme,*" hovorí trpko dnes 74-ročný František Chmelár.

Naozaj máme 241 topšportovcov? Podľa tabuliek áno...

Po tomto historickom exkurze, ktorý dobre poslúži ako kontrastný prvok, sa prenesme do súčasnosti. Myslím si, že fakty, ktoré sa v tomto blogu dozviete, mnohých z vás prekvapia.

V aktuálnom Top tíme je zaradených 241 športovcov, resp. dvoj až štvorčlenných tímov! Upozorňujem, že všetci sú výlučne z individuálnych športov.

Z tohto počtu 196 športovcov súťaží bez zdravotného znevýhodnenia. Keď si toto číslo rozmeníme na drobné, tak z nich len 22 súťaží v zimných športoch (až na jednu skialpinistku všetci v olympijských športoch), 123 v letných olympijských športoch a 51 v ostatných letných športoch, resp. v športoch bez sezónneho vymedzenia. Ďalej je v Top tíme 14 paralympionikov, 18 telesne postihnutých športovcov (majú samostatný zväz mimo paralympijského výboru) a 13 deaflympionikov.

Z celkového počtu 241 športovcov, resp. kolektívov, je 153 zaradených v kategórii športový reprezentant (teda v seniorskej kategórii) a 88 v kategórii

Zdroj: Wikipedia Creative Commons

talentovaná mládež (teda v juniorskej, prípadne kadetskej kategórii).

Každý člen top tímu „koštuje“ v priemere takmer 20-tisíc eur ročne

Celkove je na financovanie členov Top tímu na roku 2020 vyčlenených 4 811 075 eur. Všetky patria športovcom z individuálnych športov. Na jedného športovca, resp. dvoj až štvorčlenný tím to vychádza priemerne 19 966 eur.

A teraz si tieto čísla dajte do konfrontácie s nasledovnými faktmi: Olympijské disciplíny letných športov (týchto športov je aktuálne 33, ale v Top tíme má zastúpenie aspoň jedným členom len 18 z nich), reprezentuje mierne nadpolovičná väčšina členov Top tímu (123 z 241). Pritom v týchto disciplínach získali v roku 2019 naši športovci na majstrovstvách sveta jednu-jedinú medailu! Postaral sa o ňu bronzový štvorkajak rýchlostných kanoistov na 500 m. Ďalšie top slovenské výsledky na MS 2019 v olympijských disciplínach boli dve štvrté, jedno piate, tri deviate a jedno desiate miesto. Na majstrovstvách Európy, teda v slabšej konkurencii, to bolo len o čosi lepšie – jedno zlato a dva bronzy. Bieda...

V prípade zimných olympijských športov to čisto matematicky vlani vychádzalo oveľa lepšie. Veď štyri medaily z majstrovstiev sveta, z toho dve zlaté, predstavovali historicky najväčšie slovenské úspechy.

Lenže k tomuto A treba dodať aj B: Jeden titul majsterky sveta získala fenomenálna biatlonistka Anastasia Kuzminová, ktorá však potom ukončila kariéru. A o ďalšie tri medaily (po jednej z každého lesku) sa pričinila výnimočná zjazdárka Petra Vlhová, ktorá predstavuje v našom športe jedinečný zjav. Ale čo ak sa nebodaj zraní a bude musieť vynechať celú sezónu? Čo budeme mať potom? Veď ďalšie naše špičkové pretekárky na snehu, snoubordistka Klaudia Medlová aj biatlonistka Paulína Fialková (jej mladšia sestra Ivona Fialková sa síce na MS 2020 ukázala vo veľmi dobrom svetle, ale zatiaľ je to len náznak), sú pri všetkej úcte od rangu Vlhovej predsa len ešte dosť ďaleko.

Tieto fakty by vzhľadom na skutočnosť, že olympijské hry sú jednoznačne najväčšie športové podujatie na svete (pri všetkej úcte k majstrovstvám sveta vo futbale, ktorým však chýba univerzalita obsahu, celosvetový záber a nadčasová idea olympijských hier), mali mať pre Slovensko mimoriadnu vážnosť a pôsobiť ako veľká výstraha. Veď máloktorý náš športovec dosiahne veľký úspech na olympijských hrách bez toho, aby sa predtým výrazne presadil na majstrovstvách sveta či Európy. V tomto svetle vyzerá pomer investovaných peňazí a výsledkov dosť neradostne.

Preboha, na čo sa teda týmto gigantickým Top tímom na Slovensku hráme? Na športovú veľmoc, ktorou nie sme, nikdy sme neboli a nikdy nebudeme? Zlúčením dospelých s juniormi či dokonca kadetmi, elitných olympionikov a ďalších športovcov bez postihnutia s paralympionikmi, telesne postihnutými aj s deaflympionikmi vznikol guľáš, ktorý dehonestuje názov aj pôvodnú ideu Top tímu.

Pred tým zhruba dvadsaťročím bolo členstvo v Top tíme prestížnou záležitosťou. Znamenalo, že dotyčný športovec patrí do svetovej špičky v kategórii dospelých a má neraz až tie najvyššie ambície. Teraz členstvo v Top tíme neznamená prestíž, len zdroj peňazí. Asi preto mnohé športové zväzy čušia a tento systém nenapádajú. Jednoducho sú rady, že dostávajú extra peniaze. Pritom si len nahovárame, že sme lepší, než v skutočnosti sme. Klameme sami seba.

Dá sa namietnuť, že športovci, ktorí sú v Top tíme, tam sú na základe kritérií. Lenže tie kritériá sú vo viacerých parametroch očividne nastavené chybne. Kritériá mnohé výsledky preceňujú a niektoré zase podceňujú.

Mnohí si asi spomeniete, ako vlani prebiehala diskusia o tom, prečo v Top tíme nie je zaradený šprintér Ján Volko, vlaňajší halový majster Európy v behu na 60 m. Predtým tam bol na základe zisku dvoch medailí z ME 2017 do 23 rokov (v behu na 100 a 200 m). Vlani sa síce stal halovým majstrom Európy na 60 m (a áno, treba povedať aj to, že potom sa nekvalifikoval na MS pod holým nebom na 100 ani na 200 m, ale na tom sa podpísali aj jeho zdravotné problémy...), lenže ministerskí úradníci mu to nechceli zarátať ako „obhajobu“ predošlej pozície, pretože nešlo o olympijskú disciplínu. Médiá to kritizovali. Našťastie, keď v júni 2019 Volko získal striebro na Európskych hrách, do Top tímu sa dostal. Vďaka tomu má tento rok 30-tisíc eur na prípravu. Je však paradoxne stále zaradený medzi talentovanú mládež...

Pripadá vám normálne, že titul halového majstra Európy v „kráľovnej športov“ nepostačoval na zaradenie do Top tímu? Najmä keď si porovnáte Volka

s množstvom športovcov v Top tíme, ktorých mená mimo ich športu nikto na Slovensku nepozná?

Aktuálny slovenský top tím – obor na hlinených nohách

Top tím s 241 športovcami by pasoval na krajiny ako USA, Čína, prípadne ešte možno Rusko a Nemecko, a tým končím. Ale na päťapolmiliónové Slovensko, ktoré by bez vodných slalomárov od premiéry pod piatimi kruhmi v Atlante 1996 malo len jedinú zlatú medailu z OH a bez Kuzminovej od Lillehammeru 1994 dohromady len dve medaily zo ZOH? Ani v tom najkrajšom sne!

Žiaľ, musím s dávkou zveličenia povedať, že Top tím v aktuálnej podobe mi pripadá ako obor na hlinených nohách. Veď z tých 241 športovcov, resp. tímov, ktorí sú v ňom, majú veľké medzinárodné meno – také, že v ich športe každý vo svete vie, o koho ide – maximálne tak tridsiati...

Na ilustráciu: Zisťoval som si na Antidopingovej agentúre SR (ADA SR), koľko našich športovcov je zaradených do najprísnejšieho režimu monitorovania ich pohybu v záujme dosiahnuteľnosti v prípade návštevy komisárov. To znamená, koľkí musia v systéme ADAMS uvádzať každý deň jednu hodinu, v ktorých sú na nimi definovanom mieste k dispozícii na antidopingové testovanie. Týka sa to práve tých najvýkonnejších športovcov. Riaditeľka ADA SR Žaneta Csáderová mi povedala, že v tzv. národnom registri ADA SR je dnes len 31 športovcov. A v tzv. medzinárodnom registri (IRTP), do ktorého športovcov vyberajú ich príslušné medzinárodné federácie, dokonca len 16! Trend je pritom očividne klesajúci: pred tromi ich ešte bolo 23, predvlani 18, vlani rovnako ako teraz len 16...

Dal som si námahu a spracoval som sumár, koľko našich stále aktívnych športovcov v rokoch 2018, 2019 a v zime 2020 splnilo niekdajšie prísne kritériá na zaradenie do Top tímu, teda skončiť v olympijskej disciplíne do 6. miesta na MS alebo 4. do miesta na ME. Pred OH 2004 v Aténach ich bolo tridsať. Teraz som ich narátal už len dvadsať, vrátane zimných športovkýň.

Pritom v tej dvadsiatke sú traja vodní slalomári z kategórie C1, z ktorých na OH v Tokiu môže štartovať len jeden. A sú tam aj traja športovci, ktorí sa do Tokia zatiaľ nekvalifikovali. Ak by som pridal ešte aj tých, čo skončili v prvej šestke na OH 2016 v Riu de Janeiro (ale to sú už štyri roky...), pribudli by ešte ďalší štyria, z ktorých majú olympijský štart v Tokiu istý len dvaja. Je to teda očividný ústup z niekdajších pozícií.

Opakujem otázku: na čo sa to s obrovským Top tímom vlastne hráme?!

Namiesto elitného charakteru je z Top tímu „masovka“

Už som zmienil, že namiesto niekdajšieho elitného charakteru sa Top tím zmenil na „masovku“. To opakujem pri všetkej úcte k rešpektovaniu kritérií na zaraďovanie do tímu aj na prideľovanie peňazí. A musím dodať, že športovci za stanovené kritériá nemôžu...

Prečo došlo k takému dramatickému posunu filozofie Top tímu, ktorý pri vzniku dostal do vienka úlohu združovať naozaj elitných športovcov s najvyššími ambíciami a utvoriť pre nich špičkové podmienky na prípravu? Len preto, aby väčšina z veľmi pestrého športového spektra bola ako-tak spokojná? Aby každý dostal podhodené niečo a teda aby nikto príliš nahlas nehundral?

Aký je ozajstný dôvod tohto zídenia z dobrej cesty, ktorá sa v záujme úspešnej štátnej reprezentácie Slovenska na najväčšom a najvýznamnejšom športovom podujatí mohla ďalej vylepšovať, na nejakú veľmi čudnú lokálnu? Vymysleli si to ministerskí úradníci, alebo nebodaj právnici, ekonómovia, hráčski agenti, sociológovia, politici (tí to prinajmenšom napokon museli posvätiť...), alebo kto vlastne? Kam sa pritom podeli odbornosť a zdravý rozum?

Celkový výkonnostný pokles slovenského športu (napriek niekoľkým výnimkám vo veľmi malom počte športov a úkazom typu Sagan či Vlhová) ukazuje, že toto je cesta do slepej ulice. A súdni ľudia, ktorým na našom športe naozaj záleží, by sa tomuto procesu nemali len mlčky prizerať.

Pritom nijako nezhadzujem športovcov z menších športov, zdravotne znevýhodnených či talentovaných mládežníkov. Ale umiestniť všetkých do jedného košiara a dať mu prestížny názov Top tím mi pripadá úplne nenáležité. Tobôž keď športová úspešnosť Slovenska tomu absolútne nezodpovedá.

Nech sú osobitné tímy pre najlepších seniorov,

juniorov, paralympionikov, deaflympionikov a spol. Nech sú výrazne zoštíhlené v porovnaní so súčasným stavom. A nech sa štátna podpora dáva tým, ktorí naozaj reálne môžu v športe na medzinárodnom fóre dosiahnuť niečo také, čo bude mať pre Slovensko význam a skutočnú hodnotu. Pritom najvyššiu prioritu by mali mať olympijské športy, pretože v nich je najväčšia konkurencia a výsledky v nich, osobitne dosiahnuté na olympijských hrách, majú najvyššiu prestíž. A ďalej - nech sa ich plány prípravy a jej konkrétna realizácia odborne posudzujú aj vyhodnocujú. To dáva zmysel.

Debatoval som nedávno o Top tíme s riaditeľom Športového centra polície Jurajom Minčíkom, ktorý je bronzový olympijský medailista vo vodnom slalome zo Sydney 2000. Vyjadril názor, ktorý sa mi pozdával. A to, aby sa členom Top tímu najprv uvoľnila len časť celkove pridelených peňazí – a zvyšok až potom, keď prejdú riadnou oponentúrou ich plány ďalšej prípravy. V jej rámci by museli dokladovať a zdôvodniť, na čo chcú reálne minúť ďalšie peniaze. Teda by sa tým podarilo dosiahnuť, aby vynaloženie štátnych peňazí malo reálny základ a zmysel, aby bolo transparentné aj objektivizované. Myslím si, že s tým by nikto súdny nemal mať problém, keďže ide o štátne peniaze.

Na OH v Tokiu sa slovenským športovcom zatiaľ podarilo vybojovať len 18 miesteniek. Veľmi reálne sa črtá, že pokiaľ vývoj koronakrízy vôbec umožní hry na budúci rok usporiadať, v japonskej metropole nás bude reprezentovať historicky najmenej početná výprava na OH. Doteraz najmenšiu so 47 športovcami sme mali v Londýne 2012. Teraz si trúfnem odhadnúť, že aj číslo 40 by prekonalo moje očakávania. Ako to ide dohromady s tým, že náš Top tím sa zmenil na „masovku“?

Pritom z letných olympijských športov máme v top tíme zaradených 123 športovcov, z toho 51 v kategórii športový reprezentant, teda medzi seniormi. K nim sa z kategórie talentovaná mládež pridávajú ešte niekoľkí športovci, úspešne súťažiaci aj medzi seniormi. Medzi nimi najmä vodný slalomár Jakub Grigar, piaty na OH v Riu de Janeiro a istý účastník OH v Tokiu, aj halový majster Európy v atletike Ján Volko.

Do pozornosti: V Top tíme chýba športová gymnastka Barbora Mokošová, ktorá si pritom ako zatiaľ len jedna z dvoch slovenských športovcov (popri Grigarovi) vybojovala olympijskú miestenku na meno. Nespĺňa kritérium dosiahnutia požadovaného výsledku na vrcholnom podujatí. Samozrejme, nemusí byť v Top tíme, ale vzhľadom na získanie olympijskej miestenky by extra podporu na prípravu dostať mala. Tak to bolo v minulosti aj v prípade ďalších športovcov, ktorí získali olympijskú miestenku a pritom neboli zaradení do systému štátneho financovania.

Upozorňujem, že určite treba pamätať na podporu prípravy olympijských „miestenkárov“. Veď ich máme čoraz menej...

Súčasný top tím rozmenený na drobné

Ponúkam vám stručný sumár vybraných faktov o aktuálnom Top tíme. Najprv si môžete pozrieť mená športovcov, resp. tímov, ktorí majú na tento rok v rámci financií na Top tím pridelenú dotáciu vo výške 30-tisíc eur a viac. Zoradil som ich podľa výšky dotácie:

- **100-TISÍC EUR:** štvorkajak mužov (kanoistika – rýchlostná)
- **75-TISÍC EUR:** miešané družstvo zjazdárov (lyžovanie – zjazdové)
- **72-TISÍC EUR:** Henrieta Farkašová + navádzačka, Jakub Krako + navádzač, Miroslav Haraus + navádzač (všetko paralympionici)
- **60-TISÍC EUR:** Matej Tóth (atletika), Adrián Babič, Ivana Krištofičová (obaja deaflympionici), Marek Kubačka + navádzač, Veronika Vadovičová (paralympionici), Jozef Metelka (zväz telesne postihnutých športovcov)
- **50-TISÍC EUR:** Peter Sagan (cyklistika - cesta), Matej Beňuš (kanoistika – vodný slalom), Petra Vlhová (lyžovanie – zjazdové), Zuzana Rehák Štefečeková (športová streľba), Eva Jurková, Thomas Keinath (obaja deaflympionici), Kristína Funková, Marián Kuřeja, Radoslav Malenovský (všetko paralympionici), Patrik Kuril, Samuel Andrejčík (obaja zo zväzu telesne postihnutých športovcov)
- **40-TISÍC EUR:** Marcel Lomnický (atletika), Paulína Fialková (biatlon), Alexander Slafkovský (kanoistika – vodný slalom), Jakub Grigar (kanoistika – vodný slalom), Jana Dukátová (kanoistika – vodný slalom), Michal Martikán (kanoistika – vodný slalom), Miroslava Kopúňová (karate), Klaudia Medlová (snoubording, v rámci

lyžovania), Boris Makojev (zápasenie – voľný štýl), Danka Barteková, Erik Varga, Juraj Tužinský (všetci športová streľba), Martin France, Petra Smaržová (paralympionici), Anna Oroszová, Boris Trávniček, Marcel Pavlík (všetci zo zväzu telesne postihnutých športovcov)

- **37,5-TISÍCA EUR:** štvorkajak do 23 rokov (kanoistika – rýchlostná), štvorkajak juniorov (kanoistika – rýchlostná)

- **30-TISÍC EUR:** Ján Volko (atletika), Andrej Csemez (box), Peter Gelle (kanoistika – rýchlostná), Dominik Imrich, Dorota Balciarová, Ingrida Suchánková (všetci karate), Dominika Králiková, Richard Tury (obaja skejtbording), miešaná štvorhra Ľubomír Pištej, Barbora Balážová (stolný tenis), David Pristáč (deaflympionik), Július Hutka, Adrián Matušík (obaja paralympionici), Alena Kánová, Ján Riapoš, Martin Ludrovský, Michaela Balcová, Miroslav Jambor, Robert Mezík, Tomáš Král (všetci zo zväzu telesne postihnutých športovcov)

V tomto zozname 60 členov Top tímu, ktorí poberajú najvyššiu štátnu dotáciu, je 55 jednotlivcov, z toho štyria zrakovo postihnutí aj s navádzačmi, plus päť dvoj až štvorčlenných tímov. Každý individuálny člen Top tímu poberá z rozpočtu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR dotáciu vo výške na slovenské pomery veľmi slušného, až vysoko nadpriemerného, manažérskeho ročného platu.

Neviem, či sa nájde iný štát, v ktorom by zo športovcov s najvyššou štátnou podporou na základe dosiahnutých výsledkov bola presná polovica (tridsať) z radov telesne, zrakovo či sluchovo postihnutých.

Výkony zdravotne postihnutých športovcov si zaslúžia úctu a obdiv za to, akým pozoruhodným spôsobom sa títo ľudia vyrovnávajú s nepriazňou osudu a ukazujú príklad aktívneho prístupu ku kompenzácii svojho hendikepu a k zaradeniu sa do normálneho života množstvu iných. Keď si porovnám, ako sa k tomu, čo sa mu stalo, postavil súčasný šéf paralympijského výboru a naopak veľmi populárna speváčka, oveľa obdivuhodnejší a nasledovaniahodnejší je prvý príklad.

Ale športová úroveň výsledkov zdravotne postihnutých (pozor, výsledkov, nie výkonov) sa absolútne nedá posudzovať a finančne hodnotiť rovnocenne so športovou úrovňou špičkových športovcov bez zdravotného postihnutia, pretože oni súťažia v mnohonásobne početnejšej a tvrdšej konkurencii. Súhlasím s Františkom Chmelárom, ktorý hovorí, že ich športovanie má viac sociálny rozmer.

Pritom v Top tíme dostávajú zdravotne postihnutí športovci za rovnaké výsledky dosiahnuté v oveľa menej početnom štartovom poli rovnaké štátne dotácie ako zdraví (v prípade zrakovo postihnutých s navádzačmi ešte o pätinu väčšie). To je absurdné a neviem, kde na svete má podobná prax obdobu. Určite málokde.

Viem, že viacerí ma za tento názor budú kritizovať a medzi paralympionikmi a deaflympionikmi sa ocitnem na čiernej listine, ale je to jednoducho tak a už to treba povedať nahlas. Mnohí ľudia v športovom svete si myslia toto isté – viem to z množstva debát. Ale boja sa to čo ja teraz povedať nahlas, aby neboli obvinení, že chcú zobrať chudákom invalidom časť peňazí...

V nasledujúcej tabuľke uvádzam sumárne údaje nielen čo sa týka Top tímu, ale aj ďalších štátnych príspevkov. V prvom stĺpci uvádzam samostatne počty členov Top tímu z olympijských športov, z neolympijských športov a z radov zdravotne znevýhodnených športovcov (aj so špecifikáciou, koľko z nich je zaradených v kategórii športová reprezentácia, resp. talentovaná mládež, teda koľko je v seniorskej, resp. juniorskej, prípadne kadetskej kategórii).

V druhom stĺpci uvádzam celkové financie na členov Top tímu v rámci jednotlivých športov, resp. v rámci troch organizácií zdravotne znevýhodnených športovcov a v treťom stĺpci priemer na jedného športovca, resp. na jeden dvoj až štvorčlenný tím (bez špecifikácie, či ide o športovca seniorskej, ale mládežníckej kategórie).

Predpokladám, že mnohé sumy, počty športovcov v Top tíme z niektorých športov, resp. skupín, aj mnohé z uvedených mien budú pre čitateľa tohto blogu prekvapujúce, alebo až šokujúce.

Vo štvrtom stĺpci pre zaujímavosť uvádzam aj to, koľko jednotlivé športové zväzy, resp. organizácie zdravotne postihnutých športovcov, dostávajú od štátu v rámci tzv. príspevku uznanému športu (PUŠ), resp. príspevku organizácii zdravotne postihnutých športovcov.

Vysvetlivky skratiek: TT - Top tím, ŠR - športová reprezentácia, TM - talentovaná mládež				mládež
Olympijské športy	**Počet v TT (ŠR+TM)**	**Priemer na 1 v TT (EUR)**	**Príspevok TT (EUR)**	**Príspevok uzn. športu (EUR)**
kanoistika	35 (7+28)	22 929,00	802 500,00	1 963 904,00
karate	28 (6+22)	15 089,00	422 500,00	711 648,00
atletika	13 (12+1)	18 846,00	245 000,00	2 688 881,00
športová streľba	10 (9+1)	23 750,00	237 500,00	1 095 000,00
lyžovanie	4 (3+1)	46 250,00	185 000,00	1 315 778,00
biatlon	7 (4+3)	22 143,00	155 000,00	514 949,00
zápasenie	9 (3+6)	15 833,00	142 500,00	398 938,00
box	7 (2+5)	16 429,00	115 000,00	137 105,00
rýchlokorčuľovanie + skejtbording	3 (3+0)	24 166,00	72 500,00	79 666,00
vzpieranie	6 (4+2)	10 833,00	65 000,00	195 798,00
džudo	5 (2+3)	11 500,00	57 500,00	268 244,00
sánkovanie	4 (1+3)	14 375,00	57 500,00	151 988,00
cyklistika	1 (1+0)	50 000,00	50 000,00	2 104 028,00
stolný tenis	3 (3+0)	13 333,00	40 000,00	1 636 418,00
plávanie	2 (0+2)	15 625,00	31 250,00	2 947 857,00
športové lezenie	2 (0+2)	15 000,00	30 000,00	42 308,00
taekwondo WT	1 (1+0)	20 000,00	20 000,00	87 130,00
tenis	2 (0+2)	6 563,00	13 125,00	4 014 259,00
krasokorčuľovanie	1 (1+0)	10 000,00	10 000,00	243 558,00
gymnastika	1 (1+0)	10 000,00	10 000,00	1 257 109,00
veslovanie	1 (1+0)	7 500,00	7 500,00	150 928,00
SPOLU	**145 (64+81)**	**18 579,24**	**2 769 375,00**	**22 005 494,00**
Len športy, ktoré majú aspoň 1 športovca v TT, je aj veľa ďalších				
Neolympijské športy	**Počet členov TT**	**Priemer na 1 v TT (EUR)**	**Príspevok TT (EUR)**	**Príspevok uznanému športu (EUR)**
fitnes, kulturistika a silový trojboj	12 (12+0)	8 583,00	103 000,00	590 943,00
športové letectvo	6 (6+0)	8 833,00	53 000,00	170 099,00
psie záprahy	6 (6+0)	8 833,00	53 000,00	45 021,00
rybolovná technika	6 (6+0)	8 833,00	53 000,00	66 475,00
kickbox	5 (5+0)	7 000,00	35 000,00	178 684,00
športový rybolov	3 (3+0)	9 733,00	29 200,00	30 000,00
pretláčanie rukou	3 (3+0)	9 333,00	28 000,00	30 000,00
čínske wušu	3 (3+0)	7 666,00	23 000,00	30 000,00
vodný motorizmus	2 (2+0)	9 000,00	18 000,00	30 000,00
orientačné športy	1 (1+0)	10 000,00	10 000,00	62 354,00
skialpinizmus	1 (1+0)	8 000,00	8 000,00	30 000,00
tanečný šport	1 (1+0)	7 500,00	7 500,00	415 190,00
potápanie	1 (1+0)	5 000,00	5 000,00	111 041,00
vodné lyžovanie	1 (1+0)	5 000,00	5 000,00	70 166,00
SPOLU	**51 (51+0)**	**8 093,86**	**430 700,00**	**1 859 973,00**
Len športy, ktoré majú aspoň 1 športovca v TT, je aj veľa ďalších				
Športové organizácie zdravotne postihnutých	**Počet členov TT**	**Priemer na 1 v TT (EUR)**	**Príspevok TT (EUR)**	**Príspevok organizácii (EUR)**
Slovenský paralympijský výbor	14 (13+1) + 4 nav.	46 857,00	656 000,00	1 226 848,00
Slovenský zväz telesne postih.	18 (17+1)	30 277,00	545 000,00	553 021,00
Deaflympijský výbor Slovenska	13 (8+5)	31 538,00	410 000,00	141 907,00
Špeciálne olympiády Slovensko	0	0,00	0,00	350 594,00
SPOLU	**45 (38+7) + 4 nav.**	**35 800,00**	**1 611 000,00**	**2 272 370,00**
TOP TÍM SPOLU	**241 (153+88)+4 nav.**	**19 966,00**	**4 811 975,00**	

Môžete si porovnať, ako „efektívne“ si niektoré zväzy s vysokými dotáciami počínajú pri príprave špičkových športovcov v dospelom, alebo v mládežníckom veku a koľko z nich „dodali“ do Top tímu. Údaj o výške príspevku pre Špeciálne olympiády Slovensko, ktoré nemajú v Top tíme žiadneho športovca, je len doplnkový.

Pochopiteľne, výpovedná hodnota tohto porovnania je obmedzená, pretože výška príspevku uznanému športu zohľadňuje aj ďalšie faktory (niektoré objektívne, iné nie) – o tých som už písal v predchádzajúcich blogoch. Ale napriek tomu to porovnanie v niektorých prípadoch môže zaujať.

Šport	Príspevok uznanému športu
futbal	11 262 474,00 €
ľadový hokej	8 612 480,00 €
hádzaná	2 165 167,00 €
volejbal	1 885 567,00 €
basketbal	1 307 680,00 €
florbal	647 020,00 €
SPOLU	25 880 388,00 €

Aby sa však tie zväzy, ktoré majú v Top tíme aspoň niekoho, necítili ukrivdené, uvádzam aj ďalšie zväzy s PUŠ v roku 2020 vo výške nad 500-tisíc eur, z ktorých sa ani do súčasného obrovského Top tímu výsledkami neprebojoval nikto. Mimochodom, patria tam všetky zväzy veľkých olympijských kolektívnych športov – z nich sa v minulosti dostalo do Top tímu aspoň družstvo basketbalistiek. Ale pochopiteľne, v prípade tímov je dosiahnutie špičkového výsledku na MS či ME v jednom mužskom, resp. ženskom (alebo juniorskom) turnaji oveľa ťažšie, ako dosiahnuť číselne rovnaký výsledok medzi jednotlivcami.

Zásadné poznámky ostrieľaných topfunkcionárov Františka Chmelára a Zdenka Kríža

Čestného prezidenta SOŠV Františka Chmelára, ktorý má viac než polstoročnú prax významného pôsobenia v slovenskom športe a ako vtedajší riaditeľ odboru športu na ministerstve školstva bol aj pri kreovaní originálneho Top tímu v roku 1998, som požiadal o jeho pohľad na to, čo by vlastne mal predstavovať Top tím, aj o pohľad na jeho súčasnú podobu. Svoje poznámky mi písomne zhrnul do niekoľkých zásadných bodov, ktoré uvádzam a o ktorých by sa malo naozaj vážne uvažovať:

1) Top tím nebol a ani nemôže byť len o financiách.

2) Top tím by mal poskytnúť vybraným športovcom komplexné, t.j. finančné, materiálne, personálne, sociálne, súťažné a ďalšie odborné podmienky na tú najkvalitnejšiu prípravu.

3) Ide tu o permanentný, obojstranný proces, na ktorom sa musí rovnako podieľať realizačný tím i riadiaci zodpovedný orgán.

4) Keďže tu ide o veľmi náročný proces, na Slovensku môžu byť do jediného univerzálneho Top tímu zaradení výlučne športovci, od ktorých sa dá reálne očakávať boj o medailové umiestenia. Takých u nás nie je veľa.

5) Ak sú pre krajinu mediálnou, spoločenskou, športovou a možno aj politickou prioritou olympijské hry, potom prioritou pre Top tím musia byť olympijské očakávania so zodpovednosťou SOŠV.

6) O ostatných výkonných a talentovaných športovcov sa musia postarať ďalšie zložky - športové zväzy, kluby, strediská, športové školy.

7) Súčasný „systém“ top tímu nič z vyššie uvedených požiadaviek nespĺňa, ba naopak úspešne dehonestuje názov „top“ aj „tím“ a postupne vedie talentovaných slovenských športovcov k lacnej komercii.

Šéf Slovenského stolnotenisového zväzu, súčasný viceprezident SOŠV a bývalý dlhoročný generálny sekretár Konfederácie športových zväzov SR (tá vlani zanikla) Zdenko Kríž, ktorý je vo vysokých pozíciách v športe už zhruba 40 rokov, upozorňuje ešte na ďalšie aspekty: *„Top tím v roku 1998 vznikol preto, lebo nebolo dosť peňazí a pre najvýkonnejších športovcov z olympijských športov sme dovtedy nevedeli zabezpečiť ich kvalitnú prípravu. Dnes už našťastie pre väčšinu zväzov olympijských športov peniaze pre kandidátov štartu na OH nie sú ten hlavný problém. Veľký problém však je, ako ich zmysluplne míňať na daný účel a ešte väčší to, že máme podstatne menej špičkových športovcov než predtým. Podľa niekdajších kritérií nemáme do Top tímu poriadne koho dať. Súčasné zlé nastavenie Top tímu však*

Zdroj: Archív NŠC

nie je hlavná príčina toho, že máme čoraz menej výrazných dôležitých výsledkov. Je to len jedna z príčin súčasného neradostného stavu."

Cez rezortné strediská plynie do vrcholového športu ešte viac peňazí

Treba povedať, že ďalšie peniaze z verejných zdrojov na financovanie prípravy konkrétnych športovcov idú prostredníctvom stredísk vrcholového športu rezortov obrany (Vojenské športové centrum Dukla – VŠC), vnútra (Športové centrum polície – ŠCP) a školstva (Národné športové centrum – NŠC). V ich prípade som však aktuálne relevantné údaje s väzbou na jednotlivé športy z verejne dostupných zdrojov nezískal.

Mám k dispozícii len údaje z roku 2017. K 1. júnu 2017 bolo v rezortných strediskách presne 300 členov (76 vo VŠC Dukla, 108 v ŠCP a 116 v NŠC). Z týchto 300 športovcov bolo 128 v pozícii zamestnancov alebo v štátnej službe a 172 v pozícii zaradených športovcov. Z 300 športovcov bolo zastúpenie športov nasledovné: 62 kanoistika, 57 športová streľba, 28 atletika, 16 cyklistika, 16 lyžovanie, 15 zápasenie, 15 box, 15 džudo, 13 biatlon, 12 plávanie, 10 karate, 6 krasokorčuľovanie, 6 taekwondo, 6 triatlon, 6 vzpieranie, 5 golf, 4 lukostreľba, 2 veslovanie, 1 vodný motorizmus, 1 kulturistika, 1 šortrek, 1 sánkovanie, 1 športové lezenie, 1 windsurfing. (Zdroj: https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2017/897)

Podľa vyššie uvedených údajov v roku 2017 išlo na financovanie rezortných stredísk vrcholového športu spolu 8 461 204 eur (VŠC 5 089 905, ŠCP 2 246 558, NŠC 1 124 741 eur), čo bolo oveľa viac, ako je celá tohtoročná suma na Top tím. Priemerné náklady na jedného športovca boli v jednotlivých strediskách vypočítané takto: VŠC 66 972, ŠCP 20 801 a NŠC 9 696 eur, čo celkove predstavuje priemer 28 204 eur.

Na prvý pohľad sú zjavné obrovské rozdiely medzi strediskami, ale má to pochopiteľné vysvetlenie. V nákladoch na športovcov sú totiž premietnuté aj náklady na zamestnancov z ich radov aj na personál stredísk, ktorý má veľmi rozdielny rozmer, a takisto aj náklady na majetok, ktorý má jasne najvyšší VŠC Dukla. NŠC ako stredisko rezortu školstva sa logicky zameriava na mládež, preto má najnižšie mzdové náklady. V roku 2017 bolo v zamestnaneckom pomere v NŠC len 12 športovcov, zatiaľ čo v ŠCP až 40 a vo VŠC Dukla dokonca 76.

Celkove sa teda dá povedať, že v systéme máme štátom priamo podporovaných niekoľko stoviek športovcov. To je na krajinu veľkosti 5,5-miliónového Slovenska dosť vysoký počet. Pritom naša úspešnosť predovšetkým v olympijských športoch má celkove klesajúcu tendenciu. To naznačuje, že systém je s vysokou pravdepodobnosťou nastavený nesprávne. Viaceré pravidlá a kritériá v ňom boli pod vplyvom rôznych lobistických tlakov a snáh kompenzovať takú či onakú nespokojnosť, resp. krivdy, ktoré vzišli z výpočtov v rámci „objektívneho" vzorca, pokrivené. Žijeme v kráľovstve krivých zrkadiel.

ÚVAHA O NOVOM ÚRADE PRE ŠPORT

TOMÁŠ GÁBRIŠ, PATRIK HRBEK

Hoci myšlienku osamostatnenia agendy športu a jej prípadného spojenia s agendou cestovného ruchu presadzovala najmä jedna z koaličných strán predchádzajúcej vlády, túto ideu netreba ani dnes, po voľbách, automaticky zavrhovať.

Opodstatnenosť tejto požiadavky aj v súčasnosti by totiž mohla naznačovať aj skutočnosť, že podobnú myšlienku prezentovala vo svojom volebnom programe pre voľby 2020 aj strana Sme rodina: *„Navrhujeme preto vytvorenie – obnovenie – samostatnej Slovenskej agentúry pre cestovný ruch, ktorá by fungovala podľa vzoru Österreich Werbung.“ „Vytvoríme Ministerstvo športu SR ako strešný orgán slovenského športu. Bude zodpovedné za realizáciu koncepcie rozvoja športu na Slovensku, legislatívu v tejto oblasti, transparentné rozdeľovanie financií na činnosť zväzov, klubov a pod. Vrcholový a rekreačný šport budú zastrešené rezortným ministerstvom.“* Pre cestovný ruch sa uvedené stáva realitou, v športe však zatiaľ samostatný ústredný orgán vytvorený štátom chýba.

Šport i cestovný ruch predstavujú samostatnú agendu

O samostatnom ministerstve pre šport či cestovný ruch asi v tomto čase nie je možné hovoriť. Myšlienka osobitnej podpory a sledovania konkrétnych cieľov štátnej politiky v oblasti športu i cestovného ruchu však na aktuálnosti a potrebnosti nestráca. Kým totiž ide o oblasti, ktoré boli „pričlenené“ k ministerstvám primárne zabezpečujúcim iné agendy, šport i cestovný ruch zostávali na pokraji záujmu príslušných ministerstiev a ministrov. Situáciu pomohlo iba mierne zlepšiť vytvorenie osobitnej funkcie štátneho

tajomníka pre šport v rámci Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Očakáva sa i spustenie činnosti samostatnej agentúry pre cestovný ruch.

Ak teda opätovne otvárame diskusiu o zriadení akéhosi osobitného orgánu pre problematiku športu, malo by to v prvom rade pomôcť cielenejšie a efektívnejšie riešiť problémy tejto oblasti hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho života. Uvedomuje si to zjavne aj susedná Česká republika, ktorá na tento účel zriadila Národnú športovú agentúru. Na Slovensku sa prvý krok týmto smerom vykonal nedávnym zriadením Fondu na podporu športu, ktorý pôsobí od začiatku tohto roka.

Historický exkurz

Ak sa na tomto mieste zameriame iba na problematiku športu, a cestovný ruch nateraz necháme bokom, je nepochybné, že uvedené vízie by vzhľadom na súčasné postavenie športu v systéme štátnej správy v Slovenskej republike celé športové hnutie vrelo uvítalo. Predstavy o samostatnej štátnej inštitúcii venujúcej sa problematike športu pritom ani historicky nie sú niečím zásadne novým. Práve naopak.

Už v roku 1920 bol prijatý zákon č. 228/1920 Zb. o zriadení Poradného zboru pre telesnú výchovu. Poradný zbor pre telesnú výchovu bol zriadený pri ministerstve verejného zdravotníctva a telesnej výchovy. Jeho sídlo bolo v Prahe. Boli mu predkladané na posúdenie všetky zásadné a organizačné otázky, návrhy a želania subjektov telesnej výchovy.

V roku 1949 bol – hoci v kontexte osobitného vývoja smerom k totalite – zákonom č. 187/1949 Zb. o štátnej starostlivosti o telesnú výchovu a šport zriadený „Štátny výbor pre telesnú výchovu a šport, zložený zo zástupcov Československej obce sokolskej, celonárodných ľudových organizácií a vynikajúcich pracovníkov v odbore zdravotníctva, telesnej výchovy a športu.“ V podmienkach Slovenska vo veciach národnej alebo regionálnej povahy obdobne pôsobil Slovenský výbor pre telesnú výchovu a šport. Podrobnosti upravoval zákon Slovenskej národnej rady č. 5/1950 Zb. SNR, o organizácii a zložení Slovenského výboru pre telesnú výchovu a šport.

Uvedené právne predpisy zrušil zákon č. 71/1952 Zb. o organizácii telesnej výchovy a športu, ktorý však ponechal Štátny výbor pre telesnú výchovu a šport pri vláde Československej republiky ako ústredný orgán štátnej správy v odbore telesnej výchovy a športu. Na Slovensku vykonával štátny výbor svoju pôsobnosť zásadne prostredníctvom Slovenského výboru pre telesnú výchovu a šport pri Zbore povereníkov.

Zákonom č. 68/1956 Zb. o organizácii telesnej výchovy boli výbory zrušené. Namiesto nich však bol zriadený ústredný výbor telovýchovnej organizácie.

V roku 1969 potom krátko v našich podmienkach pôsobilo ministerstvo pre mládež a telesnú výchovu, ktoré bolo následne opäť nahradené vládnymi výbormi pre telesnú výchovu a šport. Jeden vládny výbor pre telesnú výchovu a šport pôsobil na federálnej úrovni a dva na národnej úrovni Českej a Slovenskej socialistickej republiky. Vládne výbory však boli v roku 1988 nahradené republikovými ministerstvami školstva, pričom odvtedy sa tak datuje marginalizované postavenie správy športu na pôde ministerstva školstva.

Inštitucionálne spájanie športu s cestovným ruchom nie je náhodné

Úmysel zriadiť samostatný ústredný orgán štátnej správy pre šport tak možno hodnotiť podstatne pozitívne. V politických kruhoch, ale i v širokej odbornej verejnosti, sa však diskutuje o rôznych modeloch zabezpečenia správy športu a jej spojenia s inou oblasťou verejného života súbežne v jednej hlavnej štátnej inštitúcii. Často je tak šport spájaný najmä s oblasťou cestovného ruchu.

Spojenie týchto dvoch oblastí nie je náhodné. Šport podstatne napomáha rozvoju cestovnému ruchu danej krajiny a najmä jej prezentácii v zahraničí. Organizácia športových podujatí navyše zlepšuje turistickú príťažlivosť daného štátu, či regiónu. Cestovanie divákov na športové podujatia a športovcov môže v konečnom dôsledku prilákať turistov aj do tých najodľahlejších oblastí krajiny. Športové zápolenia navyše televízne spoločnosti často vysielajú do krajín po celom svete, pričom obvykle predstavujú i podmienky v danej krajine a jej krásy.

Spoločné riadenie a správa športu a cestovného ruchu by tak mohlo byť zaujímavým prepojením týchto dvoch navzájom previazaných oblastí. Takéto spoločné ministerstvo športu a cestovného ruchu existuje dnes napríklad v Bielorusku. Ministerstvo športu a cestovného ruchu tiež existuje v Poľsku. V Írsku zase kde funguje Ministerstvo dopravy, cestovného ruchu a športu.

Vyskytuje sa aj spojenie športu a kultúry

Šport je v niektorých krajinách inštitucionálne spájaný aj s kultúrou. S ňou má veľa podobného - napríklad zdieľanie zážitku pre diváka a spoločnosť, organizovanie verejných podujatí, význam osobnostných práv aktívne zapojených subjektov, či fakt, že obe oblasti predstavujú významnú náplň voľného času veľkej časti obyvateľstva.

Model spoločného ústredného orgánu štátnej správy pre dve blízke oblasti spoločenského života - šport a kultúru, samozrejme pri rešpektovaní ich rovnakého postavenia, by navyše odstránil viaceré povinnosti s kreovaním úplne novej inštitúcie, pretože Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky už v súčasnosti existuje.

Spojenie ministerstva kultúry a športu dnes existuje napríklad v Dánsku, Estónsku, na Cypre (aj v spojitosti so školstvom), Fínsku (tam ide o pomerne široko zamerané ministerstvo spájajúce školstvo, kultúru, šport a problematiku európskych záležitostí), Grécku, Španielsku (tu tiež v spojitosti so školstvom) a v Spojenom kráľovstve, v ktorom pôsobí ministerstvo pre kultúru, médiá a šport.

Vo viacerých krajinách EÚ existuje aj samostatné ministerstvo športu

V rámci Európskej únie však nájdeme aj početné štáty, v ktorých pôsobí samostatné ministerstvo športu – je to vo Francúzsku, Luxembursku a v Belgicku (v rámci jeho francúzsky hovoriacej časti). V Litve zasa napríklad existuje Štátny úrad pre pohybovú aktivitu a šport, patriaci pod Úrad vlády Litovskej republiky. V Chorvátsku rovnako existuje samostatný Ústredný štátny úrad pre šport.

Do tejto kategórie by sme tiež mohli zaradiť ministerstvá mládeže a športu Bulharska a Rumunska. V Maďarsku zasa koncepčne riadi šport osobitné ministerstvo ľudských zdrojov. V rámci Maďarska tiež pôsobí aj Maďarský športový úrad. Aj viacero štátov mimo Európskej únie má samostatné ministerstvo pre šport – napríklad Turecko. Z veľkých štátov možno spomenúť tiež napríklad Rusko, Čínu, či Indiu.

Naopak, podobná situácia ako v Slovenskej republike, kde je šport pod gesciou ministerstva školstva, bola donedávna v Českej republike (len nedávno však došlo k vytvoreniu Národnej agentúry pre šport), Lotyšsku, Malte (spoločné ministerstvo školstva, práce a športu), Portugalsku (v ktorom funguje Úrad štátneho tajomníka pre šport a mládež patriaci pod tamojšie ministerstvo školstva) a Slovinsku.

Iné riešenie nájdeme v Holandsku a Švédsku, v ktorých pôsobí spoločné ministerstvo zdravotníctva, sociálneho zabezpečenia a športu. Špecifická je situácia vo federatívnych štátoch (Nemecko, Taliansko, Rakúsko), kde problematiku správy športu zväčša zabezpečujú krajinské ministerstvá.

Správa športu si zaslúži osobitnú pozornosť

Z vyššie uvedeného zjavne vyplýva, že správa športu si zaslúži osobitnú pozornosť. Takú, akú jej nie vždy dokáže poskytnúť ministerstvo so široko koncipovanou agendou, popri ktorej je problematika športu iba okrajová.

Za úvahu preto podľa nás stojí myšlienka väčšieho inštitucionálneho osamostatnenia športu. Ako možné riešenie sa ponúka niektorý z vyššie uvedených zahraničných vzorov, prípadne zriadenie osobitného národného úradu pre šport, či štátnej agentúry pre šport podľa vzoru Českej republiky.

Čo sa týka možných vzorov zo zahraničia, okrem Českej republiky s jej novou agentúrou sa podobný model organizácie, ktorá má však skôr „podministerský" charakter, uplatňuje napríklad v Chorvátsku, v ktorom od roku 2017 funguje Ústredný štátny úrad pre šport. Ten vykonáva administratívne a expertné úlohy v oblastiach rozvoja a propagácie športu a jeho úloh v spoločnosti, taktiež v oblasti financovania športových programov a programov rozvoja športu, i v oblasti odborných aktivít, súvisiacich aj s postavením špičkových športovcov a národného športového rozvojového programu.

Samozrejme, zriadenie obdobného „úradu" na Slovensku by si vyžiadalo vyriešiť i jeho vzťah k ministerstvu školstva a jeho sekcii pre šport. A osobitne by bolo potrebné riešiť i osud Fondu na podporu športu a vzájomný vzťah nového úradu s ním.

Na uvedené otázky pritom nateraz vlastné odpovede neponúkame – ich rozhodnutie totiž predpokladá širšiu diskusiu, ktorú sme týmto príspevkom chceli športovej verejnosti iba opätovne pripomenúť...

Radšej úrad, než agentúra

Ak by reálne malo dôjsť k vytvoreniu samostatného ústredného orgánu štátnej správy pre šport, najvhodnejšie by zrejme bolo označenie tejto inštitúcie ako „národný úrad pre šport", či „národný športový úrad". Takéto označenie by totiž zodpovedalo zaužívanému názvosloviu podľa aktuálne platného a účinného zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy.

Označenie agentúra pre iný ústredný orgán štátnej správy by sa naopak v slovenských podmienkach mohlo javiť ako nevhodné, vzhľadom na povahu a predmet činnosti dnes existujúcich štátnych agentúr (napr. Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby, Slovenská agentúra pre rozvoj investícii a obchodu, či Tlačová agentúra Slovenskej republiky).

ZAUJÍMAVOSTI Z MEDZINÁRODNÉHO DIANIA V ŠPORTE

MAĎARSKÁ VLÁDA ROBÍ ŠKRTY VO FINANCOVANÍ KĽÚČOVÝCH OLYMPIJSKÝCH ŠPORTOV

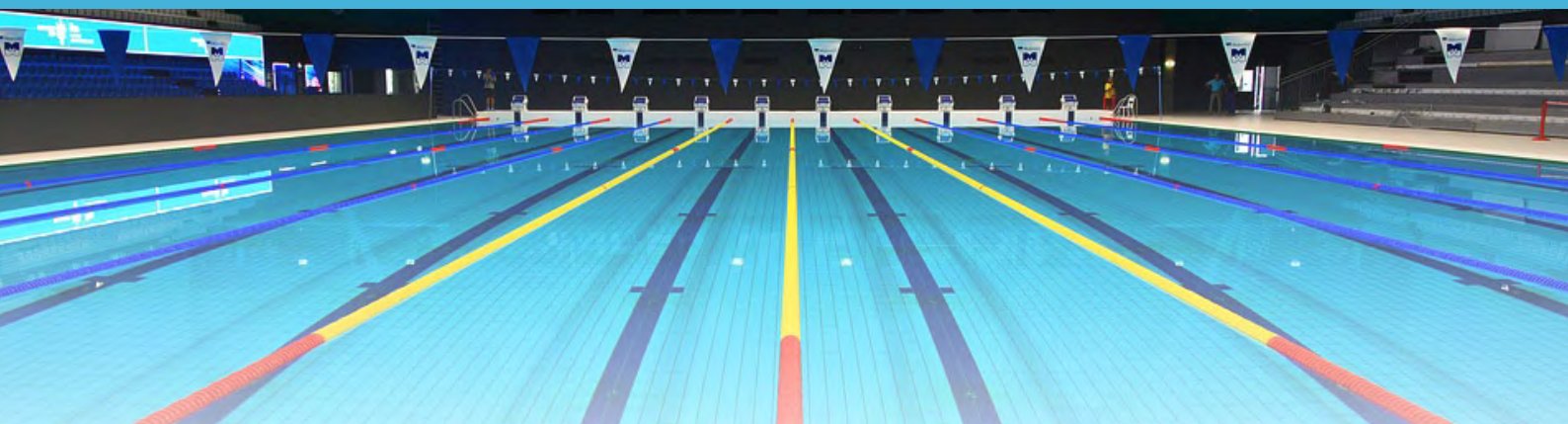

Maďarská vláda znížila kvôli pandémii COVID-19 výdavky na top olympijské športy o 5,7 miliardy forintov (16,5 milióna eur).

Pre 16 prioritných športov to znamená zníženie rozpočtu na tento rok o 20 %, čo predstavuje sumu 1,7 miliardy forintov (4,92 miliónov eur). K tomu sa pridala aj agenda výstavby športovej infraštruktúry, kde 7,98 miliárd forintov (23,08 miliónov eur) bolo znížených takmer o polovicu. Tieto dva výrazné škrty v rozpočtoch 16 športov odhadom predstavujú stratu spomínaných 5,7 miliardy.

Plávanie ako najlepšie financovaný maďarský šport tak na tento rok dostal 1,06 miliardy forintov (3,07 milióna eur) namiesto pôvodných 1,33 miliardy (3,84 milióna eur). Druhým najlepšie podporovaným športom je rýchlostná kanoistika.

KONCOM AUGUSTA BOL ZNOVUOTVORENÝ OLYMPIJSKÝ ŠTADIÓN V HELSINKÁCH

Olympijský štadión v Helsinkách bol 22. augusta znova uvedený do prevádzky po ukončení jeho renovácie, ktorá trvala od roku 2016. Projekt bol financovaný fínskou vládou a mestom Helsinki.

Renovácia sa snažila rešpektovať pôvodnú architektúru objektu a zároveň zakomponovať udržateľné opatrenia. Na štadióne pribudla celá nová podzemná úroveň, ktorá ponúka zariadenia spĺňajúce štandardy národných aj medzinárodných podujatí a umožňuje jeho využitie miestnym obyvateľstvom počas celého roka.

Kapacita štadióna teraz disponuje 36 200 miestami na sedenie. Disponuje tiež 12 mítingovými a multifunkčnými miestnosťami a vnútornými zariadeniami na cvičenie.

Atletická dráha bola sprístupnená verejnosti 14. až 19. septembra. V roku 2022 by mal byť štadión dejiskom finálového zápasu Super pohára UEFA.

ORGANIZÁTORI OH 2024 STÁLE POČÍTAJÚ S VYUŽITÍM GRAND PALAIS AJ NAPRIEK KOMPLIKÁCIÁM OHĽADOM JEHO RENOVÁCIE

Organizátori OH 2024 v Paríži sa vyjadrili, že vynárajúce sa obavy z toho, či renovácia ikonického Grand Palais stihne byť dokončená do začiatku hier, neovplyvní ich pôvodný zámer využiť túto historickú stavbu pre súťaže v šerme a taekwonde.

Grand Palais des Champs-Élysées bude v decembri tohto roka uzatvorené kvôli tri roky trvajúcej rekonštrukcii, ktorá má byť najrozsiahlejšou v celej 118-ročnej histórii budovy.

Pôvodný rozpočet vo výške 373 miliónov eur sa však navýšil na 600 miliónov

a panujú obavy, že projekt nebude možné dokončiť do začiatku hier v júli 2024. Pôvodný termín bol stanovený na jar 2023.

Grand Palais bol pôvodne postavený pre potreby Svetovej výstavy v roku 1900, ktorej súčasťou boli aj v poradí druhé novoveké olympijské hry.

Francúzska ministerka kultúry Roselyn Bachelotová nariadila, aby sa rekonštrukcia sústredila v prvom rade na jedinečnú sklenenú strechu a galériu, ktoré majú poskytnúť unikátnu kulisu pre olympijské zápolenia v šerme a taekwonde.

Renovácia nijak nezasiahne judo a zápasenie, ktoré bude hostiť dočasné Grand Palais. To bude vybudované ako náhrada počas trojročnej prestavby historickej budovy pre účely výstav a ďalších podujatí, pričom zostane k dispozícii aj pre potreby OH.

BRITSKÝ POLITIK DUNCAN SMITH APELUJE NA VLÁDU, ABY LOBOVALA U MOV ZA PRESUN DEJISKA ZOH 2022

Sir Iain Duncan Smith vyzval britskú vládu, aby zaujala „silný postoj“ voči ZOH 2022 v Číne, vrátane zváženia možnosti ich bojkotu vzhľadom na preukázateľné porušovanie ľudských práv na obyvateľoch Hong Kongu a Uygurských muslimov.

D. Smith je súčasťou Medziparlamentnej aliancie pre čínske záležitosti, ktorej súčasťou sú politici zo 16 krajín a dvaja zástupcovia Európskeho parlamentu. Na margo situácie sa vyjadril, že Čína je „diktátorský, agresívny a netolerantný“ štát, a že hrozný spôsob, akým jeho vláda „zaobchádza s obyvateľmi Hong Kongu a Uygurskými muslimami porušuje akékoľvek mysliteľné ľudské právo“.

„Želám si, aby sa ľudia skutočne zamysleli nad tým, prečo organizujeme hry v takejto krajine“, povedal v rozhovore pre jedno z britských rádií.

D. Smith priznáva, že šance, že MOV odoberie Číne ZOH 2022 je mizivá. Zároveň však tvrdí, že britská vláda ich môže bojkotovať. Odvoláva sa pritom na britský bojkot Zimných paralympijských hier 2014 v Soči, ktorý vláda schválila ako reakciu na ruskú intervenciu na Kryme týždeň pred začiatkom hier.

DEJISKO ZOH 1960 ZMENÍ SVOJ NÁZOV

Kalifornské zimné stredisko Squaw Valley, ktoré bolo hostiteľom zimných olympijských hier v roku 1960, zmení svoj názov. Jeho predstavitelia totiž po rozsiahlom etymologickom a historickom prieskume dospeli k rozhodnutiu, že výraz „squaw“ je hanlivým a urážlivým označením žien pôvodných Američanov.

Proces výberu nového názvu by mal byť ukončený do začiatku novej zimnej sezóny v roku 2021. Stredisko je domovom mnohých olympijských medailistov, ako je alpská lyžiarka Julia Mancusová či akrobatický lyžiar Jonny Moseley.

Squaw Valley bolo založené v roku 1949 Alexom Cushingom a Waynom Paulsenom, kedy malo k dispozícii iba jednu lanovku a 50 hotelových izieb. Potom, čo v roku 1955 získalo právo organizácie ZOH 1960, keď rakúsky Innsbruck porazilo len o dva hlasy, prešlo masívnou transformáciou, ktorá z neho urobila jedno z najlepších zimných stredísk pohoria Sierra Nevady.

Prví osadníci sa v tejto lokalite objavili už okolo roku 1850. Tí boli svedkami miestnych žien pôvodných Američanov, ktoré v tomto údolí žili a pracovali, a preto mu dali názov Squaw Valley.

Miestne kmene žiadali o zmenu názvu strediska už niekoľkokrát, ale bez úspechu. Šéf rezortu Ron Cohen sa vyjadril, že teraz nastal čas priznať, že tento krok je nevyhnutný.

Medzinárodný olympijský výbor tento krok zatiaľ nekomentoval, keďže nový názov bývalého olympijského dejiska ešte nie je známy.

ORGANIZÁTORI OH 2024 ZVAŽUJÚ ZMENU DEJISKA VOLEJBALOVÉHO TURNAJA

Volejbalový turnaj počas OH 2024 v Paríži sa z dôvodu znižovania nákladov pravdepodobne dočká zmeny dejiska. Organizátori zvažujú presunutie zápasov z dočasného športoviska v Le Bourget na štadión Stade Pierre-Mauroy vo Villeneuve-dAscq.

Tento štadión je domácim stánkom futbalového klubu LOSC Lille a pôvodne mal byť hostiteľom olympijských futbalových zápasov. Organizačný výbor však začal uvažovať o znížení počtu dejísk futbalového turnaja, pričom štadión Stade Pierre-Mauroy je v tomto ohľade najvhodnejšou voľbou.

Štadión totiž disponuje zaťahovacou strechou a bol už v minulosti dejiskom významných podujatí aj v iných športoch, napr. basketbalových ME 2015 či finále tenisového Davis Cupu 2014.

V rámci olympijského volejbalového turnaja by hostil semifinálové zápasy mužského turnaja, zápas o bronz turnaja žien, spoločne s troma zápasmi v skupinách a ženským štvrťfinále.

Rozhodnutie zmene dejiska by malo padnúť do konca roka. Nejde pritom o nič prekvapujúce, keďže pôvodné plánované dejiská boli na základe vládneho auditu v roku 2018 považované za „abnormálne drahé“.

Organizátori OH 2024 priznali, že pandémia koronavírusu bude mať dopad na organizáciu hier, následkom čoho sa snažia dosiahnuť úspory v rozmedzí 300 – 400 miliónov eur.

V PREDBEŽNOM PROGRAME EURÓPSKYCH HIER 2023 FIGURUJÚ LETNÉ SKOKY NA LYŽIACH I BEH DO VRCHU

Organizátori Európskych hier 2023 v Krakove a Malopoľskom regióne zostavili predbežný zoznam 23 športov, ktoré by mali figurovať v ich programe. Ten bol odsúhlasený na stretnutí s predstaviteľmi Európskych olympijských výborov (EOV), ktoré sa uskutočnilo v priebehu septembra v Ríme.

V zozname sa nachádzajú letné skoky na lyžiach, beh do vrchu i sedmičkové ragby. Svoj debut by v Krakove mohli zažiť aj plážová hádzaná, breakdance, moderný päťboj, športové lezenie a vzpieranie.

Program ďalej dopĺňajú lukostreľba, bedminton, basketbal 3x3, šerm, gymnastika, džudo, karate, športová streľba, stolný tenis, triatlon a zápasenie. Program tiež počíta s rýchlostnou kanoistikou a vodným slalomom, volejbalom aj plážovým volejbalom.

Predbežný zoznam bude následne prechádzať rokovaniami s dotknutými európskymi a medzinárodnými športovými federáciami. EOV tvrdí, že kľúčovým kritériom pri konečnom zaradení športu do programu hier bude ak sa v rámci krakovského podujatia zorganizuje buď ako európsky šampionát alebo ako olympijská kvalifikácia pre OH 2024 v Paríži.

MEDZINÁRODNÁ LYŽIARSKA FEDERÁCIA ROZHODUJE O DEJISKÁCH SVETOVÝCH ŠAMPIONÁTOV V ROKU 2025

Medzinárodná lyžiarska federácia (FIS) v októbri rozhodne o dejiskách MS v alpských a klasických lyžiarskych disciplínach v roku 2025. O šampionát v alpskom lyžovaní sa uchádzajú švajčiarska Crans-Montana, nemecký Garmisch-Partenkirchen a rakúsky Saalbach.

Jediným kandidátom pre usporiadanie šampionátu v klasickom lyžovaní je nórsky Trondheim, ktorý zorganizoval MS už v roku 1997.

MS 2025 v akrobatickom lyžovaní a snoubordingu mal tiež jediného kandidáta, ktorým bol ruský Krasnojarsk. Z dôvodu sankcií Svetovej antidopingovej agentúry (WADA) voči Rusku, bola táto kandidatúra odložená.

ŠPORT V SLOVENSKOM ŠTÁTE 1939-1944

IGOR MACHAJDÍK

Už koncom roka 1938 vznikali na Slovensku športové zväzy (medzi prvými boli futbalový, pästiarsky, Klub slovenských turistov a lyžiarov (KSTL) a postupne ďalšie), ktoré sa stávali súčasťou vlastnej organizačnej základne. Proces jej budovania vyvrcholil v marci 1939 konštituovaním centrálneho riadiaceho športového orgánu – Slovenskej ústrednej športovej rady (SÚŠR) na čele so Štefanom Jakubcom, Vojtechom Okoličánym a Júliusom Gabčom. V hierarchickej štruktúre rady nasledovali náčelníci konkrétnych športových zväzov a taktiež dvaja zástupcovia menšín – Nemeckého telovýchovného a športového zväzu a Maďarského telovýchovného zväzu.

Ešte predtým (5.12.1938) boli nariadením vlády zrušené všetky telovýchovné spolky na Slovensku (Sokol, Orol, Zväz robotníckych telocvičných jednôt, Federácia proletárskej telovýchovy, židovský zväz Makabi, YMCA a YWCA, skauting a ďalšie) a nahradené jedinou – Hlinkovou gardou (HG). Športové hnutie takáto reorganizácia nezasiahla a pôsobilo naďalej relatívne neobmedzene. Viaceré športy sa na Slovensku úspešne rozvíjali, aj keď vzhľadom na vojnovú situáciu, na medzinárodnom poli iba v rámci daných kontaktných možností. V mnohých športových odvetviach začali pôsobiť reprezentačné výbery Slovenska. Viaceré slovenské športové zväzy sa postupne stávali členmi medzinárodných federácií.

Na podnet SÚŠR sa 18.6.1939 uskutočnilo ustanovujúce valné zhromaždenie Slovenského olympijského výboru (SOV), na ktorom boli schválené stanovy SOV, jeho organizačná štruktúra i personálne obsadenie protagonistov v riadiacich štruktúrach,

Otvorenie umelej ľadovej plochy v Bratislave, december 1940

pričom novovzniknutá inštitúcia nebola podriadená žiadnej inej organizácii Slovenského štátu. Post predsedu získal Gejza Rehák, od decembra 1940 Jozef Terlanda. SOV bol ešte 24. júla 1939 uznaný medzinárodným olympijským výborom, avšak vzhľadom na vojnový stav a nekonanie OH a ZOH nemohol prakticky rozvinúť hlavnú náplň svojej existencie.

Na piedestáli popularity športov zostal **futbal**. 4. novembra 1938 bol založený Slovenský futbalový zväz a bola stanovená štruktúra nového riadiaceho orgánu so štyrmi futbalovými župami. Domácemu dianiu dominoval bratislavský futbal, keď ligové primáty získali ŠK a OAP. Zdatných súperov mali najmä v FC Vrútky, ŠK Žilina a AC Považská Bystrica, víťazovi slovenskej pohárovej súťaže 1939. V rovnakom roku bola utvorená slovenská reprezentačná jedenástka, ktorá zohrala v rokoch 1939 až 1944 šestnásť medzištátnych zápasov s Nemeckom, Chorvátskom, Rumunskom a Bulharskom s bilanciou – tri víťazstvá, dve remízy, jedenásť prehier.

Volejbal a **basketbal** riadil spočiatku spoločný Slovenský basketbalový a volejbalový zväz. Účinným a pragmatickým riešením sa ukázalo ich vzájomné odčlenenie a osamostatnenie oboch kolektívnych športových hier v roku 1942. V roku 1940 vyšli prvé volejbalové pravidlá v slovenčine. Domáca volejbalová špička pod vysokou sieťou sa koncentrovala najmä v Bratislave, ktorej kluboví reprezentanti z ŠK, VŠ i OAP získali tituly majstrov Slovenska. Na vidieku sa im výkonnostne približovali volejbalisti v Ružomberku, Žiline, Banskej Bystrici a Nitre. Keďže sa volejbalu i basketbalu pred rokom 1938 venovali aj v mnohých sokolských a orolských jednotách, ktoré boli zlikvidované, hrávali teraz v oddieloch HG. Aj

Reprezentačný výber basketbalistiek Slovenska v roku 1944

pre hru pod deravými košmi je charakteristická pre toto obdobie dominancia bratislavských klubov. Od roku 1940 sa organizuje v hlavnom meste Slovenska basketbalová liga mužov a od roku 1942 aj žien. Kvalitný basketbal hrali aj v Trnave, Banskej Štiavnici, Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre, Novom Meste nad Váhom. Charakteristické sú nastupujúce medzinárodné kontakty slovenskej reprezentácie i medzimestské súboje najmä so susednými krajinami a ich metropolami, Viedňou a Budapešťou.

Ľadový hokej zaznamenal jednu dôležitú udalosť, ktorá spôsobila podstatnú zmenu v hierarchii úspešnosti klubov. 15. decembra 1940 bola otvorená v Bratislave prvá umelá ľadová plocha na Slovensku a ťažisko ľadového hokeja sa presunulo z Tatier do hlavného mesta. Tu bol ešte 6. novembra 1938 založený samostatný Slovenský hokejový zväz na čele s Vojtechom Okoličánym, ktorého onedlho vo funkcii vystriedal Milan Bončo. Zimný štadión pozdvihol úroveň ľadového hokeja, čo pomohlo najmä domácim, bratislavským klubom. Nasledujúcich päť sezón vybojovali tituly majstrov Slovenska iba bratislavské kluby VŠ, ŠK, OAP a HC. Do domácej elity ešte patrili ŠK Banská Bystrica, AC Nitra, Slávia Prešov, ŠK Žilina a HC Tatry. Slovenský ľadový hokej začal vystupovať aj na medzinárodnej scéne.

HC Tatry Poprad v sezóne 1943/1944

Medzi najúspešnejšie a dynamicky sa rozvíjajúce športy tohto obdobia patril **stolný tenis**. Darilo sa mu najmä po nástupe Karola Morávka do funkcie predsedu zväzu a Vladimíra Horvátha do funkcie nehrajúceho kapitána slovenskej reprezentácie v roku 1942. V rokoch 1941 až 1944 zohral reprezentačný výber pätnásť medzištátnych zápasov s bilanciou šesť víťazstiev a deväť prehier. Úspechy v dresoch s dvojkrížom na prsiach dosahovali hlavne Ján

Slovenská stolnotenisová reprezentácia v roku 1943

Kollárik, Max Marinko a Ján Tokár. Pamätnými sa stali ich duely so súpermi z Chorvátska, Maďarska, Nemecka, Švédska či Španielska. V rokoch 1943 a 1944 preslávili stolnotenisovú Bratislavu prvé dva ročníky veľmi úspešného Dunajského pohára s kvalitnou medzinárodnou účasťou, skvelou úrovňou i ohlasom doma i v zahraničí.

Zmenami prechádzal aj **tenis**. Vo februári 1939 vznikol Slovenský lawn-tennisový zväz, prínosom bolo vybudovanie tenisového areálu ŠK na bratislavskom Tehelnom poli. Centrami obľúbenej hry boli Bratislava, Banská Bystrica a Žilina, medzi jednotlivcami dominovali najmä Fillo a Markovičová, víťazi viacerých domácich turnajov. Slovenské tenisové výbery začali pôsobiť aj na medzinárodnom poli, keď zohrali niekoľko duelov s Chorvátskom a Rumunskom.

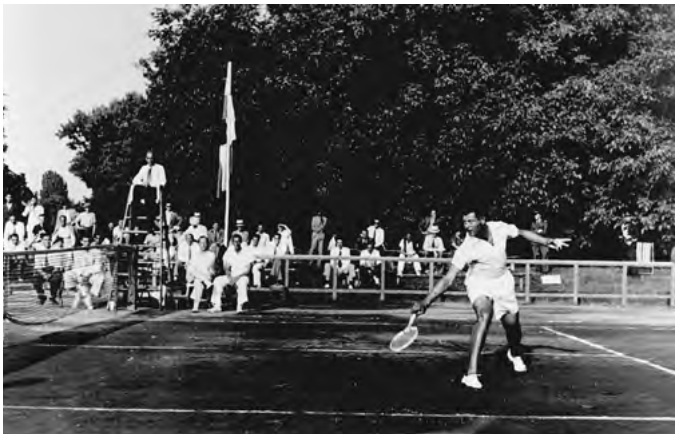

Marián Fillo 1943

Väčší rozlet nezaznamenala ani **atletika**, ktorej chýbala väčšia morálna i finančná podpora, vážnym problémom bol nedostatok atletických stánkov. Slovenský ľahkoatletický amatérsky sväz (SĽAS) bol založený v apríli 1939, jeho náčelníkom sa stal Karol Stráňai, od roku 1942 Rudolf Holzer. Činnosť bola organizovaná v štyroch župách so sídlami v Bratislave, Žiline, Banskej Bystrici a Prešove. SĽAS sa snažil presadiť atletiku aj medzi široké vrstvy obyvateľstva, výkonnosť špičky v behoch, skokoch i hodoch bola iba priemerná, no postupne stúpala. Atletickými centrami sa stali Bratislava, Trnava, Žilina a Prešov. Podarilo sa usporiadať niekoľko medzinárodných podujatí s atlétmi z Rakúska a Chorvátska.

Po nútenom odchode mnohých výborných plavcov i funkcionárov a zániku elitných klubov a oddielov sa **plávanie** u nás prakticky odrážalo od dna. Začiatkom decembra 1938 bol založený Slovenský plavecký zväz, ktorého súčasťou bola aj sekcia **vodného póla**. Talentovaní plavci pôsobili vo viacerých slovenských kluboch (TPK Trnava, ŠAC Banská Štiavnica, TTS Trenčín, ZŽ Trenčianske Teplice, POAC Považská Bystrica, POČK Vrútky a ďalšie), no kvalitu prinieslo vytvorenie OAP, kde sa sústredila špička mužského plávania a SPK Bratislava, v ktorom vynikli predovšetkým ženy i PPK Piešťany. Vo vodnom póle dominoval predovšetkým DSK Bratislava, trojnásobný majster Slovenska.

Vodnopólisti Slovenska 1942

Box patril medzi športy so značnou popularitou, vnútornou aktivitou a čulým medzinárodným stykom na klubovej, mestskej i reprezentačnej báze. Slovenský pästiarsky zväz vznikol v decembri 1938 a hneď od začiatku úspešne agitoval za zakladanie nových oddielov a odborov. Najlepší boxeri sa grupovali v Tatrane Bratislava a TŠS Trnava, neskôr jednoznačne v BC Slovakia Bratislava. V medzinárodných ringoch si merali slovenskí pästiari

sily so súpermi z Chorvátska, Nemecka, Talianska, Rakúska a Španielska.

Lyžovanie zareagovalo na nové podmienky zmenou organizačnej štruktúry, aj keď sa lyžiarsky šport nemohol vo vojnových rokoch rozvinúť naplno. V januári 1939 založili v Liptovskom Mikuláši Klub slovenských turistov a lyžiarov (KSTL). Jeho súčasťou bol aj Lyžiarsky zbor Klubu slovenských turistov a lyžiarov (LZ KSTL) ako jediný predstaviteľ nášho lyžiarskeho športu doma i v zahraničí, ktorý sídlil v Banskej Bystrici. Zameral sa predovšetkým na pretekárske lyžovanie, výchovu mládeže, domáce i zahraničné súťaže, vytvorenie podmienok pre štátnu reprezentáciu. Kvalita bola sústredená najmä do lyžiarskeho odboru Oddielu armádnych pretekárov(OAP), založeného v roku 1940. Práve v tomto roku sa uskutočnili prvé majstrovstvá Slovenska v klasických lyžiarskych disciplínach v Banskej Bystrici a lyžiarska reprezentácia zaznamenala svoj prvý zahraničný štart na Týždni zimných športov v GA-PA. Najúspešnejšími slovenskými lyžiarmi tohto obdobia boli Karol Bruk v alpskej kombinácii, slalome a severskej kombinácii, Tibor Lehotský v zjazde, slalome a alpskej kombinácii, Mária Sobotová, rod. Daňová v alpskej kombinácii a slalome, Elemír Nemesszeghy v severskej kombinácii, Štefan Slivka v skoku a Lukáš Michalák v behu.

O napredovanie sa snažili, pochopiteľne, aj ďalšie športové odvetvia, v zložitých podmienkach to mali ale ťažké. Medzi menej rozvinuté či menšie športy môžeme zaradiť **krasokorčuľovanie, cyklistiku, zápasenie a vzpieranie, jazdectvo, kolky, šerm, športovú gymnastiku** a ďalšie. Viaceré z nich sa výraznejšie presadili až neskôr.

USMERNENIE K PRÍSPEVKOM NA ŠPORTOVÚ ČINNOSŤ DIEŤAŤA

Dňa 17. 8. 2020 vydalo Finančné riaditeľstvo SR usmernenie k príspevkom na športovú činnosť dieťaťa.

Usmernenie č. 29/DZPaU/2020/MU k príspevkom na športovú činnosť dieťaťa S účinnosťou od 1.1.2020 sa do zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ Zákonník práce “) vložil nový § 152b , ktorý v odsekoch 1 až 5 zavádza nový inštitút „príspevok na športovú činnosť dieťaťa“ (ďalej len „príspevok“). Finančné riaditeľstvo SR vydáva usmernenie k posúdeniu zdaniteľnosti príspevku a jeho uplatňovania do daňových výdavkov v súlade s ustanoveniami zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ ZDP “).

1. Rozsah a podmienky poskytnutia príspevku podľa Zákonníka práce

V súlade s § 152b ods. 1 Zákonníka práce zamestnávateľ môže (nemá povinnosť) poskytnúť zamestnancovi, ktorého pracovný pomer u zamestnávateľa trvá nepretržite najmenej 24 mesiacov (splnenie tejto podmienky posudzuje zamestnávateľ ku dňu začatia obdobia, na ktoré sa vzťahuje doklad podľa § 152b ods. 5 Zákonníka práce), na jeho žiadosť príspevok v sume 55 % oprávnených výdavkov, najviac však v sume 275 € za kalendárny rok v úhrne na všetky deti zamestnanca. U zamestnanca, ktorý má dohodnutý pracovný pomer na kratší pracovný čas, sa najvyššia suma príspevku na športovú činnosť dieťaťa za kalendárny rok podľa prvej vety zníži v pomere zodpovedajúcom kratšiemu pracovnému času. Príspevok sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor.

Príspevok môže, po splnení ustanovených podmienok, zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi počas kalendárneho roka aj opakovane až do vyčerpania najvyššej sumy príspevku za kalendárny rok. U zamestnanca, ktorý má dohodnutý pracovný pomer na kratší pracovný čas, sa najvyššia suma príspevku za kalendárny rok, t. j. suma 275 €, zníži v pomere zodpovedajúcom kratšiemu pracovnému času. Ak zamestnávateľ za ustanovených podmienok vyplatí zamestnancovi príspevok a podmienky na výplatu príspevku sa v priebehu roka zmenia, nie je dôvod, aby zamestnanec vrátil poskytnutý príspevok, pri ktorom boli splnené všetky ustanovené podmienky (splnenie podmienok posudzuje zamestnávateľ v zmysle § 152b ods. 5 Zákonníka práce).

Oprávnenými výdavkami sú preukázané výdavky zamestnanca na športovú činnosť dieťaťa u oprávnenej osoby, ktorou je výlučne športová organizácia zapísaná v registri právnických osôb v športe podľa osobitného predpisu, ktorá zabezpečuje pre dieťa zamestnanca vykonávanie tejto športovej činnosti pod dohľadom odborne spôsobilého športového odborníka, a to najviac za obdobie kalendárneho roka, za ktorý zamestnanec žiada o príspevok (§ 152b ods. 2 Zákonníka práce).

Pojmy „športová činnosť“, „príslušnosť k športovej organizácii“, „športová organizácia“ sú vymedzené v § 3 písm. a) a k) a v § 8 zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ zákon o športe “). Napr. športovou organizáciou je právnická osoba (nie fyzická osoba), ktorej predmetom činnosti alebo cieľom činnosti je športová činnosť; športovou organizáciou nie je orgán verejnej správy. Športová organizácia sa povinne zapisuje do registra právnických osôb v športe (ďalej len „Informačný systém športu“).

V súlade s § 152b ods. 3 Zákonníka práce za dieťa

sa na účely § 152b ods. 1 a 2 Zákonníka práce považuje vlastné dieťa zamestnanca, dieťa zverené zamestnancovi do náhradnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, dieťa zverené zamestnancovi do starostlivosti pred rozhodnutím súdu o osvojení alebo iné dieťa žijúce so zamestnancom v spoločnej domácnosti, ktoré dovŕšilo najviac 18 rokov veku v kalendárnom roku, za ktorý zamestnanec žiada o príspevok, a je osobou s príslušnosťou k športovej organizácii podľa osobitného predpisu najmenej počas šiestich mesiacov. Napr. za splnenia všetkých ustanovených podmienok v § 152b Zákonníka práce si môže zamestnanec uplatniť príspevok za rok 2020 aj na dieťa, ktoré 1.1.2020 dovŕšilo 18 rokov veku (príspevok sa prvýkrát uplatní za rok 2020, v danom prípade je to aj poslednýkrát).

V súlade s § 152b ods. 4 Zákonníka práce zamestnanec môže za kalendárny rok požiadať o príspevok len u jedného zamestnávateľa. Zamestnanca, ktorý požiada o príspevok, nemožno žiadnym spôsobom znevýhodniť v porovnaní so zamestnancom, ktorý o tento príspevok nepožiada. Zamestnávateľ môže po prerokovaní so zástupcami zamestnancov upraviť ďalšie podmienky, za ktorých bude zamestnancom poskytovať príspevok.

2. Preukazovanie oprávnených výdavkov

V súlade s § 152b ods. 5 Zákonníka práce zamestnanec preukáže zamestnávateľovi oprávnené výdavky na športovú činnosť dieťaťa predložením dokladu do 30 dní odo dňa jeho vydania oprávnenou osobou, ktorého súčasťou musí byť meno a priezvisko dieťaťa, ktoré vykonáva športovú činnosť, a obdobie, na ktoré sa vzťahuje tento doklad. Splnenie podmienok na poskytnutie príspevku na športovú činnosť dieťaťa posudzuje zamestnávateľ ku dňu začatia obdobia, na ktoré sa vzťahuje doklad podľa prvej vety. V prípade splnenia podmienok zamestnávateľ zamestnancovi poskytne príspevok po predložení dokladu v najbližšom výplatnom termíne určenom u zamestnávateľa na výplatu mzdy, ak sa zamestnávateľ nedohodne so zamestnancom inak. Zamestnávateľ v nadväznosti na § 152b Zákonníka práce pri účtovaní oprávnených výdavkov príspevku na športovú činnosť dieťaťa má vyžadovať, aby zamestnanec predložil taký doklad, ktorým preukáže splnenie ustanovených podmienok. Medzi základné údaje, ktoré má doklad obsahovať patria: identifikácia športovej organizácie zapísanej v Informačnom systéme športu a identifikácia dieťaťa (meno a priezvisko), ktoré vykonáva športovú činnosť. Súčasťou dokladu je aj obdobie, na ktoré sa vzťahuje tento doklad, aby zamestnávateľ mohol ku dňu začatia obdobia, na ktoré sa doklad vzťahuje, posúdiť splnenie podmienok na poskytnutie príspevku. Rovnako dôležité je aj preukázanie úhrady výdavkov zamestnanca oprávnenej osobe na športovú činnosť dieťaťa. Účtovné doklady zamestnávateľ musí uschovať pre svoje účtovné a daňové potreby podľa osobitných predpisov.

Zamestnanec k žiadosti o príspevok prikladá kópiu dokladu a originál predloží zamestnávateľovi len k nahliadnutiu, ak ho zamestnávateľ oň požiada. Za oprávnené výdavky možno považovať len preukázané výdavky zamestnanca, a nemožno považovať tie výdavky, ktoré vynaloží iná osoba. Pokiaľ ide o rodičov, Zákonník práce neustanovuje poskytnutie príspevku len pre jedného z rodičov, preto po splnení ustanovených podmienok si môžu obidvaja rodičia uplatniť nárok na príspevok na to isté dieťa (napr. za iné obdobie vykonávania tej istej športovej činnosti dieťaťa). Zamestnávateľ nemá povinnosť preveriť, či druhý z rodičov, si na to isté dieťa uplatňuje uvádzaný príspevok. Na základe jedného vystaveného dokladu o zaplatení oprávnených výdavkov si môže nárok na príspevok uplatniť len jeden z rodičov dieťaťa. Znamená to, že preukázateľne zaplatené oprávnené výdavky podľa jedného dokladu nie je možné medzi rodičov rozdeliť.

Príklad č. 1

Rodičia maloletej dcéry v januári 2020 uhradili športovej organizácii, ktorá je právnickou osobou zaregistrovanou v Informačnom systéme športu, oprávnené výdavky na športovú činnosť dieťa v sume 1200 € na obdobie roka 2020. Otec dieťaťa, ale aj matka dieťaťa, požiadali o príspevok za rok 2020. Každý k žiadosti priložil fotokópiu tej istej faktúry na sumu 1200 € (faktúra obsahovala ustanovené náležitosti) a výpis z banky na meno manžela, preukazujúci úhradu faktúry. Môže zamestnávateľ poskytnúť príspevok obidvom rodičom, za predpokladu, ak majú bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a obidvaja preukážu oprávnené výdavky tými istými dokladmi?

Preukázateľne zaplatené oprávnené výdavky podľa jedného dokladu nie je možné medzi rodičov rozdeliť, preto v tomto prípade vzniká nárok na príspevok len jednému rodičovi. V daných situáciách sa rodičom odporúča, aby im oprávnená osoba vystavila dva doklady, na rôzne obdobia (napr. na prvý a druhý

polrok), na základe ktorých by obidvom rodičom mohol byť príspevok poskytnutý.

3. Daňové hľadisko

3.1. Zdaniteľnosť príspevku

V súlade s § 5 ods. 7 písm. b) ZDP v znení účinnom od 1.1.2020, od dane z príjmov sú oslobodené aj príjmy poskytnuté ako suma príspevku poskytnutého zamestnávateľom zamestnancovi podľa § 152b Zákonníka práce . Poskytnutý príspevok, ktorý zamestnávateľ v súlade s § 5 ods. 7 písm. b) ZDP oslobodí od dane z príjmov sa uvádza na mzdovom liste [§ 39 ods. 2 písm. f) bod 3 ZDP].

Ustanovenie § 5 ods. 7 písm. b) ZDP nemožno aplikovať na príspevok, ak zamestnávateľ príspevok poskytne zamestnancovi na základe dokladu, ktorý nie je vystavený oprávnenou osobou, t. j. nie je vystavený športovou organizáciou (právnickou osobou), zapísanou v Informačnom systéme športu, pre ktorú dieťa vykonáva šport. Rovnako toto ustanovenie nemožno aplikovať na príspevok, ktorý zamestnávateľ poskytne na základe dokladu bez identifikačných údajov (mena a priezviska) dieťa, resp. doklad, na ktorom nie je uvedené obdobie.

Príklad č. 2

Má zamestnávateľ povinnosť preveriť, či športová organizácia je právnickou osobou zapísanou v Informačnom systéme športu?

V § 152b Zákonníka práce sú ustanovené podmienky, ktoré musia byť splnené, aby zamestnávateľ mohol príspevok poskytnúť a podľa § 5 ods. 7 písm. b) ZDP oslobodiť od dane. Je na zamestnávateľovi, či bude od zamestnanca vyžadovať preukazovanie splnenia uvádzanej podmienky alebo si sám zamestnávateľ preverí uvedenú skutočnosť, napr. prostredníctvom Informačného systému športu. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré je správcom a prevádzkovateľom Informačného systému športu, na svojom webovom sídle zverejnilo dôležité upozornenie, podľa ktorého Informačný systém športu je v nábehovej fáze, ktorá potrvá niekoľko mesiacov. Údaje, ktoré sú do Informačného systému športu vkladané, budú postupne referencované na iné registre verejnej správy. Až do úplného naplnenia Informačného systému športu je možné vyhľadať požadovanú informáciu v iných dátových úložiskách, ktoré sú uvedené na tomto webovom sídle.

Zamestnávateľ pri poskytnutí príspevku je povinný preveriť aj tú skutočnosť, či dieťa je osobou s príslušnosťou k športovej organizácii podľa osobitného predpisu najmenej počas šiestich mesiacov. Splnenie tejto podmienky môže zamestnanec preukázať, napr. potvrdením, ktoré vystaví oprávnená osoba (priamo v doklade je uvedené, od kedy je dieťa príslušné k športovej organizácii) alebo sám zamestnávateľ preverí uvedenú skutočnosť, napr. prostredníctvom Informačného systému športu.

Príklad č. 3

Dieťa žijúce so zamestnancom v spoločnej domácnosti vykonáva športovú činnosť od 15.9.2019. Zamestnanec 10.1.2020 športovej organizácii zapísanej v Informačnom systéme športu uhradil 500 €, na športovú činnosť dieťaťa vykonávanú v prvom polroku 2020. Dieťa podmienku príslušnosti k športovej organizácii najmenej počas šiestich mesiacov splní až 15.3.2020. Splnenie podmienok na poskytnutie príspevku zamestnávateľ posudzuje ku dňu začatia obdobia, na ktoré sa vzťahuje doklad, t. j. k 1.1.2020. Keďže podmienka príslušnosti dieťaťa k športovej organizácii (najmenej šesť mesiacov) k 1.1.2020 nie je splnená, výdavky zamestnanca za prvý polrok 2020 nemožno považovať za oprávnené výdavky podľa § 152b Zákonníka práce .

V súlade s § 52zzf ustanovenie § 5 ods. 7 písm. b) ZDP v znení účinnom od 1.1.2020 sa použije na športovú činnosť dieťaťa podľa § 152b Zákonníka práce , ktorú dieťa vykonáva po 31.12.2019.

Ustanovenie § 5 ods. 7 písm. b) ZDP možno aplikovať na príspevok, ak zamestnávateľ poskytne zamestnancovi príspevok v roku 2020, na základe dokladu vystaveného oprávnenou osobu do 31.12.2019 na športovú činnosť dieťaťa vykonávanú v roku 2020, ak úhrada za tieto výdavky bola vykonaná zamestnancom ešte v roku 2019.

V tomto prípade nie je rozhodujúcou skutočnosťou dátum vystavenia dokladu alebo dátum úhrady oprávnených výdavkov, ale v doklade uvedené obdobie kalendárneho roka 2020 (obdobie, na ktoré sa ten doklad vzťahuje), za ktorý zamestnanec žiada o príspevok.

Príklad č. 4

Zamestnanec v januári 2021 požiada zamestnávateľa o príspevok za rok 2020. K žiadosti priloží doklad z januára 2021 vystavený športovou organizáciou, v ktorom fakturuje výdavky za športovú činnosť vykonávanú v IV. štvrťroku 2020 a doklad o úhrade faktúry z januára 2021. Možno tento príspevok považovať za príspevok roka 2020?

Ak ide o výdavky zamestnanca vynaložené za športovú činnosť dieťaťa vykonávanú v IV. štvrťroku 2020, potom zamestnanec môže požiadať zamestnávateľa len o príspevok za rok 2020, bez ohľadu na to, že úhradu vykonal v nasledujúcom roku.

3.2. Daňové výdavky

3.2.1 Príspevok ako daňový výdavok zamestnávateľa

Príspevky zamestnancov poskytované za podmienok ustanovených § 152b Zákonníka práce sú daňovým výdavkom zamestnávateľa v zmysle § 19 ods. 2 písm. c) piateho bodu ZDP v znení účinnom od 1.1.2020.

3.2.2 Výdavky (náklady) športovú činnosť dieťaťa ako daňový výdavok daňovníka s príjmami podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP

Daňovým výdavkom podľa § 19 ods. 2 písm. x) ZDP v znení účinnom od 1.1.2020 sú výdavky (náklady) daňovníka na športovú činnosť dieťaťa daňovníka s príjmami z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP , ktorý vykonáva túto činnosť nepretržite najmenej 24 mesiacov, v rozsahu, vo výške a za podmienok ustanovených pre zamestnancov v § 152b Zákonníka práce , ak daňovníkovi nebol poskytnutý príspevok podľa § 152b Zákonníka práce v súvislosti s výkonom závislej činnosti.

Vzhľadom na predmetnú úpravu bola s účinnosťou od 1.1.2020 vykonaná nadväzujúca úprava v § 21 ods. 1 písm. i) ZDP , v zmysle ktorej sa toto ustanovenie, v ktorom sú vymedzené výdavky na osobnú spotrebu daňovníka, ako výdavky (náklady), ktoré nie sú daňovými výdavkami, nepoužije na výdavky (náklady) podľa § 19 ods. 2 písm. x) ZDP .

Ustanovenia § 19 ods. 2 písm. x) a 21 ods. 1 písm. i) ZDP v znení účinnom od 1.1.2020 sa v zmysle prechodného ustanovenia § 52zzf ZDP použijú na športovú činnosť dieťaťa podľa § 152b Zákonníka práce , ktorú dieťa vykonáva po 31.12.2019.

Z uvedeného vyplýva, že za predpokladu splnenia podmienok ustanovených v § 2 písm. i) a § 19 ods. 2 písm. x) ZDP daňovými výdavkami daňovníka s príjmami z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP sú výdavky (náklady), ktoré uvedený daňovník preukázateľne vynaložil na športovú činnosť dieťaťa daňovníka, pričom v súlade s prechodným ustanovením § 52zzf ZDP predpokladom uplatnenia predmetných výdavkov (nákladov) do daňových výdavkov je, že športová činnosť dieťaťa je vykonávaná po 31.12.2019.

Preukázateľne vynaložené výdavky (náklady) na športovú činnosť dieťaťa (k vymedzeniu pojmu „dieťa“ bližšie na str. 2 tohto usmernenia) si daňovník s uvedenými príjmami môže uplatniť do daňových výdavkov v rozsahu, vo výške a za podmienok, ktoré sú ustanovené pre zamestnancov v § 152b Zákonníka práce . Okrem podmienok ustanovených v § 152b Zákonníka práce sú pre daňovníka s príjmami podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP ďalšie podmienky pre uplatnenie predmetných výdavkov (nákladov) ustanovené aj priamo v § 19 ods. 2 písm. x) ZDP , v zmysle ktorého

daňovník musí vykonávať činnosť, z ktorej mu plynú príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP , nepretržite najmenej 24 mesiacov,

daňovníkovi nemôže byť poskytnutý príspevok podľa § 152b Zákonníka práce v súvislosti s výkonom závislej činnosti.

Výdavky (náklady) preukázateľne vynaložené na športovú činnosť dieťaťa daňovníka podľa § 19 ods. 2 písm. x) ZDP je možné uplatniť do daňových výdavkov v rovnakej výške aká je ustanovená pre zamestnancov v § 152b Zákonníka práce , t. j. vo výške 55 % z oprávnených výdavkov vymedzených v § 152b Zákonníka práce (k vymedzeniu pojmu „oprávnené výdavky“ bližšie na str. 1 a 2 tohto usmernenia), najviac však vo výške 275 € za zdaňovacie obdobie.

Príklad č. 5

Daňovníčka prevádzkuje živnosť od 1.1.2014 (nejde o živnosť so sezónnym charakterom), s výnimkou obdobia od 1.3.2019 do 31.12.2019, počas ktorého mala prevádzkovanie tejto živnosti zo zdravotných

dôvodov pozastavené. Okrem pozastavenej živnosti daňovníčka nevykonáva žiadnu inú z činností, z ktorých by jej plynuli príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti [podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP . Od 1.1.2020 daňovníčka prevádzkovanie pozastavenej živnosti obnovila. Na základe faktúry vystavenej 10.12.2019 uhradila 20.12.2019 Tenisovému klubu XY, ktorý je právnickou osobou zaregistrovanou v Informačnom systéme športu, oprávnené výdavky v sume 800 € na športovú činnosť, ktorú jej maloletý syn bude v tomto klube vykonávať v roku 2020.

Daňovníčkin syn je od roku 2017 vo vzťahu k tenisovému klubu registrovaný v Informačnom systéme športu ako amatérsky športovec bez zmluvy.

Daňovníčka živnosť, ktorú mala pozastavenú od marca 2019 do konca roka 2019, obnovila 1.1.2020, t. j. živnosť obnovila do lehoty na podanie daňového priznania za rok 2019. V dôsledku pozastavenia živnosti v tomto prípade nedošlo v zmysle § 17 ods. 9 ZDP k skončeniu podnikania. Znamená to, že k 1.1.2020 (podľa faktúry vystavenej Tenisovým klubom XY uhrádza daňovníčka výdavky (náklady) za športovú činnosť, ktorú bude jej syn vykonávať počas roka 2020, splnenie ustanovených podmienok sa preto v nadväznosti na druhú vetu uvedenú v § 152b ods. 5 Zákonníka práce v tomto prípade posudzuje k začiatku roka 2020, t. j. k 1.1.2020] prevádzkuje živnosť nepretržite viac ako 24 mesiacov. Za predpokladu splnenia aj ďalších podmienok ustanovených v Zákonníku práce a v ZDP , si do daňových výdavkov za rok 2020 bude môcť daňovníčka uplatniť výdavky (náklady) na športovú činnosť dieťaťa v sume 275 €. Uvedené platí aj napriek tomu, že oprávnené výdavky na športovú činnosť dieťaťa pre rok 2020 zaplatila už v roku 2019.

Poznámka: 55 % zo sumy oprávnených výdavkov podľa § 152b Zákonníka práce predstavuje 440 € (55 % zo sumy 800 €), výdavky (náklady) na športovú činnosť dieťaťa je však možné uplatniť do daňových výdavkov najviac vo výške, ktorá je ustanovená pre zamestnancov v § 152a Zákonníka práce , čo je 275€.

AKTUÁLNY ADRESÁR ZVÄZOV

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA AIKIDO

Adresa	PO BOX 206 91700 Trnava
Telefón	+421 905 352 542
E-mail	prezident@aikidosaa.sk
Web	www.aikikai.sk
Prezident	Roman Ilavský
Generálny sekretár	Juraj Baláž

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA AMERICKÉHO FUTBALU

Adresa	Revolučná 3289/1 01001 Žilina
Telefón	+421 904 984 419
E-mail	info@saaf.sk
Web	www.saaf.sk
Prezident	Ján Polák
Generálny sekretár	Martin Bíleš

SLOVENSKÝ ATLETICKÝ ZVÄZ

Adresa	Bajkalská 7/A 831 04 Bratislava
Telefón	+421 2 38 15 55 00
E-mail	saz@atletikasvk.sk
Web	www.atletikasvk.sk
Prezident	Peter Korčok
Generálny sekretár	Vladimír Gubrický

SLOVENSKÁ BASEBALLOVÁ FEDERÁCIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 915 754 777
E-mail	office@baseballslovakia.com
Web	www.baseballslovakia.com
Prezident	Dušan Noga
Generálny sekretár	František Bunta

SLOVENSKÁ BASKETBALOVÁ ASOCIÁCIA

Adresa	Trnavská cesta 37 831 04 Bratislava
Telefón	+421 2 491 14 545
E-mail	sekretariat@slovakbasket.sk
Web	www.slovakbasket.sk
Prezident	Miloš Drgoň
Generálny sekretár	Andrej Kuffa

SLOVENSKÝ BEŽECKÝ SPOLOK

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 0910 483 898
E-mail	sbs@zoznam.sk
Web	www.beh.szm.sk
Prezident	Jozef Baráth
Generálny sekretár	Stanislav Moravčík

SLOVENSKÝ BILIARDOVÝ ZVÄZ

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 0905 611 719
E-mail	koniar@sbiz.sk
Web	www.biliard.online.sk
Prezident	Samuel Koniar
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ ZVÄZ BEDMINTONU

Adresa	Slovenská 19 080 01 Prešov
Telefón	+421 - 905 257 791
E-mail	sekretar@bedminton.sk
Web	www.bedminton.sk
Prezident	Anton Siažik
Generálny sekretár	Peter Tarcala

SLOVENSKÝ ZVÄZ BIATLONU

Adresa	Partizánska 71 97401 Banská Bystrica
Telefón	+421 - 48 - 414 4776
E-mail	svk@biathlon.sk
Web	www.biathlon.sk
Prezident	Peter Vozár
Generálny sekretár	Zuzana Donovalová

SLOVENSKÝ ZVÄZ BOBISTOV

Adresa	Líščie údolie 134 841 04 Bratislava 4
Telefón	+421 - 903 262 626
E-mail	szb@boby.sk
Web	www.boby.sk
Prezident	Milan Jagnešák
Generálny sekretár	Zdenka Jagnešáková

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA BOCCIE

Adresa	Vajanského 874/46 984 01 Lučenec
Telefón	+421 903 630 204
E-mail	slovenska.asociacia.bocce@gmail.com
Web	www.bocce.sk
Prezident	Ján Macko
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ BOWLINGOVÝ ZVÄZ

Adresa	Dunajská 12 040 11 Košice
Telefón	+421 903 712 927
E-mail	sekretariat@slovakbowling.sk
Web	www.slovakbowling.sk
Prezident	Vladimír Merkovský
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ BOXERSKÁ FEDERÁCIA

Adresa	Dr. Vladimíra Clementisa 3222/10, 821 02 Bratislava
Telefón	+421 949 246 786
E-mail	sbf@sbf.sk
Web	www.sbf.sk
Prezident	Tomáš Kovács
Generálny sekretár	Mária Schutová

SLOVENSKÝ BRIDŽOVÝ ZVÄZ

Adresa	Lopenícka 1/A 831 02 Bratislava
Telefón	+421 - 0905 012 032
E-mail	sbz@bridgeclub.sk
Web	www.bridgeclub.sk
Prezident	Peter Belčák
Generálny sekretár	Peter Hora

SLOVENSKÝ CURLINGOVÝ ZVÄZ

Adresa	Mostová 2 811 03 Bratislava
Telefón	+421 905 606 229
E-mail	office@curling.sk
Web	www.curling.sk
Prezident	Pavol Pitoňák
Generálny sekretár	Mária Rapčanová

SLOVENSKÝ ZVÄZ CYKLISTIKY

Adresa	Junácka 6 832 80 Bratislava
Telefón	+421 902 654 060
E-mail	szc@cyklistikaszc.sk
Web	www.cyklistikaszc.sk
Prezident	Peter Privara
Generálny sekretár	Katarína Jakubová

SLOVENSKÁ CYKLOTRIALOVÁ ÚNIA

Adresa	Štefánikova 4445 05801 Poprad
Telefón	+421 910 150 950
E-mail	stefan@pcola.sk
Web	www.cyklotrial.sk
Prezident	Štefan Pčola
Generálny sekretár	

DOSTIHY - ZÁVODISKO

Adresa	Starohájska 29 85269 Bratislava
Telefón	+421 2 624 11 504
E-mail	sekretariat@zavodisko.sk
Web	www.zavodisko.sk
Prezident	Ľuboš Chmelár
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ DOSTIHOVÝ GREYHOUND ZVÄZ

Adresa	Trieda A. Hlinku 27/7 94901 Nitra
Telefón	+421 – 905 764 953
E-mail	sdgz@dostihychrtov.sk
Web	www.dostihychrtov.sk
Prezident	Pavel Mozdík
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ ZVÄZ DRÁHOVÉHO GOLFU

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 0905 305 338
E-mail	info@minigolfsport.sk
Web	www.minigolfsport.sk
Prezident	František Drgoň
Generálny sekretár	René Šimanský

SLOVENSKÝ ZVÄZ FLORBALU

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 948 122 750
E-mail	info@szfb.sk
Web	www.szfb.sk
Prezident	Oto Divinský
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA FRISBEE

Adresa	Eisnerova 13 841 07 Bratislava
Telefón	+421 903 363 033
E-mail	predseda@szf.sk
Web	www.szf.sk
Prezident	Juraj Turan
Generálny sekretár	Martin Keseg

SLOVENSKÝ FUTBALOVÝ ZVÄZ

Adresa	Tomášikova 30/c 821 01 Bratislava
Telefón	+421 2 48 20 60 00
E-mail	office@futbalsfz.sk
Web	www.futbalsfz.sk
Prezident	Ján Kováčik
Generálny sekretár	Peter Pálenčík

SLOVENSKÝ FUTSAL

Adresa	Tomášikova 30/c 821 01 Bratislava
Telefón	+421 - 2 - 48 20 60 40
E-mail	dobsovic@futbalsfz.sk
Web	www.futsalslovakia.sk
Prezident	Dušan Dobšovič
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA GO

Adresa	Údernícka 5 851 01 Bratislava
Telefón	
E-mail	slovakgo@gmail.com
Web	www.sago.sk
Prezident	Miroslav Poliak
Generálny sekretár	Milan Jadroň

SLOVENSKÁ GOLFOVÁ ASOCIÁCIA

Adresa	Kukučínova 26 831 01 Bratislava
Telefón	0911 446 366
E-mail	skga@skga.sk
Web	www.skga.sk
Prezident	Tibor Hubík
Generálny sekretár	Kamil Balga

SLOVENSKÁ GYMNASTICKÁ FEDERÁCIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 905 811 053
E-mail	gymnastics@sgf.sk
Web	www.sgf.sk
Prezident	Ján Novák
Generálny sekretár	Monika Šišková

SLOVENSKÝ ZVÄZ HÁDZANEJ

Adresa	Trnavská cesta 37 831 04 Bratislava
Telefón	+421 903 708 275
E-mail	szh@slovakhandball.sk
Web	www.slovakhandball.sk
Prezident	Jaroslav Holeša
Generálny sekretár	Ivan Sabovik

SLOVENSKÁ HOKEJBALOVÁ ÚNIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 917 627 355
E-mail	hokejbal@hokejbal.sk
Web	www.hokejbal.sk
Prezident	Jozef Stümpel
Generálny sekretár	Július Száraz

SLOVENSKÝ HOROLEZECKÝ SPOLOK JAMES

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 908 718 714
E-mail	office@james.sk
Web	www.james.sk
Prezident	Anton Pacek
Generálny sekretár	Marián Baran

SLOVENSKÝ ZVÄZ JACHTINGU

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 918 529 304
E-mail	szj@sailing.sk
Web	www.sailing.sk
Prezident	Marián Babjak
Generálny sekretár	Zuzana Bodnáriková

SLOVENSKÁ JAZDECKÁ FEDERÁCIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 907 100 191
E-mail	info@sjf.sk
Web	www.sjf.sk
Prezident	Vladimír Chovan
Generálny sekretár	Zuzana Bačiak Masaryková

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA JOGY

Adresa	Svätoplukova 20, 82108 Bratislava Korešp.: Kováčska 16, 040 01 Košice
Telefón	0905 489 363
E-mail	spjke@netkosice.sk
Web	www.saj.sk
Prezident	Gejza Timčák
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ ZVÄZ JUDO

Adresa	Junácka 6, 83280 Bratislava Korešp.: Trnavská cesta 39 831 04 Bratislava
Telefón	+421 910 729 433
E-mail	szj@judo.sk
Web	www.judo.sk
Prezident	Ján Krišanda
Generálny sekretár	Peter Pisoň

SLOVENSKÁ KANOISTIKA

Adresa	Junácka 6, 83280 Bratislava
Telefón	+421 905 659 739 +421 2 446 311 75
E-mail	canoe@canoe.sk
Web	www.canoe.sk
Prezident	Ivan Cibák
Generálny manažér *Generálna sekr.*	Boris Bergendi Lucia Antolová

SLOVENSKÁ FEDERÁCIA KARATE A BOJOVÝCH UMENÍ

Adresa	Pajštúnska 1 851 02 Bratislava
Telefón	+421 915 47 22 41
E-mail	info@karate-slovakia.sk
Web	www.karate-slovakia.sk
Prezident	Daniel Baran
Generálny sekretár	Peter Kotásek

SLOVENSKÝ ZVÄZ KICKBOXU

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 915 499 077
E-mail	onuscak@kickboxing.sk
Web	www.slovak-kickboxing.sk
Prezident	Peter Onuščák
Generálny sekretár	Viliam Sabol

SLOVENSKÝ ZVÄZ KARATE

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 903692 095
E-mail	karate@karate.sk
Web	www.karate.sk
Prezident	Daniel Líška
Generálny sekretár	Leopold Roman

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA CAMPINGU A CARAVANINGU

Adresa	Mládežnícka 2481/35 017 01 Považská Bystrica
Telefón	+421 42 432 65 67
E-mail	sekretariat@caravaning.sk
Web	www.caravaning.sk
Prezident	Jaroslav Mišura
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ KOLKÁRSKY ZVÄZ

Adresa	Štúrova 1158/22, 921 01 Piešťany Korešp.: Nový Rad 278 930 36 Horná Potôň
Telefón	+421 905 762 340
E-mail	sekretariat@kolky.sk
Web	www.kolky.sk
Prezident	Štefan Kočan
Generálny sekretár	Eva Ondrejkovičová

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA KORFBALU

Adresa	Makovického 6 971 01 Prievidza
Telefón	+421 911 361 044
E-mail	m_sonoga@yahoo.com
Web	www.korfbal.sk
Prezident	Martin Sonoga
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA KULTURISTIKY, FITNESS A SILOVÉHO TROJBOJA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 908 965 156
E-mail	safkst@gmail.com
Web	www.sakst.sk
Prezident	Boris Mlsna
Generálny sekretár	

LETECKÁ AMATÉRSKA ASOCIÁCIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa	Framborská 58 010 01 Žilina
Telefón	0903 431 416
E-mail	sekretariat@laa.sk
Web	www.laa.sk
Prezident	Miroslav Jančiar
Generálny sekretár	Dagmar Sekerková

SLOVENSKÝ KRASOKORČULIARSKY ZVÄZ

Adresa	Záhradnícka 95 821 08 Bratislava
Telefón	+421 - 918 - 791 227
E-mail	gs@kraso.sk
Web	www.kraso.sk
Prezident	Jozef Beständig
Generálny sekretár	Csaba Kürti

SLOVENSKÝ ZVÄZ ĽADOVÉHO HOKEJA

Adresa	Trnavská cesta 27/B 831 04 Bratislava
Telefón	+421 2- 32 340 920
E-mail	szlh@szlh.sk
Web	www.szlh.sk
Prezident	Miroslav Šatan
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ NÁRODNÝ AEROKLUB GENERÁLA M. R. ŠTEFÁNIKA

Adresa	Pri Rajčianke 49 010 01 Žilina
Telefón	+421 – 41 - 723 2204
E-mail	sna@sna.sk
Web	www.sna.sk
Prezident	Ján Mikuš
Generálny sekretár	Pavol Kavka

SLOVENSKÁ FEDERÁCIA ULTRAĽAHKÉHO LIETANIA

Adresa	Letisko Boľkovce 227 984 01 Lučenec
Telefón	+421 905 60 27 06
E-mail	sluk@sful.sk
Web	www.sful.sk
Prezident	Marián Sluk
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ LYŽIARSKA ASOCIÁCIA

Adresa	Karpatská 15 058 01 Poprad
Telefón	+421 918 249 159
E-mail	info@slovak-ski.sk
Web	www.slovak-ski.sk
Prezident	Ivan Ivanič
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ ZVÄZ MODERNÉHO PÄŤBOJA

Adresa	Junácka 6 832 80 Bratislava
Telefón	+421 905 650 170
E-mail	smpa@pentathlon.sk
Web	www.pentathlon.sk
Prezident	Dušan Poláček, ml.
Generálny sekretár	Dušan Poláček, st.

SLOVENSKÝ LUKOSTRELECKÝ ZVÄZ

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 903 715 945
E-mail	office@archerysvk.sk
Web	www.archerysvk.sk
Prezident	Vladimír Bužek
Generálny sekretár	Jaroslav Vaľo

SLOVENSKÝ ZVÄZ MALÉHO FUTBALU

Adresa	Jašíkova 24 821 03 Bratislava
Telefón	+421 911 916 731
E-mail	info@malyfutbal.sk
Web	www.malyfutbal.sk
Prezident	Peter Králik
Generálny sekretár	Matúš Kocún

SLOVENSKÁ MOTOCYKLOVÁ FEDERÁCIA

Adresa	Športovcov 340 017 01 Považská Bystrica
Telefón	+421 42 426 0332
E-mail	smf@smf.sk
Web	www.smf.sk
Prezident	Ing. Peter Lazar
Generálny sekretár	Tatiana Kašlíková

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA MOTORISTICKÉHO ŠPORTU

Adresa	Fatranská 3 949 01 Nitra
Telefón	+421 - 37 655 46 96
E-mail	info@sams-asn.sk
Web	www.sams-asn.sk
Prezident	Dušan Koblišek
Generálny sekretár	Vojtech Ruisl

SLOVENSKÁ NOHEJBALOVÁ ASOCIÁCIA

Adresa	Junácka 6 832 80 Bratislava
Telefón	+421 905 462 372
E-mail	info@nohejbal-sk.sk
Web	www.nohejbal-sk.sk
Prezident	Miroslav Kováč
Generálny sekretár	Ján Reháček

SLOVENSKÝ ZVÄZ ORIENTAČNÝCH ŠPORTOV

Adresa	Junácka 6 832 80 Bratislava
Telefón	+421 903 636 503
E-mail	slovakia@orienteering.sk
Web	www.orienteering.sk
Prezident	Andrej Patráš
Generálny sekretár	Milan Mazúr

SLOVENSKÝ PAINTBALLOVÝ ZVÄZ

Adresa	
Telefón	+421 905 120 480
E-mail	pavlak@paintball.sk
Web	www.paintball.sk
Prezident	Michal Čížek
Generálny sekretár	Turek Suchar

SLOVENSKÁ PLAVECKÁ FEDERÁCIA

Adresa	Za kasárňou 1 831 03 Bratislava
Telefón	+421 905 620 679
E-mail	sport@swimmsvk.sk
Web	www.swimmsvk.sk
Prezident	Ivan Šulek
Generálny sekretár	Miroslav Nowak

SLOVENSKÝ ZVÄZ POZEMNÉHO HOKEJA

Adresa	Jurkovičova 5 83106 Bratislava
Telefón	0918 555 519
E-mail	szph@szph.sk
Web	www.szph.sk
Prezident	Ľudmila Pastorová
Generálny sekretár	Mariana Mankovecká

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA DYNAMICKEJ STREĽBY

Adresa	Urxova 4 080 05 Prešov
Telefón	
E-mail	prezident@sads.sk
Web	www.sads.sk
Prezident	Janette Haviarová
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA PRETLÁČANIA RUKOU

Adresa	Vavrečka 311 029 01 Námestovo
Telefón	+421 911 880 779
E-mail	sekretariat@armsport.sk
Web	www.armsport.sk
Prezident	Ján Germánus
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ ZVÄZ PSÍCH ZÁPRAHOV

Adresa	M. R. Štefánika č. 217 093 01 Vranov na Topľou
Telefón	+421 905 486 716
E-mail	igorpribula11@gmail.com
Web	www.mushing.sk
Prezident	Igor Pribula
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ ZVÄZ RÁDIOAMATÉROV

Adresa	Mlynská 4 900 31 Stupava
Telefón	+421 - 2 - 6224 7501
E-mail	szr@stonline.sk
Web	www.szr.sk
Prezident	Roman Kudláč
Generálny sekretár	Roman Kudláč

ZVÄZ VODÁCTVA A RAFTINGU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa	Wolkrova 4 85101 Bratislava
Telefón	+ 421 903 457 074
E-mail	zvazraftingu@gmail.com
Web	www.zvazraftingu.sk
Prezident	Radoslav Orokocký
Generálny sekretár	Tomáš Lángh

SLOVENSKÝ ZVÄZ RYBOLOVNEJ TECHNIKY

Adresa	Svornosti 69 94077 Nové Zámky
Telefón	+421 905 235 472
E-mail	szrtnz@szm.sk
Web	www.szrtnz.sk
Prezident	Juraj Mészáros
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ RÝCHLOKORČULIARSKY ZVÄZ

Adresa	Za Hornádom 15, ŠH 05201 Spišská Nová Ves
Telefón	+421 903 601 379
E-mail	stez@stez.sk
Web	www.speedskating.sk
Prezident	Ján Magdoško
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ RUGBYOVÁ ÚNIA

Adresa	Hrobákova 1 851 02 Bratislava
Telefón	+420 722 112 356
E-mail	krutzner@slovakrugby.sk
Web	www.slovakrugby.sk
Prezident	Eduard Krützner
Generálny sekretár	Michal Mihálik

SLOVENSKÝ ŠACHOVÝ ZVÄZ

Adresa	Bernolákovo námestie 25 940 01 Nové Zámky
Telefón	+421 948 640 046
E-mail	sekretariat@chess.sk
Web	www.chess.sk
Prezident	Zdeněk Gregor
Generálny sekretár	Vladimír Szűcs

SLOVENSKÁ ORGANIZÁCIA KOMPOZIČNÉHO ŠACHU

Adresa	Zimná 2 82102 Bratislava
Telefón	+421 915 794 101
E-mail	emil.klemanic@justice.sk
Web	www.soks.sk
Prezident	Emil Klemanič
Generálny sekretár	

ZDRUŽENIE KOREŠPONDENČNÉHO ŠACHU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa	ZKŠ SR , P O BOX 17 82014 Bratislava
Telefón	+421 - 903 455 587
E-mail	manduchm@korsach.sk
Web	www.korsach.sk
Prezident	Milan Manduch
Generálny sekretár	Pavol Polakovič

SLOVENSKÝ ZVÄZ SÁNKAROV

Adresa	Starý Smokovec 18074 062 01 Vysoké Tatry
Telefón	+421 905 970 041
E-mail	sane@stonline.sk
Web	www.sane.sk
Prezident	Jozef Škvarek
Generálny sekretár	Viera Bachárová Findurová

SLOVENSKÝ ŠERMIARSKY ZVÄZ

Adresa	Trnavská cesta 39 831 04 Bratislava
Telefón	+421 903 740 961
E-mail	slovakfencing@mail.t-com.sk
Web	www.slovak-fencing.sk
Prezident	Tatiana Drobná
Generálny sekretár	Gabriela Geršiová

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA SILNÝCH MUŽOV

Adresa	Opatovská 15 911 01 Trenčín
Telefón	+421 948 135 151
E-mail	sekretar@slovakstrongman.sk
Web	www.slovakstrongman.sk
Prezident	Vladimír Bátik
Generálny sekretár	Pavol Guga

ZDRUŽENIE ŠÍPKARSKYCH ORGANIZÁCIÍ

Adresa	Szakkayho 1 04001 Košice
Telefón	+ 421 905 700 790
E-mail	info@sipky.sk
Web	www.slovakiadart.sk
Prezident	Karol Kirchner
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ SKIALPINISTICKÁ ASOCIÁCIA

Adresa	Bobrovec 550 032 21 Bobrovec
Telefón	+421 902 069 737
E-mail	info@skialpuj.sk
Web	www.skialpuj.sk
Prezident	Andrej Škovrán
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ SOFTBALOVÁ ASOCIÁCIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 2 492 49 279
E-mail	office@softballslovakia.sk
Web	www.softballslovakia.com
Prezident	Richard Bohunický
Generálny sekretár	František Bunta

SLOVENSKÝ ZVÄZ ŠPORTOVCOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

Adresa	SNP 90 040 11 Košice
Telefón	+421 907 953 701
E-mail	szsmpsk@gmail.com
Web	www.szsmp.sk
Prezident	Robert Luby
Generálny sekretár	

DEAFLYMPIJSKÝ VÝBOR SLOVENSKA

Adresa	Blumentálska 24 811 07 Bratislava
Telefón	+421 911 370 888
E-mail	office@deaflympic.sk
Web	www.deaflympic.sk
Prezident	Miloš Štefek
Generálny sekretár	Dušan Dědeček

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA ZRAKOVO POSTIHNUTÝCH ŠPORTOVCOV

Adresa	Cementárenská 16 974 01 Banská Bystrica
Telefón	+421 907 884 546
E-mail	predseda@sazps.sk
Web	www.sazps.sk
Prezident	Pavol Valent
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ STRELECKÝ ZVÄZ

Adresa	Wolkrova 4 85101 Bratislava
Telefón	+421 2 6224 4077
E-mail	ssz@shooting.sk
Web	www.shooting.sk
Prezident	Miloslav Benca
Generálny sekretár	Barbora Reichová

SLOVENSKÝ ZVÄZ TELESNE POSTIHNUTÝCH ŠPORTOVCOV

Adresa	Benediktiho 5 811 05 Bratislava
Telefón	+421 915 888 553
E-mail	tps@sztps.sk
Web	www.sztps.sk
Prezident	Ján Riapoš
Generálny sekretár	Martin Čapla

ZVÄZ ŠPORTOVEJ KYNOLÓGIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa	Medený Hámor 7 97401 Banská Bystrica
Telefón	+421 48 414 40 99
E-mail	zsk-sr@zsk-sr.sk
Web	www.zsk-sr.sk
Prezident	Juraj Štaudinger
Generálny sekretár	

ZVÄZ MODELÁROV SLOVENSKA

Adresa	Trhovisko 10 929 01 Dunajská Streda
Telefón	+421 907 217 539
E-mail	sekretariat@zvazmodelarov.sk
Web	www.zvazmodelarov.sk
Prezident	Pavol Barbarič
Generálny sekretár	Jaroslav Košťan

ZVÄZ POTÁPAČOV SLOVENSKA

Adresa	Wolkrova 4 851 01 Bratislava
Telefón	+421 918 737 877
E-mail	zps@zps-diving.sk
Web	www.zps-diving.sk
Prezident	Roman Baláž
Generálny sekretár	Zuzana Žecová

SLOVENSKÁ SQUASHOVÁ ASOCIÁCIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 911 694 629
E-mail	gs@squash.sk
Web	www.squash.sk
Prezident	Marek Kubiček
Generálny sekretár	Dávid Kubíček

SLOVENSKÁ FEDERÁCIA SUMO

Adresa	Zálužická 7 82101 Bratislava
Telefón	+421 905 620 366
E-mail	mifko@reprosova.sk
Web	www.sumo.szm.com
Prezident	David Šarkády
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ RYBÁRSKY ZVÄZ

Adresa	Andreja Kmeťa 20 01055 Žilina
Telefón	+421 41 507 36 11
E-mail	sekretariat@srzrada
Web	www.srzrada.sk
Prezident	Rudolf Boroš
Generálny sekretár	Ľuboš Javor

SLOVENSKÝ STOLNOTENISOVÝ ZVÄZ

Adresa	Černockého 6 831 53 Bratislava
Telefón	+ 421 02 44 884 042
E-mail	hatalova@sstz.sk
Web	www.sstz.sk
Prezident	Zdenko Kríž
Generálny sekretár	Ivica Hatalová

SLOVENSKÝ ZVÄZ TAEKWON-DO ITF

Adresa	Trnavská 18 919 04 Smolenice
Telefón	+ 421 908 553 335
E-mail	ladislav.hunady@gmail.com
Web	www.sztkd-itf.sk
Prezident	Ladislav Huňady
Generálny sekretár	Jozef Kotuľák

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA TAEKWONDO WT

Adresa	Stará spišská cesta 38 040 01 Košice
Telefón	+ 421 902 901 640
E-mail	satkd.wtf@gmail.com
Web	www.satkd.sk
Prezident	Pavel Ižarik
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ ZVÄZ TANEČNÉHO ŠPORTU

Adresa	Škultétyho 1 831 03 Bratislava
Telefón	+421 2 4445 7850
E-mail	szts@szts.sk
Web	www.szts.sk
Prezident	Petr Horáček
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ TENISOVÝ ZVÄZ

Adresa	Príkopova 6 831 03 Bratislava
Telefón	+ 421 903 793 140
E-mail	stz@stz.sk
Web	www.stz.sk
Prezident	Tibor Macko
Generálny sekretár	Igor Moška

SLOVENSKÁ TRIATLONOVÁ ÚNIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+ 421 905 648 349
E-mail	triatlon@triathlon.sk
Web	www.triathlon.sk
Prezident	Jozef Jurášek
Generálny sekretár	Peter Dobiáš

KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV

Adresa	Záborského 33 83103 Bratislava
Telefón	+421 2 44 45 11 21
E-mail	ustredie@kst.sk
Web	www.kst.sk
Prezident	Peter Dragúň
Generálny sekretár	Dušan Valúch

SLOVENSKÝ VESLÁRSKY ZVÄZ

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	
E-mail	rowingslovakia@gmail.com
Web	www.veslovanie.sk
Prezident	Ján Žiška
Generálny sekretár	Stanislava Vičanová

SLOVENSKÝ ZVÄZ VODNÉHO LYŽOVANIA A WAKEBOARDINGU

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 905 712 830
E-mail	waterski@waterski.sk
Web	www.waterski.sk
Prezident	Alexander Vaško
Generálny sekretár	Denisa Oravcová

SLOVENSKÝ ZVÄZ VODNÉHO MOTORIZMU

Adresa	Trnavská cesta 29 832 84 Bratislava
Telefón	+421 903 454 999
E-mail	szvm@szvm.sk
Web	www.szvm.sk
Prezident	Vladimír Slaný
Generálny sekretár	

SLOVENSKÁ VOLEJBALOVÁ FEDERÁCIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 901 770 729
E-mail	sekretariat@svf.sk
Web	www.svf.sk
Prezident	Martin Kraščenič
Generálny sekretár	

SLOVENSKÝ ZVÄZ VZPIERANIA

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	
E-mail	szv@vzpieranie.sk
Web	www.vzpieranie.sk
Prezident	Ján Štefánik
Generálny sekretár	Jozef Sedlár

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA WESTERN RIDINGU A RÓDEA

Adresa	Tomášovská 72 900 29 Nová Dedinka
Telefón	+ 421 905 413 023
E-mail	tajomnik@sawrr.sk
Web	www.sawrr.sk
Prezident	Peter Dobeš
Generálny sekretár	Alexandra Bučková

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA ČÍNSKEHO WUSHU

Adresa	Ladislava Dérera 35 831 01 Bratislava
Telefón	+421 0905 948422 +421 907 320 877
E-mail	email@wushuslovakia.sk
Web	www.wushuslovakia.sk
Prezident	Ľubomír France
Generálny sekretár	Katarína Kittová

SLOVENSKÝ ZÁPASNÍCKY ZVÄZ

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 917 476 268
E-mail	svk@fila-wrestling.com
Web	www.zapasenie.sk
Prezident	Ján Karšňák
Generálny sekretár	Elena Valentová

Aktualizácia údajov: 15.09.2020